

CRNOMELJ – Danes dopoldne bo občinska skupščina razpravljala kar o 15 točkah dnevnega reda. Najvažnejši je odlok o davkih občanov, kjer gre za precejšnje spremembe.

KOČEVJE – Danes ob 18. uri bo v domu telesne kulture v Kočevju ustanovni sestanek društva sadjarjev in vrtnarjev.

OTOČEC – Krajevna konferenca SZDL Otočec bo v sodelovanju z osnovno šolo pripravila danes ob 19. uri v domu TVD Partizan prireditve, posvečeno ženski; na programu je pogostitev in kulturni spored.

BREŽICE – Radioklub ELEKTRON bo danes sprejel delovni načrt za leto 1972 in razdelil funkcije v upravnem in nadzornem odboru.

SEVNICA – Jutri ob treh se bodo v gostini Vrtovšek zbrali izdelovalci domačih salam in sevniki „mučeniki“, da bodo proslavili 10-letnico obstoja in ocenili letošnje salame. Najboljše salame bodo nagrajene!

RIBNICA – O pobratenju z italijansko občino Arcevia bodo sklepali na jutrišnji seji občinske skupščine Ribnica.

BREŽICE – Včeraj je občinska Zveza prijateljev mladine razposlala osnovnim šolam naslove spisov, ki jih bodo pisali pionirji za letošnje kurirsko pošto.

PIŠČE – Včeraj so šolarji in članice Rdečega križa obiskali in obdarili v svojem okolišu vse žene, rojene pred letom 1900. Denar za obdaritev so zbrali Piščani sami.

Ribniški kolektivi svojim ženam

Delovni kolektivi v ribniški občini so se tudi letos ob dnevu žena spomnili zaposlenih žena in deklet. V INLESU v Ribnici so vsem zaposlenim ženam izročili nakazilo za nakup v vrednosti 50,00 din, v obratu DONIT v Sodražici, po 80,00 din vsaka. Tudi v podjetju RIKO so bile obdarovane žene, prav tako v večini delovnih organizacij v občini. Ponekod, na primer v trg. podjetju „Jelka“, so denar, namenjen za obdaritev žena, poklonili Onkološkemu inštitutu v Ljubljani.

VREME

Ze dalj časa prevladujejo nad našimi kraji jugozahodni zračni tokovi, ki dovajajo vlažne zračne mase in povzročajo pri nas oblačno, precej deževno in razmeroma toplo vreme.

Te dni bo prevladovalo nestalno vreme z občasnimi padavinami. Ob koncu tedna pričakujemo izboljšanje z delnimi razjasnitvami.

Božo Kovač, sekretar republiške konference SZDL, je v četrtek skupaj s poslancem Marjanom Jenkom obiskal trebanjsko občino. Ogledal si je tovarno „Dano“ in obrat za predelavo krompirja na Mirni ter se s predstavniki družbeno-političnih organizacij in skupščine pogovarjal o razmerah v občini. Na sliki levo je direktor „Dane“, ko gostu razkazuje tovarno, vmes Ciril Pevec, predsednik Obs Trebnje. (Foto: Legan)

RESNIČNA POMOČ, VREDNA:

Več kot morje besedi

Zadovoljstvo v „Dani“ na Mirni zaradi dodeljene republiške pomoči na račun lanskih naložb

Eno dejanje je vredno več kot tisoče besed. Po dolgotrajnem, včasih že mučnem razpravljanju o pomoči manj razvitim, je bil prejšnji teden narejen prvi bolj prijemljiv korak.

Alojz Krhin, direktor mirenške „Dane“, je na republiškem sekretariatu za finance skupaj s predstavnikom podjetij „Mura in „Panonia“ podpisal pogodbo o dodelitvi pomoči na račun investicij v lanskem letu. To je prvi denar, ki ga daje republiški sklad za pr. uč. manj razvitim območjem v Sloveniji.

Ko smo na Mirni govorili z direktorjem Alojzjem Krhinom, ni skrival zadovoljstva: „To so prvi dinarji pomoči, ki smo jih dobili v našem nad 20-letnem obstoju, ko smo si morali dobesedno vse pripraviti sami.“

Iz republiškega sklada bomo, kot je v pogodbi, dobili 775.000 dinarjev na račun beneficiranih obresti od naložb v lanskem letu.

Mirenška „Dana“ pa ni edina na Dolenjskem, ki bo dobila tovrstno republiško pomoč. Razen nje jo bo dobila še tovarna hranil Kolinska iz Ljubljane za gradnjo tovarne za predelavo krompirja na Mirni ter trebanjski podjetji „Trimo“ in „Treles“ (prej Mizarska delavnica Trebnje), ki sta komisiji za pomoč manj razvitim že predložili ustrezno dokumentacijo. Kot je znano, šteje trebanjska občina med manj razvite in je po republiškem zakonu do te pomoči upravičena.

M. L.

Z ZANIMIVE TISKOVNE KONFERENCE V KRŠKEM

Jedrsko elektrarna najčistejši vir

energije za našo bodočnost, ki pa je obenem najmočnejši in najbolj zanesljiv – Skrb Brežičanov glede varnosti bodoče JE so hkrati tudi glavna skrb strokovnjakov, ki pripravljajo gradnjo nove elektrarne

Skupina za pripravo gradnje nuklearne elektrarne v Krškem je prejšnji teden sklicala tiskovno konferenco, na kateri so strokovnjaki seznanili časnikarje s pospešnimi pripravljalnimi in drugimi deli in potekom nalog za zgraditev prve jugoslovanske jedrske elektrarne.

V kratkem bomo o tem velikem načrtu obširneje poročali. Za danes naj povemo le to, da bodo v Krškem zgradili jedrsko elektrarno, ki bo imela moč velikostnega reda 600 MW, priključena bo na omrežje 380 kw, na leto pa bo proizvedla po sedanjih predvidevanjih 3,5 milijarde kWh, kar je skoraj toliko, kot so lani proizvedle električne energije vse slovenske elektrarne skupaj.

Skokovita poraba električne energije prinaša našemu gospodarstvu docela nove probleme. V Sloveniji smo lani porabili 4,6 milijarde kWh, od česar pa smo v slovenskih elektrarnah proizvedli samo 3,8 milijarde kWh, medtem ko smo morali manjkajočih 800 milijonov

lijarde kWh, kar je skoraj toliko, kot so lani proizvedle električne energije vse slovenske elektrarne skupaj.

Skokovita poraba električne energije prinaša našemu gospodarstvu docela nove probleme. V Sloveniji smo lani porabili 4,6 milijarde kWh, od česar pa smo v slovenskih elektrarnah proizvedli samo 3,8 milijarde kWh, medtem ko smo morali manjkajočih 800 milijonov

kWh uvoziti iz drugih republik. Do leta 1975 bo poskočila letna poraba v Sloveniji na 6,9, leta 1978 na 8,6 in leta 1982 že na 11,6 milijarde kWh. Za novo jedrsko elektrarno v Krškem bodo uporabili naj sodobnejše rešitve v konstrukciji vseh potrebnih naprav. Pri vseh delih pa skrb strokovnjaki že zdaj, da bo zagotovljena kar največja varnost.

TONE GOŠNIK

Sladka mrzlica

V Metliki zmanjkuje mesa in sladkorja

V torek, 7. marca dopoldne, so bile metliške mesnice slabo založene z mesom. V prodajalni kmetijske družbe je govedine tudi že prejšnje dni primanjkovalo, medtem pa so mimo izložbe sprehajali kmetje z lepo in debelo živino. Bil je ravno sejem, kot običajno, pa so imeli pri mešetarjenju spet glavno besedo Italijani. Vole so plačevali že po 12 din za kg. Razumljivo, da zadruga ne more ob taki odkupni ceni živine prodajati mesa po 17,50 din, kolikor znaša zdaj povprečna cena za goveje meso, ne da bi imela pri tem izgubo.

Napovedujejo, da bodo meso prodajali le še nekaj dni, potem ob takih cenah ne bodo mogli zalagati potrošnikov. Nič bolje ni s sladkorjem. Pri Mercatorju so v samopostrežbi v dveh mesecih prodali že 7 ton sladkorja. Ljudje so prepričani, da se bo podražil, govorijo o 3 dinarjih pri kilogramu, zato si gospodinjice delajo zalogo.

Cim sladkor pride, ga potrošniki takoj razgrabijo, četudi trgovci strankam dopovedujejo, da zaenkrat o podražitvi ni ne duha ne sluha.

R. B.

Ribničanom srebro

Ribniški rokometarji so na letošnjem dvoranskem republiškem rokometnem prvenstvu, ki se je končalo v nedeljo, osvojili drugo mesto in tako ponovili lansko uvrstitev, saj so bili med štirimi najboljšimi ekipami v Sloveniji. Na tem turnirju so igrali zelo podjetno in prodorno, zato njihova uvrstitev ni presenetljiva.

Najbolj zanimivo je bilo srečanje s Tehnometarjem iz Celja, ki se je končalo neodločeno, in slovenjegraškim Partizanom, ki so ga izgubili.

Končni vrstni red: 1. Tehnometar (Celje), 2. Ribnica, 3. Slovan, 9. Sevnica itd.

„MLADA RAST“ – Sadike je treba skrbno pregledati, da bodo dale bogato rast. V Ribnici se je preteklo nedeljo zbrala precejšnja množica kupcev, ki so imeli kaj izbirati. (Foto: F. Modic)

PROGLASILI SO ŠPORTNIKE DOLENJSKE ZA 1971

Topel sprejem športnikov v Sevnici

Športno-zabavna prireditev v Sevnici je bila dobro obiskana – Ljubitelji športa so imeli priložnost videti in slišati šest najboljših športnikov

Občinska zveza za telesno kulturo in TVD Partizan Sevnica ter športno uredništvo Dolenjskega lista so v soboto zvečer v Sevnici pripravili športnozabavno prireditev, na kateri so pred več kot 500 gledalci razglasili najboljše športnike Dolenjske v letu 1971. Darinka Krstič-Uhanova, Ivan Molan, Jože Šilc, Maja Dokl, Tatjana Gazvoda in Marjan Špilar so prejeli pokale oziroma lepa darila.

Nadaljevanje na 11. str.

Sezonskega blaga ni dovolj

Nekaterih mlečnih izdelkov ni – Limon dovolj

Masla v Kočevju še vedno ni. Izjema je bila kratak čas trgovina „Izbi- ra“, ki je kupila 20 kg masla, a so ga hitro prodali, in sicer z izgubo 6 din pri kilogramu.

Tudi masla, pakiranega v zavitkih po 20 g, ni več v trgovinah, čeprav bi ga lahko prodajali po novih cenah, se pravi brez izgube. Trgovci ga namreč ne dobe pri proizvajalcih. V nekaterih trgovinah v občini ni dobiti še sira. To velja za trgovine, ki so pred zamrznitvijo cen imele na

zalogi še sir po starih cenah. Raznega govejega mesa v trgovinah v glavnem ni, pa tudi v mesnicah je slaba izbira tega mesa.

V trgovinah je tudi slabša izbira sezonskega blaga, predvsem konfekcije in obutve, smo zvedeli pri vodji komercialne MERCATOR-TRGO-PROMET Hermanu Strni. Pač pa je od sredine preteklega tedna v trgovinah že dovolj limon, začimb in uvoženega suhega sadja.

J. PRIMC

Učenci 6. c razreda na osnovni šoli Katje Rupene v Novem mestu so za 8. marec pripravili več kot 700 lepih šopkov cvetja, ki so ga z vso ljubeznijo in hvaležnostjo na posebni proslavi podelili mamicam. Fotografija tedna – nagrada 100 din. (Foto: Fotokrožek OŠ Katje Rupene)

Obračajo le kmečke prihranke! – Pogoji še vedno ne ustrezajo – Vloga hranilno kreditne službe

Francoski cariniki so pred marsejskim pristaniščem zasigli doslej največji plen v svoji zgodovini. Iz dvojne dna neke tihotapske ladje so potegnili za več kot 200 milijonov dolarjev mamil. Samo nekaj dni kasneje so uspeh skorajda ponovili, topot so odkrili še za približno 50 milijonov dolarjev mamil. Ameriška policija, ki se je seveda veselila tega uspeha (mamila so bila namreč namenjena „potrošnikom“ v Združenih državah Amerike) je brzojavno čestitala francoskemu predsedniku Pompidouju... Črn dan za tihotapce, svetel za carino...

„Dostikrat sem bil že prestrašen, toda še nikoli tako,“ je izjavil v New Yorku časnikar Joseph Kennedy, sin pokojnega senatorja Roberta Kennedyja. Mladega Kennedyja, so, kot je znano, ugrabili palestinski komandosi, ko se je vračal iz Bangladeša v domovino. Skupaj z drugimi potniki in posadko so ga izpustili šele po nekaj dneh. Pravijo, da se je devetnajstletni Joe, ki se je doslej že dostikrat znašel v nevarnosti (med plezanjem na gore, lovom na afriško divjad, bikoborbami v Španiji), med ugrabitvijo inenitno držal... jabolko ne pade daleč od drevesa...

„Ali ni njegova družba malce neprimerna za vas, saj je bilo rečeno, da je član gangstrske mafije,“ so vprašali ameriškega podpredsednika Agnewa, ki ga zadnje čase vse pogostejše videvajo v družbi z znanim (sedaj upokojenim – na lastno željo) pevcem in igralcem Frankom Sinatro. „Kje pa,“ je odvrnil podpredsednik, „bolj sem jaz nevaren njemu, kot on meni!“... samozavest, ki bo trajala do volitev...

V Parizu pa so novinarjem pokazali prenovljene sobane v predsedniški palači na Elizejskih poljanah. Na željo predsednika Pompidouja so namreč spravili dragoceno starinsko pohištvo v klet in ga nadomestili z najbolj modernim, pobarvali pa so tudi stene z živimi, skorajda pop-art barvami... nov duh tudi v bivališču francoskega predsednika...

Po srednjeročnem programu razvoja kmetijstva v Sloveniji naj bi zasebniki vložili v urejanje in modernizacijo svojih kmetij na leto okrog 240 milijonov din. Kje naj dobijo toliko sredstev? Pri zbiranju denarja za kredite naj bi odigrale pomembno vlogo hranilno-kreditne službe pri kmetijskih in gozdnogospodarskih organizacijah. Tudi banke, predvsem ljubljanska, so obljubile veliko kreditov. Ali bodo obljube izpolnjene in pod kakšnimi pogoji?

Hranilno-kreditno službo ima že 72 kmetijskih in gozdnih organizacij. Ob koncu lanskega septembra – novejših točnih podatkov še ni – so imele 110 milijonov (novih) din hranilnih vlog. Za pospeševanje zasebnega kmetijstva so dale 72 milijonov din, od tega 60 milijonov din za srednjeročne kredite. Tako so posodile kmetom celo več denarja, kot bi po zakonu morale, manj pa je ostalo za kmetijske organizacije.

Do tistega časa so kmetje dobili v bankah za 32 milijonov din kreditov. To je sicer več kot prejšnja leta, a mnogo premalo, da bi bili lahko zadovoljni. Zaskrbljujoča je predvsem ugotovitev, da je med temi sredstvi bilo le nekaj več kot pet milijonov dinarjev, ki niso pritekli v banke preko hranilno-kreditnih služb. Banke so torej dodale h kmečkemu denarju zelo malo nekmečkega. Če bodo tudi v prihodnje vezale kredite kmetom na take pogoje, ni moči od njih veliko pričakovati.

Banke prikazujejo tudi drugačne podatke, češ da so dale kmetom več kreditov. Navedene številke so zbrane po periodičnih obračunih hranilno-kreditnih služb. Upoštevana so le uporabljena sredstva tako pri njih kot pri bankah, in ne odobreni krediti, ki bodo uporab-

ljeni šele v prihodnosti. Zajeti niso tudi tisti bančni krediti, ki so jih dobili kmetje mimo hranilno-kreditnih služb. Takih pa gotovo ni veliko, ker so bili zanje zahtevani krepki pogoji.

Poslovne banke imajo veliko več kmečkega denarja, kot so ga dobile preko hranilno-kreditnih služb. Precej kmetov je naložilo svoje prihranke pri njih. Zlasti v tistih krajih, kjer v preteklih letih hranilno-kreditne službe niso bile dovolj razvite. Pri bankah hrani prihranke v devizah ali dinarjih tudi precej takih zdomcev, ki se nameravajo vrniti na kmetije. Če banke hočejo to upoštevati, morajo biti pri kreditih kmetom bolj radodarne in spremeniti svojo politiko do njih.

Če bodo banke odobravale kredite kmetom le po načelu „daj – dam!“, bodo morale

Velika Britanija ponuja štirinajst milijonov funtov odškodnine za vojska oporišča. Malta zahteva štirinajst milijonov več – to je še vedno osnovni vzrok za nesoglasje med tem sredozemskim otokom in njegovim večjim in bogatejšim severnim pokroviteljem. Malteški premier Mintoff in britanski obrambni minister Carrington še vedno nista dosegla soglasja kljub dolгим pogovorom najprej v Rimu in sedaj v Londonu. Medtem pa se umik britanskih sil (na sliki: težko transportno letalo z opremo pred vzletom z nekega letališča na Malti na poti v domovino) nadaljuje. (Telefoto: UPI)

hranilno-kreditne službe obračati kmečke prihranke nekako drugače. Pri nekaterih kmetijskih organizacijah namreč ugotavljajo, da je njihova hranilno-kreditna služba postala le servis banke za zbiranje denarja; tako imajo s pogoji že vezane roke.

Nekatere manjše banke so sicer bolj širokogrudne do kmetov, žal pa imajo premalo denarja. Med njimi je tudi Dolenjska banka in hranilnica.

Kmetje bodo dobili del kreditov pod ugodnejšimi pogoji iz republiških sredstev. Teh bo letos le okrog 12 milijonov din, v prihodnjih letih pa skoraj dvakrat toliko. Da bi jih dobilo več kmetov, bo moči dobiti le 10 do 25 % predračunske vrednosti investicij. Višina odstotka bo odvisna od namena, za katerega bodo sredstva porabljena.

Zveza hranilno-kreditnih služb Slovenije pa opozarja, da bo treba posvečati veliko več skrbi kot doslej zbiranju hranilnih vlog. Morda bo komu razkolniško, toda kmetje bodo morali zaupati privarčevana sredstva le hranilno-kreditnim službam, da si bodo tudi sami pomagali s skupnimi silami.

JOŽE PETEK

(Iz zadnjega Pavlihe)

OB 8. MARCU

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Letošnja okvirna vprašanja našega družbeno-ekonomskega sistema so sedaj – slednjič – tudi javno določena in potrjena; kot smo poročali že zadnjič na tem mestu, je prav minuli tork zvezna skupščina na zasedanju vseh svojih petih zborov obravnavala in odobrila predlagano resolucijo o temeljnih družbeno-ekonomskih politikah za letošnje leto, pa lahko potemtakem zapišemo, da so sedaj dokončno dogovorjena naša načela LETOŠNJEGA RAZVOJA. Čeprav se utegne komu zardeti, da so to le preveč „načelna“ vprašanja – ta vprašanja namreč, ki jih obravnava omenjena in pravkar sprejeta skupščinska resolucija – to vendarle ni povsem res; nemogoče je namreč kolikor toliko usklajeno urejati tekoča vprašanja tako razvejanega sistema, kot je vse naše gospodarstvo (upoštevajoč pri tem, kajpak, vse zahteve in zakonitosti našega družbenega razvoja), če ob tem nimamo oprijemljivih izhodišč. In ta izhodišča so v dovolj določenih okvirih začetna v omenjeni skupščinski resoluciji, tako da bodo – če se jih bomo kajpak držali in uresničili tiste cilje oziroma naloge, ki so v dokumentu postavljeni – za letošnje leto zares nekakšni DOGOVORJENI TEMELJI naše gospodarske politike.

Ob tem samo nekaj besed o nalogah in ciljih, ki jih nakazuje omenjena skupščinska resolucija (o tem je na tokratnem zasedanju zvezne skupščine spregovoril podpredsednik ZIS dr. Jakob Sirotkovič), pa o najtežjih trenutnih težavah našega gospodarskega razvoja, ki se jim skušamo z letošnjimi v ekonomski politiki kolikor mogoče ogniti. Med sedanjimi težavami je pač na prvem mestu občutna NESTABILNOST NAŠEGA TRGA hkrati z visoko stopnjo inflacije, ob tem pa še VELIK PRIMANJKLJAJ PLAČILNE BILANCE, ki je že naša stara bolezen, navsezadnje pa naše gospodarstvo tare tudi huda NELIKVIDNOST, ki ga duši tudi tam, kjer bi se lahko uspešneje razvijalo.

No, med letošnjimi (začrtanimi) nalogami

in cilji naše gospodarske politike – ki bo pred tem omenjene težave vsekakor morala urediti oziroma jih vsaj zmanjšati na znosen obseg – omenimo letos nekoliko bolj UMIRJENO RAST PROIZVODNJE, ki naj bi znašala nekako 5,5 %, pri čemer bomo morali z utesnitvijo uvoza (tu gre tudi za dosedanj obseg reprodukcijskih materialov) poskrbeti za kolikor mogoče veliko izravnavo primanjkljaja v PLAČILNI BILANCI. Ohranitev predvidenega porasta CEN v okvirih 5–6 % je po mnenju ZIS eden bistvenih pogojev za uresničitev ciljev, ki so s tem po-

Temelji slednjič določeni

vezani – se pravi večjega IZVOZA in pa za ohranitev predvidene ŽIVLJENSKE RAVNI prebivalcev. Sedaj še vedno zamrznjene cene (vsaj odlok ZIS o tem še vedno velja) se resda na posameznih področjih začnajo tajati, vendar to ni prava „odjuga“, po besedah dr. Sirotkoviča je ukrep o zamrznitvi vnesel vsaj nekaj reda v naše tržne odnose ter je vsaj zaustavil prekomerno divjanje cen, ki smo mu bili priče v zadnjih nekaj letih tako rekoč nepretrgano. V sedaj sprejeti resoluciji je sicer predvidena ukinitve administrativne omejitve cen (kar je v bistvu odlok o zamrznitvi), vendar to ne pomeni, da se bomo spet sprijaznili z novo invazijo podražitev – temveč naj bi administrativno zamrznitev zamenjali s predvidenimi prožnejšimi oblikami neposrednega DRUŽBENEGA NADZORSTVA nad cenami ob sočasnem uveljavljanju zakonitosti tržnega gospodarstva.

Toliko o sprejetih okvirih letošnje družbeno-ekonomske politike – ob tem pa smo v zadnjih dneh doživeli tudi nekaj neposrednih ukrepov, ki še prav nič ne kažejo na umiritev

naše politike cen (čeprav je tudi res, da so tokratne podražitve, vsaj če jih natančno premislimo, vendarle že nekako smiselno usmerjene v bolj „luksusna“ področja, tako da omogočajo razbremenitev na drugem, še bolj nujnem koncu). Tako smo v minulih dneh izvedeli za objavljeno podražitev BENICINA, KAVE in ob tem tudi NAFTE, kar je vzbudilo med porabniki teh dobrin toliko hrupa, da so kar prezrli obrazložitve, ki je vedela povedati, da smo s temi podražitvami uspeli zavezati sicer nujno podražitev izdelkov tekstilne industrije (izdelkov, ki bi se sicer nujno morali podražiti zaradi negotibnega in dražjega uvoza surovin – vendar je sedaj zanje ustrezno znižana stopnja prometnega davka, tako da bodo njihove maloprodajne cene ostale nespremenjene). Kot drobno, vendar tudi občutno podražitev v minulih dneh omenimo še precejšnje zvišanje taks za potna dovoljenja – bodisi za podaljšanje oziroma za nabavo novih potnih listov – kar je seveda čisto povečanje dotoka denarja v državno blagajno. Le-ta pa je, žal, dosti bolj prazna, kot pa bi si lahko želeli prav v tem hipu – ko bi bilo treba v gospodarstvu pomagati z intervencijami vsaj na najbolj kritičnih točkah, da bi lahko prebrodili sedanje nemajhne težave.

Slednjič omenimo še to, da je ZIS vendarle sklenil odobriti višje odkupne cene za nekatere industrijske kulture v kmetijstvu – za sladkorno peso, sončnice in za sojo – čeprav je morda ta ukrep prišel nekoliko pozno; veliki proizvajalci teh kultur na jugu države so se že pri letošnji spomladanski setvi precej preusmerili na domosrajne nasade (npr. na tobak), tako da utegnemo jeseni občutiti neprijetne posledice takšnega zapoznelega ukrepanja. Druga bitka pa se sedaj odvija na področju PROIZVODNJE MLEKA, kjer posamezne republike terjajo oblikovanje različnih cen za različna območja po državi (po tem predlogu naj bi bila npr. najnižja maloprodajna cena v Sloveniji 2,70 din za liter), medtem ko so npr. vojvodinski pridelovalci in predelovalci mleka odločno za to, naj bi se cene za mleko oblikovale enotno za vso državo (in pri tem naj bi bila najnižja dovoljena maloprodajna cena za mleko 3,00 din za liter). To vprašanje je za sedaj še odprto – rešiti ga bodo morali pristojni organi v dogovoru z vsemi republikami.

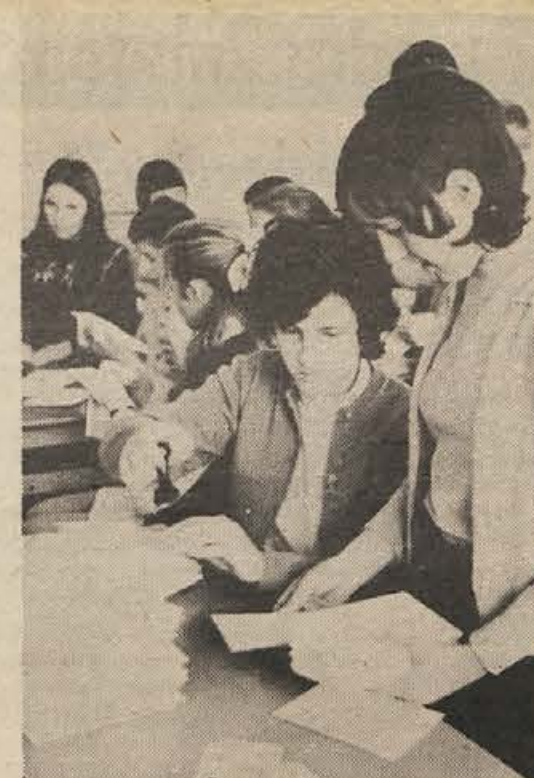
tedenski zunanjepolitični pregled

Na Cipru, sredozemskem otoku, ki so ga že mnogokrat pretresale večje ali manjše krize, je položaj skrajno negotov. Nihče ne more z natančnostjo napovedati, kako se bo razpletla najnovejša drama, ki se je začela v prvi polovici februarja, ko je Grčija izročila ciprskemu predsedniku Makariosu noto, ki je v bistvu predstavljala ultimatum. Zadnji pomemben dogodek na otoku je bil sklep trojice episkopov, članov sveta sinode autokefalne ciprske cerkve, ki so zahtevali, naj Makarios odstopi. Makarios, ki je tudi član svete sinode, je izjavil, da bo odstopil – to pa je v trenutku povzročilo notranjo krizo. Manifestacije za in proti, kratki in na srečo brez žrtve končani spopadi, še bolj napeti odnosi med Atenami in Nikozijo, to so bile takojšnje posledice te izjave. Vzrok, da se je Grčija odločila za noto, je bilo orožje, ki ga je Ciper uvozil iz Čehoslovaske in pa dejstvo, da naj bi Ciper obtoževal Grčijo zarote zoper ciprsko neodvisnost. To sta „neuradna uradna“ razloga Aten, tisti globlji in resnični pa je vsekakor stara dilema o enozisu, se pravi priključitvi Cipra Grčiji. Kakšno je ozadje? Predvsem je treba vedeti, da živi na Cipru okoli osemdeset odstotkov grškega in nekako dvajset odstotkov turškega prebivalstva. Med tema etničnima skupinama ni bilo nikoli pravega sožitja, skozi zgodovino je moč spremljati občasna, zdaj večja, zdaj manjša, nesoglasja, ki so jih spremljali tudi boji in žrtve na obeh straneh. Grčija meni, da sodi otok pod njeno okrilje, da je sestavni del grškega področja. Ciper je dobil svojo neodvisnost šele leta 1960, toda na otoku je ostala močna britanska baza, v kateri je po nekaterih podatkih kar okoli 15.000 britanskih vojakov. Tu so pomembne britanske vojaške naprave, letališča, rakete, radarske postaje. Zaradi napetega položaja in nenehnih spopadov med grškimi in turškimi prebivalci so na Ciper prišle enote Združenih narodov, ki vsaj za zdaj še dovolj učinkovito preprečujejo odkrite spopade med enimi in drugimi. Na otoku je tudi simboličen kontingent grške (nekaj manj kot tisoč mož) in turške (nekaj več kot 600 mož) armade. Če k temu prištejemo še manjše ilegalne skupine oboroženih grških in turških borcev, dobimo vsaj približno predstavlo o tem, kako hudo nevaren je lahko položaj na Cipru, če bi izbruhnila resnejši nemiri. Prisotnost tolikšnega števila različnih oboroženih skupin in vojska je vselej ustvarjala svojevrsen položaj in terjala izjemne ukrepe za ohranitev mirnega ravnesja. Grčija je bila vselej za enozis, za priključitev, in najbolj goreč pristaš te ideje je general Grivas, heroj iz časov boja proti Britan-

cem na Cipru. Ta je na otoku tako zelo razpihal strasti, da ga naposled odslovili in je moral v Atene. Toda stari general nikakor ni mogel pomiriti strasti in se je (kdaj natančno, tega skoraj nihče ne ve, domnevajo, da avgusta lani), ilegalno vrnil v Nikozijo. Kje je zdaj – tudi to je skrivnost, za katero vedo le redki. Mnogi opazovalci so kar prepričani, da se skriva v eni iz-

Ciprski zaplet

med vojašnic, v katerih je nastanjen grški odred, toda to so ugibanja, ki so lahko resnična ali pa tudi ne. Vsekakor drži, da je na otoku in da se njegova prisotnost še kako pozna. General Grivas se namreč zavzema za čimhitrejšo priključitev Cipra Grčiji in to z orožjem v roki. Nasprotno meni Makarios, da je priključitev sicer tudi možna, vendar počasi, premišljeno in brez prelivanja krvi. Grška vlada se direktno in uradno ni spuščala v ta dvoboj, to je raje pustila ciprskim Grkom samim – vendar tako, da bi ti vplivali na Makariosa, da spremeni svoje stališče in opusti neuvrščeno in nevtrarno politiko, ki jo zastopa že ves čas. Očitno je v tem uspeha v precejšnji meri, saj je zahteva treh izmed štirih (četrti je Makarios) članov sveta sinode glede odstopa ciprskega predsednika dovolj zgovoren dokaz za to. Makarios ima vsekakor dovolj tehtnih argumentov, s katerimi lahko zagovarja svojo dosedanja politiko. Od leta 1960, ko je otok dobil neodvisnost, je precej spretno krmaril med črmi mednarodne politike in jemal pomoč tako od Sovjetske zveze kot od Združenih držav Amerike, pa od Arabcev in Britancev. Vse to mu je omogočilo ne samo preživeti, ampak tudi mero neodvisnosti in navezanosti kar zadeva politiko samo, marveč tudi gospodarski napredek na otoku. Toda pri tem je vsekakor treba opozoriti, da ta napredek in ta relativna blaginja nikakor nista namenjena vsem enako – bila namenjena vsem enako – medtem ko so je bili Grki deležni kar v precejšnji meri, so jo Turki komajda okusili. Kakor kaže sedaj, je kriza pred razpletom. Zahteva po ostanku je znana, ne pa tudi dokončen Makariosov odgovor. Pričakujejo, da bo tega dal še ta teden – in potem bomo tudi dosti bolj natančno vedeli, kako se bo končala najnovejša epizoda ciprske drame.

Se cmoki in polpeti. Noč in dan „prideluje“ mi-
renska tovarna krompirjevo moko, ki se na tej
napravi polni v vrečice. Razvojni oddelk tudi ne
miruje in išče možnosti za povečanje zmogljivi-
vosti. Za letos so v načrtu industrijsko pri-
pravljeni cmoki in polpeti. (Foto: Legan)

Sezona spravila in predelave lesa: Jože Lamovšek
iz Mirne vasi pri Trebelnem obdela s pomočjo
svoje naprave na dan tudi po 80 in več želez-
niških pragov. Odkupovalci ugotavljajo, da
kmetje nasploh premalo pazijo na zahtevane di-
menzije pragov. (Foto: Legan)

Okrog 250 odgovorov je Klub OZN na Vinici že
prejel v akciji za 80-letnico maršala Tita. Vsak
dan člani kluba pisma odpirajo, jih berejo in raz-
vrščajo. Med odgovori je več zares pristranih in
ganljivo napisanih. Na sliki: člani kluba pri delu.
(Foto: R. Bačar)

Sejem filmov v Brežicah so minuli teden nazna-
njali številni lepaki pred kino dvorano v prosvet-
nem domu. Tokrat je prišlo na račun tudi občin-
stvo, saj so za gledalce vsak dan zavrteli najpri-
vlačnejši film dneva. (Foto: Jožica Teppey)

Prehrambena industrija
»BELSAD«, Črnomelj
razpisuje
JAVNO
LICITACIJO
za prodajo
poltovornega
avtomobila
ZASTAVA 620
Licitacija bo 14. marca
1972 ob 10. uri v pod-
jetju.

Sejmišča
BREŽICE: Na sobotni sejmu so
pripeljali 712 mlajših in 19 starejših
prašičev. Vsega skupaj so prodali
576 prašičev: za mlajše so zahtevali
od 14 do 14,50 din za kilogram žive
teže, za starejše pa po 7 dinarjev.
NOVO MESTO: Na ponedeljkov-
nem sejmu je bilo naprodaj 332 pra-
šičev, lastnika pa je menjalo 296 ži-
vali. Kupci so odšteli za mlajše 240
do 300 dinarjev, za starejše pa 310
do 400 dinarjev. Prignali so tudi 33
glav goveje živine, 16 glav so pro-
dali. Cene: za vole na vago 7,80 do
8,80 din za kilogram, za krave: 6 do
7,70 din za kilogram žive teže in za
junce in telice 7,60 do 8,70 din za
kilogram žive teže. Zaradi slabega
vremena in zato, ker je bil sejmu
tudi v Skočjanu, je bil promet po-
prečen. Tako kupci kot prodajalci
so bili le iz bližnje okolice. Cene ži-
vini so ostale v glavnem nespreme-
njene, cene prašičem pa so se malo
dvignile.

Kmetijski nasveti
Z glasbo v hlev(?!)
Če bi pred leti pisali, da znanstveniki opazujejo obnašanje
domačih živali s televizijskimi kamerami, bi bralci verjetno po-
rekli, da nismo resni. In vendar je prav to dandanes res, kot je
res tudi, da so v Ameriki ugotovili, kako ugodno glasba vpliva
na počutje krav, to pa je imelo za posledico, da farmarji v hleve
nameščajo magnetofone in zvočnike.
Raziskave so namreč pokazale, da pri reji živali niso po-
membna samo tehnološka vprašanja, marveč je važno tudi, kako
se živali počutijo. Razvila se je posebna veda, ki to počutje
preučuje z namenom, da bi – podobno kot velja to tudi za
človeka – vedeli, kakšne okolnosti pomagajo do največjih uspe-
hov.
O počutju so se začeli strokovnjaki spraševati takrat, ko sicer
dobre tehnološke in obratostlovne rešitve v živinoreji niso dale
pričakovanih proizvodnih rezultatov. Spomnimo se samo na
pretirano velike hleve, ki niso upoštevali, da je govedu izrazita
čredna žival, da je velikost črede omejena in da za čredo veljajo
naravne zakonitosti, notranji odnosi in pravila obnašanja.
Od sodobnega hleva zahtevamo, da je smotno urejen. Toda
to še ni dovolj. Če hočemo imeti pravi rejski uspeh, je razen na
hlev treba misliti tudi na žival. Ni vseeno, kako so na primer
nameščene jaslji. S poizkusi so ugotovili, da govedu najbolj prija,
če je dno jaslji 15 cm višje od stojišča živali. Ugotovili so še vrsto
drugih podatkov, ki jih je pri načrtovanju novega hleva treba
upoštevati. Tako ni vseeno, kakšna so tla. Kratko stojišče ima
svoje prednosti glede gnoja, ima pa hibo: utesnjuje žival; zato je
prirast manjši.
Odločilnega pomena sta temperatura in vlaga v hlevu. Če
redimo teleta, naj v hlevu ne bo bolj mrzlo kot v sobi, kjer živijo
ljudje. Vlažnost ne sme biti manjša od 50 odstotkov (relativna
vlaga), pa tudi ne prevelika. Pravzaprav je tako: žival je živo
bitje tako kot človek, za katerega vemo, kaj vse lahko nanj
neugodno vpliva.
Inž. M. L.

Kje so korenine za nezasedenost?

Samo štirje ekonomisti so se
v minulem letu oglašili na se-
demnajst razpisanih mest v de-
lovni organizaciji na Doljem-
skem in samo osem strojni in-
ženirjev ob prav takem številu

Bi bil inženir, če bi mu dali ští-
pendijo?
prostim delovnih mest. Tudi s
prilivom drugih poklicev z višjo
in visoko izobrazbo niso zado-
voljni.
Ugotavljajo, da imajo vzroki
za to nezasedenost korenine v
„trenutku“, ko otroci končajo
osnovno šolo. Kmečki in delav-
ski se najčesteje odločijo za pot,
ki po bližnjici pelje h kruhu,
med njimi tudi izredno spo-
sobni in nadarjeni. Ker največ-

krat nimajo sreče, da bi bili
otroci petičnejših staršev ali da
bi celo dobili štipendijo, kon-
čajo tam, kjer bi morali biti
praviloma rezervirano za manj
sposobne in manj nadarjene od
njih.
S štipendiranjem bi tu mar-
sikaj popravili in izboljšali
„strukture“, ki kaže, da med
„imnazijci, višješolci in visoko-
šolci“ prevladujejo celo manj
„brihtni“ sinovi in hčere ugled-
nih in vplivnih tovarišev. Taki
starši so prepričani, da bi bili
ponizani s tem, če bi moral nji-
hov prijati za „umazano“ delo.
Nesmiselno bi bilo trditi, da
so kmečki in delavski otroci pa-
metnejši od drugih, neizpod-
bitno je le, da zaradi gmočnih
razmer in slabe štipendijske po-
litike mnogi nadarjeni iz kmeč-
kih in delavskih družin ne mo-
rejo naprej. In tako izgubljamo
bodoče ekonomiste, inženirje,
pravnike prej, preden jim omo-
gočimo, da bi to sploh lahko
postali.

I. Z.
Ni naključje, da je imela največji
odziv informacija o uresničevanju
samoupravljanja v obratih in matič-
nih podjetjih, o medsebojnih dolž-
nostih in pravicah. Za krško občino
in za Posavje nasploh je to vprašanje
že lep čas v središču pozornosti in
postavili so ga tudi na kongresu sa-
moupravljalcev v Sarajevu, kjer jih
je zastopal Edo Komočar. V občini
lahko naštejemo 30 obratov, katerih
matična podjetja imajo sedež
druge. Prav ti delavci najteže čakajo
na izpolnitev ustavnih dopolnil.
Za sindikalno vodstvo je še kako
pomembno podobno gledanje direk-
torjev na življenjske in delovne po-
goje slehernega zaposlenega. Prvič
jih bodo zdaj temeljito analizirali in
nato skušali ublažiti pretirane raz-
like.

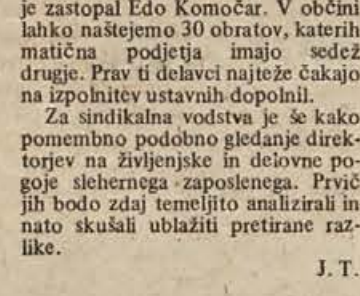
Kako dolgo še na roke?

Pričakovanje
Kosilnica italijanske tovarne BCS
je skupaj s pomožnimi napravami za
žetev, žaganje in drugim simbol nad-
vse koristnega kmetijskega stroja. Te
kosilnice so najboljše, tovarna, ki jih
izdeluje, pa največja te vrste v Ev-
ropi. Razumljivo je, da so tudi so-
razmerno drage, pa tudi sicer so pri
nas velike težave z devizami, ki jih
kmetijstvo precej ustvari za izvožene
pridelke in živino, dobi pa komaj 7
odstotkov.
Ker je italijanska tovarna BCS pri-
pravljen pomagati razviti obrat za
izdelovanje teh kosilnic pri nas, je
bila s posredovanjem ljubljanskega
grodovskega podjetja Agrotehnika že
pred leti dana licenca nekdanjemu
ljubljanškemu podjetju „Agroin-
dus“, ki pa je šlo v stečaj. S tem je
bilo zamujenega veliko časa. Agro-
tehnika je poiskala drugo podjetje
brežiški Agroservis, ki se bo, kot pri-
čakujejo, bolj resno lotil kooperacij-
skega izdelovanja kosilnic. Teh naš
kmetije še veliko potrebujejo, čerav-
no je bil prav na tem področju zad-
nja leta narejen lep napredek.
M. L.

Protislovja
„Lepo in prav, da prirejate semi-
narje za sindikalne funkcionarje v
podjetjih, toda protislovja v kolek-
tivih bi laže razreševali, če bi slišali
te stvari tudi direktorji. Pa ne samo

oni, vsi vodilni od obratovodij na-
prej.“
Take misli lahko beremo v števil-
nih pripombah, ki so jih napisali v
vprašalnik udeleženci sindikalnega
seminarja v Krškem. Iz njih lahko
zaznamo, da predstavniki sindikal-
nih organizacij ne najdejo skupnega
jezika z vodstvi, da jih s svojimi po-
zicijami od obratovodij na-
prej.“
Take misli lahko beremo v števil-
nih pripombah, ki so jih napisali v
vprašalnik udeleženci sindikalnega
seminarja v Krškem. Iz njih lahko
zaznamo, da predstavniki sindikal-
nih organizacij ne najdejo skupnega
jezika z vodstvi, da jih s svojimi po-
zicijami od obratovodij na-
prej.“

Naj slišijo tudi direktorji
gledi ne morejo vedno prepričati in
se zato želijo na seminarjih srečevati
skupaj. V odnosih se je že marsikaj
popravilo, sindikat ima večji vpliv
kot prej, toda vrsta vprašanj je še
vedno odprta.
Ni naključje, da je imela največji
odziv informacija o uresničevanju
samoupravljanja v obratih in matič-
nih podjetjih, o medsebojnih dolž-
nostih in pravicah. Za krško občino
in za Posavje nasploh je to vprašanje
že lep čas v središču pozornosti in
postavili so ga tudi na kongresu sa-
moupravljalcev v Sarajevu, kjer jih
je zastopal Edo Komočar. V občini
lahko naštejemo 30 obratov, katerih
matična podjetja imajo sedež
druge. Prav ti delavci najteže čakajo
na izpolnitev ustavnih dopolnil.
Za sindikalno vodstvo je še kako
pomembno podobno gledanje direk-
torjev na življenjske in delovne po-
goje slehernega zaposlenega. Prvič
jih bodo zdaj temeljito analizirali in
nato skušali ublažiti pretirane raz-
like.

Bo tudi tekstil odmrzni?

Odmrznitev?
Te dni smo z zanimanjem gledali
v nebo in pričakovali Matijo. Stari
pregovor namreč pravi, da led raz-
bija, da ga pa naredi, če ga ni. Matija
pa nas je letos pustil na cedilu kar
dvakrat: pri vremenu, ki je ostalo
brez ledu po njem, kot je bilo pred
njim, pa tudi pri cenah: predstavniki
ZIS so nas seznanili, da s težko pri-
čakovano odjugo cen ne bo nič! Še
naprej bodo ostale zamrznjene!
Kot pravi Jugoslovani pa smo
tudi pri tem le naredili nekaj izjem:
26. februarja so se podražili jedilno
olje, mleko, maslo, margarina in juž-
no sadje, nekaj dni zatem, 1. marca
zvečer, pa nas je TV napovedovalec
razveselil z novico, da se podražita

bencin in kava. Malokdo je bil zado-
voljen s statističnimi izračuni, izra-
ženimi v odstotkih, ki naj bi pove-
dali, za koliko so se zaradi omenje-
nih podražitev povečali življenjski
stroški pri nas. Podatki, ki so bili
posredovani, so zvezni, potrošnja v
SRS pa je precej drugačna in naša
gospodinjstva so z našetimi podra-
žitvami prizadeta precej bolj.
Cene kruha in mlevskih izdelkov
bodo ostale, kot smo slišali, nespre-
menjene do junija s pomočjo kom-
penzacij, cene mesa pa se bodo naj-
brž kar kmalu povečale. Po sedanjih
cenah mesa že skoraj ni več mogoče
dobiti. Tisti z globljim žepom si
bodo od podražitev oddahnili, saj
bodo spet lahko prešli na mesni je-
dilnik, čeprav bo treba poseči glob-
lje v žep.
Vse druge cene ostanejo zamr-
znjene, takšna je odločitev. To po-
meni, da bo ostala zamrznjena tudi
prodaja, če bo proizvodnja, ki kot
trdi „noče delati iz gube“, vzdržala
pritisk. In še nekaj: marsikaj bomo
kupovali „pod pultom“... Upajmo,
da se nam v pasjih dneh obeta boljše
(berite: DRAŽJE!).
M. J.

Kaj bo zraslo?

Cepljenke
Na semiškem koncu so lansko
jesen in čez zimo več rigolali kot
prejšnja leta. Obnova vinogradov je
tu zares potrebna in hvaljevredna
stvar, toda škoda je, da se kmetje
tega dela niso lotili načrtno in orga-
nizirano.
Ker niso pri domači zadruzi pra-
vočasno naročili trt cepljenk, so
ostali prazni rok, ko je nastopil čas
za sajenje. Jeza je huda. Črnomaljs-
ka zadruga dobiva kvaliteten trt iz
Vipave, toda kot je povsod v navadi,
naročijo le nekaj deset sadik več,
kot znašajo prednaročila.
Vinogradniki, ki so obnavljali, so
v hudi zadregi. Nekateri bodo pustili
zemljo leto dni stati, drugim pa se
to zdi škoda in cepljenke nabavljajo
sami. Prav pred takim nakupom
strokovnjaki ponovno opozarjajo.
Najslabše je sadike kupovati od ne-
znanih zasebnikov. Več belokranj-
skih kmetov z metliškega konca je
bilo zaradi takih trt že razočaranih.
Prodajalec se je pridulal, da tako
kvalitetnih in cenenih sadik ni, ko
pa so jih kmetje posadili, je na njih
zrasla ružica.
Kdor ne more dobiti cepljenk za-
nesljivega izvora in z jamstvom, da
ni kupil mačka v žaklju, naj raje leto
dni čaka. Manj bo stroškov in jeze.
Misli je treba naprej. Vino se ved-
no teže proda, zato je bolje pridelati
priznana domača kapljica leto dni
kasneje, kot pa hiteti na vrat na nos
s proizvodnjo dvomljivega vina, ki
bo zagotovo ostalo v domači kleti.

vredno je zapisati...

Žalostna ugotovitev:
Zvezni zavod za statistiko je
izračunal, da smo lani v
družbenem sektorju v Jugo-
slaviji zgradili le 35.400 sta-
novanj, kar je celo za 14 od-
stotkov manj kot v predlan-
skem letu. Pravzaprav to le
potrjuje vse tisto, o čemer
smo tudi pri nas že pisali:
zasebna gradnja se je razbo-
hotila, prav malo ali celo nič
pa ne upoštevamo, da pri
tem izgubljamo veliko več
prostora, kot bi ga izgubili z
blokovo gradnjo. Namesto
urejenih mest se bodo za-

Stanovanja

namci dušili v pomanjkanju
prostora!
Družbeni sektor v Jugo-
slaviji je z lansko stanovanj-
sko gradnjo dosegel žalosten
rekord: najmanjše število
zgrajenih stanovanj v zad-
njem desetletju.
Številke so še toliko bolj
boleče, ker so načrtovalci
ob začetku leta poudarjali,
da so vse možnosti, da zgra-
dimo kar 60.000 stanovanj v
blokkih. S tako številko bi reš-
zmanjšali velike stanovanj-
ske težave in morebiti celo
uresničili načrt gradenj do
1975. leta. Ta je zastavljen
prav optimistično, ker priča-
kuje, da bomo do takrat
zgradili v družbenem in za-
sebnem sektorju 770.000
stanovanj. Že prvo leto ta-
kega srednjeročnega pro-
grama pa je načrt podrlo kot
hišo iz kart. Čeprav namreč
zasebna gradnja že prevla-
duje nad blokovo (raz-
merje je zdaj približno
60:40), pa praktično ni
možnosti, da bi vsako leto
zgradili po 154.000 stano-
vanj, zlasti ne, ker smo že v
prvem letu ostali daleč pod
to številko.
Vsi ti podatki zgovorno
potrjujejo, da stanovanjskih
problemov pri nas še zlepa
ne bomo rešili. Nasprotno,
stiska se bo ob tako počasni
gradnji še povečala. In ko že
ugotavljamo težave, potem
naj omenimo, da mimo po-
časnega urbanističnega ure-
janja nastaja zdaj nova teža-
va. Gradbeni material in
komunalno opremljanje se
namreč tako hitro dražita,
da morebiti celo ni neupra-
vičen dvom, da bo prišlo do
zastoja tudi v zasebni grad-
nji.

Odgovor na članek »Zakaj odslovitev?«

Neprijetno me je presenetilo, ko sem v zadnjem Dol. listu prebrala članek „Zakaj odslovitev?“, pod katerim je podpisani tovariš Marjan Golob. 12. 2. 1972 je krajevna organizacija ZK Bircna vas sklicala sestanek s predstavniki družbenih in političnih organizacij z našega območja. Na ta sestanek ni prišel noben predstavnik mladincev iz Bircne vasi, čeprav so bili posebej vabljeni. Tam bi se lahko pogovorili o praznovanju 8. marca. Tudi kasneje se pri meni ni oglasil nihče od mladincev, čeprav sem to pričakovala.

Pionirski odred in mladi člani RK na šoli so skupno z mentorji krožkov pripravili program za praznovanje dneva žena. Posebej pa bodo šli čestitati partizanskim materam v našem šolskem okolju. Čudno se mi potem zdi, ko tovariš Marjan Golob pravi, da sem jih odslovila, saj pri meni ni bilo nikogar.

Res je, da so mladinci iz Bircne vasi v prejšnjih letih sodelovali na proslavah 8. marca. Sama sem jim lansko in predlansko leto pomagala naštvirati igrico. Pri drugih šolskih proslavah pa mladinci niso sode-

lovali. Mladinci so res poskrbeli za zabavo ob praznovanju dneva žena in nekateri so se tam tudi primerno vedli, ostali pa so vinjeni vdrli v sosednjo učilnico, razgrajali in se sploh neprimerno vedli. Tako se je zabava žena spremenila v „zabavo“ mladincev.

Ker mladinci nimajo lastnega prostora, sem jim dovolila, da so imeli sestanke in ples v šoli, čeprav šolski prostori za to niso najbolj primeren kraj. Večkrat so na te ples prihajali vinjeni mladoletniki, zato se je tako zabava spremenila v vsesplošno razgrajanje.

V današnjem Dol. listu sem brala, da je največja želja mladincev Bircne vasi, da bi dobili svoje prostore. To vem tudi jaz in podpiram njihove želje. Če bi prišel predstavnik mladincev Bircne vasi na to omenjeni sestanek 12. februarja, bi slišal, da sem jaz razpravljala tudi o tem. Ko-

munisti in predstavniki ostalih organizacij pa so mi odgovorili, da je bil gasilski dom v Stranski vasi, ki je središče našega okolja, zgrajen tudi v te namene. Vendar takrat, ko so Stranjanji in mladinci Stranske vasi opravili nešteto prostovoljnih ur za gradnjo, iz Bircne vasi ni bilo nikogar, ki bi prisločil na pomoč. Kljub temu pa jim sedaj ne bi odrekli pomoči. Oba mladinska aktivna bi se lahko povezala med seboj, saj v takšnem okolju res ni potrebno več mladinskih aktivov. Mislim, da bi morale o tem razmisliti tudi druge družbene in politične organizacije, ki bi morale biti mentorice mladini.

Ne vem, kaj je tovariš Golob mislil s tistim, kar mi želi za 8. marec. To si razlagam kot neresno in ne-taktno pisanje.

Vodja podružnične šole
Bircna vas
MILENA CEKUTA

Praznovali smo dan žena

Spet je tu 8. marec, praznik žena. Spomnila sem se, da smo ga pred nekaj leti praznovali tudi me žene iz lepe Ribniške doline.

Lepa je Ribniška dolina, čeprav nima vinogradov, nima vina, ima pa vselej ljudi in mnogo še drugih reči. Tudi naša vasica je lepa. Resda je potisnjena nekoliko pod hribovje, a zdi se, da je to toliko lepša, ko nam pogled vedno pada v zelenje, kjer se oči tako lepo odpočijejo.

Prav nad vasi je še posebej visok hrib s cerkvico sv. Ane na vrhu. Naši predniki so jo nekoč zelo častili in se ji priporočali za mladi naraščaj. Streljaj od nje so tako imenovane Stene, od koder se v lepih jasnih dneh vidi — celo Ljubljana. S hriba je tudi lep razgled na celo Ribniško dolino. Odpre se vsa v svoji lepoti tja do Kočevske. Bogati gozdovi jo obrobijo kakor krasen zelen venec. To je Ribniška dolina, v njenem osrčju pa naša vasica — Dolenje Laze. Tu živimo, delamo in se od časa do časa tudi poveselimo.

Zadnji praznik žena 8. marec smo nadvse lepo proslavili, vse se ga rade spominjamo. Žene iz zaselka Zapuž in me vaščanke smo vsaka nekaj pripevale in končno so bile mize polne dobrot. Veselja in dobre volje ni manjkalo. Prikupen birt v vasi in njegova brhka ženka krčmarica sta nam odstopila posebno sobo. Počutili smo se počaščene in sproščene. Tudi me, kmečke žene, smo odložile za nekaj uric delo in skrb in zadonela je pesem, zasumela so krita, zvoki muzike so dvigali pete.

Po kratkem oddihu je ena izmed nas spregovorila o pomenu tega dne. Čast, komur čast, so rekli nekoč. In kdo jo bolj zasluži kakor mati? Se preden ji je v naročje položeno dete, je že ena sama velika skrb, kaj bo pa sedaj? Ali bo zdravo? Ali bo zmogla odgojiti se tega poleg ostalih? In ko je srečno preostala najtežje, se začne novo obdobje: vzgoja, ki zahteva tudi vso odgovornost. Zopet je mati tista, samo da bi videla otroke srečne. Srce bi si dala izrezati in ga dala vsakemu košček, samo da bi videla otroke srečne.

Hvaležne smo vsem tistim, ki so

omogočili, da danes tudi me nekaj pomenimo, da smo enakovredne državljanke. Hvaležne smo zlasti ženam in materam, ki so se borile za pravice naš žena in nekateri tudi započele svojo usodo — s krivjo. Da, premočnim je dogorela lučka življenja, vse zato, da bi drugim svetila lepše.

Bodimo složne: vse za eno, ena za vse! Tako bo najlepše teklo življenje v naših vaseh, trgih, mestih, državah in na vsej zemeljski obli. Naj živi 8. marec praznik vseh žena, in naš voditelj tovariš Tito!

REZKA PRIJATELJ
Dol. Laze 31
Ribnica

„SLADKA REKLAMA“ — Žito iz Ljubljane je začelo proizvajati žvečilni gumi. 29. februarja se je pred osnovno šolo v Kočevju kar trlo otrok, ko so jim delili reklamne nalepke in sladko gumo. (Foto: F. Brus).

DANA: »Nobenega koristoljubja!«

V prejšnji številki Dolenjskega lista je bil objavljen članek „So imeli meseci pre malo dni?“. Najbolj nas je zabol nadnaslov „ZLORABE IZ KORISTOLJUBJA“. Po našem mnenju si je zaradi tega naslova lahko večina bralcev Dolenjskega lista predstavljala, da sta si naša delavca Tone Pate in Nace Dežman pridobila premoženjsko korist, s tem da sta podpisovala mesečne obračune trgovskemu potniku Ivanu Niniču. Ker to ni niti najmanj resnično, menimo, da je prav, da damo članku naslednje pojasnilo:

Ivan Ninič je zaposlen pri našem podjetju od maja 1967 kot trgovski potnik za prodajno območje Istre in Dalmacije. Ko smo ga zaposlili, nismo pričakovali, da bo s svojim delom uspel, ker že precej potnikom pred njim na tem delovnem mestu ni uspelo. Kljub pomislekom smo se zanj odločili, ker je bil upokojenec in smo vedeli, da v primeru neuspeha njegov odpust ne bi bil problematičen.

Naš sistem nagajevanja za trgovske potnike je bil tak, da so bili plačani zgolj po doseženem uspehu v obliki provizije, s katero so si najprej obračunali potne stroške (kilometrin, dnevnice, prenočišča), ostanek pa je predstavljala njihov bruto osebni dohodek.

Ivan Ninič je zelo vztrajno obdeloval svoje prodajno območje, kljub temu da v začetku ni mogel

obračunati niti vseh prevoženih kilometrov. Pri delu je vedno bolj uspeval in je zato zadnje čase zaslužil več. Ne glede na njegove mesečne obračune, ki so se prilagajali zaslužku v obliki provizije, in katere sta naša delavca v okviru takega sistema obračunavanja trgovskih potnikov podpisovala, razpolagamo s podatki, da je Ivan Ninič pri svojem delu do konca leta 1970 obiskoval svoje stranke izven sezone poprečno najmanj enkrat mesečno, v sezoni pa večkrat.

Izračunani kilometri po karti, ki jih je moral opraviti za vsako celotno pot, znašajo najmanj 2.026 km, poprečni mesečni zaslužek pa 4.037 din, kar menimo, da glede na dejanske stroške potovanja po Dalmaciji in Istri ni pretirano.

Vsa izplačila so bila v skladu s sa-

moupravno sprejetimi internimi akti podjetja, zato nikakor ni bilo tu zlorabe uradnih pravic iz koristoljubja in tudi naša delavca se nista osebno okoriščala.

V naših obračunih ni imel mesec nikdar več kot 30 dni.

Iz omenjenega članka smo tudi izvedeli, da je izdan nalog za preiskavo proti Tonetu Patetu in Nace Dežmanu, zato naj samo še pripomnimo, ker ne bi želeli vplivati na mnenje bralcev, da bo le preiskava ugotovila dejansko stanje, ker smo pripravi, da objavljeno članek ni bil objektivno.

Poslovni odbor
v „DANI“, Mirna

Pripombe na načelnikov odgovor

17. februarja je Mišo Keršič, načelnik oddelka za občno upravo in družbene službe, v našem listu odgovoril na „Pismo ljudskemu poslancu“, v katerem se je Ana Andoljšek iz Zurovega doma v sevnjski občini pritožila zaradi preskromne pomoči, ki jo dobiva za težko bolnega brata Jožeta. Ana Andoljšek nam je, nezadovoljna z načelnikovim odgovorom, poslala obsežno pismo, ki ga objavljamo delno skrajšano.

Posvetovala sem se z raznimi, tudi izobraženimi ljudmi in pripravila naslednji odgovor:

Iz pojasnila tovariša načelnika je videti, da vidi on predvsem 10 ha zemljišč na posestvu, kjer se je pred 52 leti rodil socialni podpiranec Jože Zupančič. Načelniku ta podatek zadostuje, da sprašuje javnost, če je družba res dolžna oskrbovati Jožeta, invalida prve kategorije, ki potrebuje stalno pomoč in strežbo. Ne zanima ga, v kakšnem stanju je bile 10 ha zemljišča niti, kakšne so bile družinske razmere pri lastnikih tega posestva.

Ker je bil oče vojni invalid, posestvo dolga leta ni imelo pravega gospodarja, zemljišče pa je razen tega plazovito, tako da se je sin, ko je prevzel posestvo, le težko odločil za ta korak. Vzel je posejilo, da je kupil kravo in še nekaj najpotrebnejšega. Vsa kmetijska mehanizacija sestoji iz starega pluga in voza. Trdim, da tudi če bi posestvo merilo dvakrat toliko, ne bi bilo donosno. Načelnikov očitke, da sestra Ana bratu Jožetu ni zagotovila pri zapuščenjski razpravi najosnovnejših pravic, je zame žaljiv. Po TZPZ bi že dalj časa prejemal brat

Ali pozna kdo pismonoševe težave?

Uredništvu DL!

Slučajno sem bral v Dolenjskem listu 2. marca 1972 članek „Zakaj slaba poštna dostava?“. Ko sem ga prebral, sem bil tako razočaran, da sem se takoj pripravil za odgovor.

Nekatere ljudi zanima, zakaj je poštna dostava slaba. Podpisani sem bil leta 1966 pismonoša v Otočcu ob Krki, zdaj pa sem že nekaj let pismonoša v Ljubljani; zaradi tega vam bom lahko odgovoril na vprašanje nekaterih vaših bralcev.

Vsak pismonoša, ki ima odrejeno vozilo, ga ima za poleti in pozimi. Nihče ga pri tem ne vpraša, kakšno je vreme ali kakšna je pot, kakor tudi ne, če se lahko pelje ali ne. Najboljše je za tiste pismonoše, ki imajo rajone za peš. Ti imajo enako kilometražo pozimi in poleti. Kdor pa ima izmed nas vozilo, ga pozimi le malo uporablja. Zato mora tak pismonoša vso pot prehoditi peš, posebno še, kadar je treba raznašati pokojnine. Takrat dela nikakor ni mogoče opraviti v normalnem času.

30. decembra 1966 sem dostavljal pokojnine do 23. ure. Če mi kdo tega ne verjame, lahko še danes vpraša v Mačkovcu pri Novem mestu. Pa tudi lani in decembru dva dni nisem mogel obdelati svojega rajona v Ljubljani. Ljudje sprašujejo, kako dolg je delovni dan za poštarje. Povem vam, da sem v Ljubljani delal tudi že po 18 ur skupaj, se pravi od tretje ure jutraj do 21. ure zvečer. Tudi prespal sem že na pošti!

Zato želim, da bi ljudje malo bolj cenili naporno delo pismonoše, kot ga prebivalci iz Cerkevšč. Če kdo tega ne verjame, naj zaprosi pošto, da bi lahko en dan spremljal pismonoša, kadar ima praznično pošto, novoletne čestitke in snega do kolen!

CVETO PELKO

Vojkova 60
Ljubljana

OPOMBA: Objavljamo odgovor Cveta Pelka, ki je doma iz Šmarjeških Toplic, zdaj pa dela kot pismonoša v Ljubljani. — S tem pa še ne sodimo, da so naši naročniki in bralci iz Cerkevšča v Beli krajini že dobili ustrezen odgovor od pristojne službe PTT podjetja Novo mesto. Tudi iz Kužlja v Kolpski dolini se naši bralci oglašajo zaradi ponovne neradne dostave našega lista.

Pričakujemo od ustreznih pošt nih uprav javna pojasnila, zakaj neradne dostave in zamude.

UREDNIŠTVO DL

Več pozornosti kvaliteti živil

Na svetu je približno tri milijarde ljudi, od teh v vsakem trenutku polovica gladujočih in sestradanih. Od polovice sitih je le polovica pravilno prehranjena, kar pomeni, da je le vsak četrty prebivalec pravilno prehranjen. Ta porazni in zaskrbljujoči podatek nas resno opozarja, da moramo kakovosti in količini prehrane posvetiti več pozornosti.

V svetu, pa tudi pri nas in celo v tehnično naprednejših deželah je znanje o prehrani skrajno nezadovoljivo. Smotrna in pravilna prehrana je pogoj za zdravje človeka in za njegovo delovno storilnost. Povprečni potrošnik porabi dve tretjini denarja za hrano. Prav za to moramo pri nakupu živil izbirati kvalitetna živila, raznolika, skratka taka živila, ki vsebujejo organizmu najpotrebnejše snovi. V kapitalističnih deželah, kjer imajo z elektronskimi računalniki natančno preračunano, da človeško delovno silo maksimalno izkoristijo v proizvodnem procesu, so izračunali, da se jim bogato poplačajo sredstva, ki jih dajo za zdravo prehrano delavcem na delovnem mestu. Menijo, da je hrana, ki jo dobi delavec na delovnem mestu, pogonska energija, ki jim prinaša visoke profite. Število obolelih delavcev se znatno zmanjša. Delavci pri-

spevajo le simbolični znesek za hrano na delovnem mestu le zato, da ta obrok res potrošijo.

Kako je pri nas, dobro vemo: silce žganih pijač, pivo, košček kruha ali celo nič, samo da se kaj prihranimo ali izpolnimo svoje alkoholne želje. Temu ustreza je tudi storilnost in število delavcev v bolniškem staležu. Približno polovico izloženega prostora v prodajalnah in ekonomske propagande pri nas zavzemajo žal alkoholne pijače. Pripisujemo jim fantastično zdravilno in krepično moč, čeprav vemo, da so velik sovražnik človeštva in povzročitelj gorja in pogostih smrti.

Da bi kupovali, ocenjevali in uporabljali najprimernejša živila, moramo spoznati njihove osnovne sestavine in vloga teh sestavin pri človeški prehrani.

Vse za človeški organizem koristne snovi razdelimo v beljakovine, maščobe, ogljikove hidrate, vitamine in rudninske snovi.

Beljakovine so najvažnejše snovi, iz katerih je sestavljeno človeško in živalsko telo. Razlikujemo dve vrsti beljakovin: živalske in rastlinske. Živalske beljakovine so biološko najpomembnejše. Velika razlika je tudi med živalskimi beljakovinami. Beljakovine so sestav-

ljene iz več aminokislin, te pa so nadomestljive.

Odločilno za vrednost beljakovin je prisotnost vseh nenadomestljivih aminokislin. Jajca, mleko, meso in sir so beljakovinska živila. Beljakovine pa so za človeški organizem neobhodno potrebne in nenadomestljive, zato jih moramo uživati v zadostni količini. Ob pomanjkanju beljakovin organizem preneha rasti, postane krhčljiv in neopreden.

Ker razpolagamo le z določeno vsoto denarja za hrano, moramo poznati biološko vrednost beljakovin v posameznih živilih, njihovo prebavljivost in seveda oceniti tudi vrednost enote za organizem najpomembnejše beljakovine. Čista beljakovina je v jajcu in je seveda običajno najcenejša. Kvalitetne beljakovine so v mleku in so še dokaj poceni. Zelo kvalitetne so v mesu in siru. Noben obrok hrane naj ne bi bil brez beljakovin. Vsa živila, ki vsebujejo beljakovine so, če jih hranimo pod neustreznimi pogoji, lahko pokvarljiva. Pokvarjena beljakovinska živila so izredno škodljiva človeškemu organizmu, zato moramo biti pri nakupu takih živil pozorni, da ugotovimo, če so sveža in še primerna za prehrano.

Inž. JOŽE ŠKOF
tržni inšpektor

V soboto, 26. februarja, sta se v Novem mestu po 50-letih skupnega življenja ponovno poročila zakonca Alojzija in Anton Plantan iz Drganjih sel pri Straži. V imenu novomeške občinske skupščine sta zlatoporočencema čestitala in izročila darila odbornik Rudi Mraz in mati-čarka Ruža Modic. Zakonca Plantan sta imela 12 otrok, šest jih še živi.

V vaseh ni ljudi ne živine

Nizke odkupne, previsoke prodajne cene

Triglav je najvišja gora v Jugoslaviji, a se mu vedno da priti na vrh, medtem ko se našim cenam ne da priti do vrha. Nikoli niso bile tako visoke, da kmalu ne bi bile še višje.

Cene v maloprodaji rastejo iz dneva v dan, odkupne cene pa so zamrznjene. Odkupna cena mleku je tako nizka, da res ni čudno, če je tako malo govedi po vaseh. Liter mleka je v primerjavi z litrom vina zastoj! Mleko je res živilo, vendar bi bila lahko njegova odkupna cena višja. Če hočemo imeti dobro mleko, je treba seveda govedo dobro krmiti. Toda kupovati močnatna krmlila (zdrob) za krmljenje in prodajati mleko je gotovo izguba, ker je mleko proizvajalcu tako malo plačano.

Zato ni nič čudnega, da število govedi naglo pada.

V vasi Laze v občini Kočevje so imeli večših pri eni lišji po 9 glav govedi, sama družina pa je štela do 7 članov. Danes pa je v vseh vasi poprečno do pet glav govedi in 7 ljudi. Zelo dobro „napredujemo“, toda ne naprej, temveč nazaj! Čeprav smo dobri gospodarji, ne zmoremo več pridelati oziroma vzrediti.

Zelo veliko bi radi, toda naši ubogi, nizki dohodki nam ne dopuščajo. Stareci ne zmorejo težkih poljskih del, mladih pa je malo. Rečeno je, da na mladih svet stoji! Pri nas pa mladine ni. Propadlo bo življenje v Kolpski dolini, če se mladina ne bo vrnila domov.

JOŽE KRIŽ
KUŽELJ

Načelnik v svojem odgovoru očitno ščiti referenta, ki je sporno in malomarno vodil postopek. Načelnik piše: stranka je vložila zahtevek pri KZZS, in ne pri občini. Moj odgovor: to je bila tako majhna napa, pri pisanju, da je ni vredno omenjati. Dalje pravi, da za dokazovanje ni bilo potrebne dokumentacije, s pričami pa je to bilo mogoče le do 31. 12. 1968. Odgovor: za manjkajočo dokumentacijo je dolžan referent dati napotke in podatke ter tudi sam iskati po uradni poti. Tako zahteva naš zakon.

Pisala sem tudi o zavlačevanju; tega načelnik v svojem zagovarjanju referenta ni ovrnil že s tem, ko je zapisal, da so zadržki, zaradi katerih referent ni izdal odločbe, razumljivi. Referent bi po zakonu moral obvestiti stranko, kaj manjka, vendar v tem pogledu ni ničesar ukenil. Tov. načelnik naj ne zameri, če sem prišljena ugotavljati, da je tak pač red, ki ga je treba spoštovati.

ANA ANDOLJSEK
Žurkov dol

Zato tako, tovariš Florjančič!

V jeseni 1971 je bil ustanovljen v Straži Mladinski klub pod pokroviteljstvom DPD „Svoboda“ v Straži. Takrat je to organizacijo vodil tov. Alojz Antončič, dolgoletni delavec na področju kulture v Straži in dejansko edini starejši član, ki se je zavzelo ukvarjal z nami mladimi.

Ko smo klub ustanavljali, smo si določili delovni program, predvsem pa načela reda in discipline v klubu, saj smo dobro vedeli, da že sam naslov Mladinski klub pri ljudeh vzbuja nekakšno predstavo o izživljanju mladine, ne pa o delu. Žalosten vzor pa nam je bil tudi novomeški klub, ki so ga zaradi takih napak morali zapreti.

Tovariš Antončič je torej kot ustanovitelj bil odgovoren, da bo klub deloval mladinski organizaciji primerno, pred vsemi političnimi dejavniki v Straži. Zato je tudi on na opozorilo teh organizacij na se-

stanku kluba govoril o disciplini in poudaril, da tov. F. J. F. za delo disco-jockeya moralno ne ustreza.

Kdo je bil pravzaprav ta F. J. F.?

Ko je bil klub že ustanovljen, se je za sodelovanje ponudil tudi F. J. F., ki sicer ni Stražan, vendar pa je takrat, zaposlen v NOVO-LESU, v Straži tudi stanoval. Ker smo videli, da se razume na glasbo, smo ga sprejeli medse in mu zaupali nalogo disco-jockeya (ne pa voditelja kluba, kot to on navaja). S to funkcijo je dobil tudi ključ, da bi po umiku klub odpiral in zapiral. Kmal pa se je izkazalo, da je klub odprt tudi v nedovoljenem času, pravzaprav ni bil odprt, v klubu je bilo le nekaj mladincev, predvsem mladoletnikov, ki so bili zaklenjeni in so odpirali vrata le tistim, ki so bili po njihovi presoji tega vredni. Ker pa ima klub slučajno okno na stopnišče, so slušatelji seminarja prve pomoči, ki so po teh stopnicah hodili, večkrat videli čudne prizore mladoletnikov (deklet in dečkov), pa tudi tov. F. J. F., in tako so se po Straži raznesle govorice o nemoralnosti v klubu. Prav zaradi tega in tudi obvestila da tov. F. J. F. ni moralno čist tudi izven kluba, je vodstvo DPD Svoboda sklicalo sestanek, nanj povabilo vse politične predstavnike Straže, kjer je bilo sklenjeno, da se v klubu naredi red in popravi mnenje sovaščanov.

Tako smo sklenili, da je treba tov. F. J. F. vzeti funkcijo jockeya in ključ. Za pomoč smo prosili tov. Antončiča, saj nam je bil vedno dober svetovalec in nas je večkrat edino on razumel.

Zato ne dovoljujemo obtožb, s kakršnimi nastopa F. J. F. Če s tem ne bo končal, ga bomo morali še bolj razkinkati. Smatramo, da je tov. Antončič ravnal prav, še več, koristno, saj klub le pridobiva na imenu.

Aktiv mladine
ZMS Straža
Mladinski klub
Svoboda, Straža

POSTANITE PADALCI!

LETALSKA ŠOLA NOVO MESTO PRIREJA TEČAJ ZA PADALCE ZAČETNIKE.

Prijavite se na novomeškem letališču (Prečna 46, telefon 21-107) vsak dan od 10. do 13. ure!

TEČAJ ZA VOZNIKE!

Avto-moto društvo
Novo mesto

prireja
tečaj za voznike
motornih vozil
A, B in F kategorije

Prijave sprejema pisarnica
AMD, Cesta herojev
27 (Gasilski dom), vključno
do 20. 3. 1972.

»Tako rad jo imam«

Mirko, razkušan in nasmejan fant, je obračal naltivnik, zbegano gledal v šolski zvezek, pa spet skozi okno, se nemirno presedel, potem se pa zagledal v naslov pred seboj:

MOJA MAMA

— Moja mama je dobra z menoj. Moja mama...

Ustavilo se mu je. V sebi je nosil čudovite misli o mami. Jasnjo jo je videl pred seboj, zdravo in nasmejeno. Videl je njene oči, tako tople in vdane. Zamisljal je in še jasnejša je bila mamina podoba; videl jo je, kako hiti iz hiše v hlev, na polje in v vinograd. Zaslíšal je celo njen glas. Nekaj mehkega je bilo v njem. Tako rad jo je poslušal. Že se je pripravil, da bo vse lepo napisal, a misli spet niso hotele na papir. Bilo mu je vroče. Pri klopi se je ustavila tovarišica.

„Nič več ne veš o mami? Pomisli!“

Seveda je vedel. Zatopil se je v misli. Zagledal jo je na veliki njivi, ko je hitela z delom. Pot ji je zalival obraz.

Nova misel ga je popeljala na travnik, kjer je sušila seno. Misel se mu je spet utrnila. Mamo je zagledal v kuhinji pred pečjo, iz nje pravkar vzela potico, zapečeno, da je kar zadíšalo. Potem je začutil še njeno roko.

„Zvonilo bo, Mirko,“ je tovarišica pretrgala njegove misli, da so se razkropile kot prestrašene ptice.

Potem je v naglici nekaj napisal, prečrtal, po nesreči pa napravil še pakco.

Zvonec ga je rešil.

Na poti domov je premišljeval o nalogi. Sram ga je bilo. Da o mami ne zna nič lepega napisati!

„Eno sem dobil,“ je pobito priznal mami v kuhinji. „Eno? Česa pa nisi znal?“

„Pisali smo slovensko nalogo.“

„Kakšen pa je bil naslov?“

Komaj je izdaval: „MOJA MAMA.“

Vprašujoče ga je pogledala: „Kaj res nisi nič znal napisati o meni?“

ANICA ZIDAR

V OTROŠKIH JASLIH — Prijateljčki, želim vam, da bi tudi vi v Novem mestu in drugje preživljali dopoldneve s tako prijazno tovarišco, kot je tale naša! Na sliki: negovalka Stanka Nemanič z varovančkom v metliških otroških jasliah (Foto: U. Katelic).

Še nekaj misli o sevniskem mostu

Že so razprave, kje naj bi stal bodoči novi cestni most malo ponehale, ko so pustne šale zopet sprožile živahne razgovore o njegovi lokaciji.

Mnenja so še vedno zelo različna, kaže pa, da se jeziček na tehtnici nagiblje k načrtu za gradnjo sredi naselja, ali, kot je rečeno, „pri gasilskem domu“. Ta zahteva sloni pač v glavnem na stari miselnosti. Nekaterim se zdi, da bi bil most ob železniškem preveč „odmaknjen“. Kaj pa pomeni vendar pri današnji motorizaciji in mehanizaciji prometa teh nekaj sto metrov? Na to bi se v kratkem mimogrede privadili kot na kako novo cesto, trgovino ali stolpnico. Dalje: se dandanes ne umikamo čim dalj od naselij samo s takimi objekti, kot je most, ampak celo s cestami. To predvsem zaradi nemira,

smradu, nesreč in da obvarujemo kraj in prebivalce pred najhujšim, v primeru kake vojne. Pomisliti moramo tudi malo na zunanjo podobo kraja. Kakšna bo bližnja in dalja okolica mostu spriču ogromnih nasipov ali stebrovja sredi naselja, ki bodo zastirali pogled na vse strani in delili kraj in dolino kot suh nasip v dva dela?

In še na nekaj je treba misliti? Že letos bodo začeli modernizirati in asfaltirati cesto po dolini Sevnice na Planino in dalje na Kozjansko. Gotovo ni tudi več predaleč čas, ko se bo enako usposobila cesta po Mirenski dolini in dalje proti Trebnjemu. S tem bo ustvarjena najkrajša zveza ne samo Kozjanskega, ampak tudi velikega dela severovzhodne Slovenije z Ljubljano in morjem, kar bo seveda sprožilo izredno močan cestni promet. Najbolj naravna in direktna zveza dolin Sevnice in Mirje bi bila seveda preko mostu ob železniškem. Ali pa naj ves ta promet z njegovim

stalnim ropotom, okuževanjem zraka in ogrožanjem prebivalstva, predvsem otrok, vodimo skozi sredo naselja? Bolje je že danes misliti na to, kako se mu bomo izognili.

Ne smemo pozabiti, da bi bili Sevnčani lahko dobili lep nov most, ko se je gradila šentjanska proga in je bil že l. 1936 odprt kredit, da se zgradi kombiniran železniško-cestni most (cesta ob vzhodni strani). Zaradi protesta nekaterih ljudi do tega ni prišlo. Beograd je rad umaknil kredite in stari leseni most je ostal. Ko bi ne bilo takrat nekaj kratkovidnih ljudi, bi se ne bilo treba danes pehati za nov most. Zgodovina se rada ponavlja! Paziti je treba, da ne pride zopet do takega spodrslljaja.

Prebivalcem jugovzhodnih predelov občine bi pa morda ustregli, da bi, ako bi bil most ob železniškem, iz prihrankov od nasipov zgradili sodoben brod tam, kjer je že bil dolga desetletja, ali pa brv za pešce.

BOGOMIR MILOST, Sevnica

Nomadi, ki jih je pomanjkanje krme za ovce prignalo s čredami na pašo v Slovenijo, se še zadržujejo v Posavju. Počasi pasejo ovce in potujejo nazaj v Bosno, kamor bodo prispeli do 25. aprila. Čas pred 1. majem je namreč najugodnejši za prodajo jagenjčkov. Na sliki: čreda ovac na Stadionu Matije Gubca v Krškem. (Foto: Tone Zalokar)

Še o »Vrtoglavici na strehi«

Na članek, ki je bil objavljen v 46. številki Dolenjskega lista 18. 11. 1971 z naslovom „Z vrtoglavo na strehi“ in v 8. številki z dne 24. 2. 1972 z naslovom „Pri gradnji carinskega skladišča — Kdo je kriv za smrt?“, daje podjetje „Slovenija ceste“ naslednje pojasnilo:

Pokojni Ivan Herceg je bil v učnem razmerju pri SGP „Slovenija ceste“ kot tesarski vajenec od septembra 1968. V januarju 1971 je na poklicni gradbeni šoli v Ljubljani opravil zaključni izpit za kvalificiranega tesarja. Dne 10. novembra

1971 se je na delu ponesrečil pri pokrivanju strehe carinskega skladišča v Novem mestu. Pri opravljanju svojega dela ob nesreči ni bil privezan. Padel je s strehe ter zaradi poškodb umrl 12. novembra 1971 v novomeški bolnišnici.

Imenovan je bil 8. 7. 1971 v zdravstvenem domu v Ljubljani na specialnem zdravniškem pregledu za delo na višini ter je dobil o sposobnosti za delo na višini zdravniško spričevalo. V januarju 1971 je bil izprašan iz varstva pri delu. Zato tudi ni bilo pomislekov, da ne bi smel delati na višini.

Pokrivanje strehe, kot tudi vsa dela na gradbišču so se izvajala po posebnem potrjenem elaboratu o varstvu pri delu.

Na delovnem mestu, po slednem strehe, so bili položeni pohodni odri ter nameščene varnostne vrvi. Od delavcev se je zahtevalo, da uporabljajo varnostne pasove.

Mesto nesreče si je takoj ogledala služba varstva pri delu SGP „Slovenija ceste“ ter republiški inšpektorat dela SRS. Komisija je v zapisniku navedla svoje ugotovitve, ki so glede varnostnih ukrepov ugodne za izvajalca gradbenih del.

Kriminalistična preiskava o nesreči je zajela le izjave nekaterih delavcev gradbišča, medtem ko do objave članka še ni bil znan rezultat ugotovitev iz zaslišanj odgovornih delavcev gradbišča.

Pri okrožnem sodišču v Novem mestu je v teku preiskava o nesreči. S pravnomočno sodbo sodišča bo šele ugotovljeno, ali so res bili varnostni ukrepi skrajno pomanjkljivi in ali je podana ter v koliki meri krivdna odgovornost vodstvenega osebjia gradbišča „Slovenija ceste“ — Novo mesto.

Prikazovanje stvari enostransko, posebno glede odgovornosti, ko se odločujoča dejstva šele ugotavljajo, škoduje in daje javnosti neobjektivno informacijo.

DUŠAN RIBNIKAR, dipl. inž.
glavni direktor

Obvestilo

- Na otroškem oddelku splošne bolnice Novo mesto do nadaljnjega **NI OBISKOV** zaradi obnovitvenih del na oddelku.

Uboga naša vas domača

Po vojni se je začelo v Crnem potoku pri Kočevju novo življenje. Spet so si sosedje pomagali med seboj. Vendar danes ni več tako. Nekateri so razočarani, ker prepogosto ne morejo razumeti vzrokov, zaradi katerih so morali iskati pravico celo na sodišču. In kaj je glavni kamen spotiče?

To je ena sama steza, stara vaška pot, po kateri so vaščani hodili, odkar vas stoji. To je pot do studenca, do polji in proti mestu. Predvsem jo potrebuje spodnja polovica vaščanov, kar zanje pomeni tudi bližnjico. Toda ta pot je zdaj zaprta. Zapri jo je Alojz Vidrih, novi lastnik

zemljišča, preko katerega vodi pot. Vsakomur je očitno, da nima te pravice. Tudi sodišče je moralo to potrditi.

Na sodišču je tovariš Vidrih obljubil, da bo pot prosta, vendar je v resnici storil precj drugače. V ograji je napravil le ozka vrata, pot izpeljal drugod, v neposredni bližini pa privezal hudega psa, da je prav nevarno tvegati po spremenjeni trasi. Očitno je, da je ostala uporaba poti močno ovirana. Človek bi to početje lažje razumel, če bi bilo pomanjkanje obdelovalne zemlje, toda prav tu ostaja toliko neobdelanih njiv, da tega ni mogoče verjeti. Torej je vzrok drugje. In kdo je pri tem prizadet? Predvsem manj premožni, ki nimajo vozil in hodijo peš, med temi so solarji, starejši ljudje, taki, ki so za boljšo bodočnost marsikaj žrtvovali v NOB in tako početje še posebno težko prenašajo.

Ker se ta zadeva vleče že dolgo časa, se ljudje upravičeno sprašujemo, kdaj bodo dejansko lahko zopet uporabljali staro vaško pot, do katere imajo vso pravico?

NEKDANJI VAŠČAN

Opomba uredništva: Zvedeli smo, da navedbe v pismu v glavnem drže. Sodišče je res razsodilo v korist vaščanov, če pa Alojz Vidrih ni zadovoljil določbam sodišča, bi kdo izmed vaščanov moral predlagati sodišču, naj ono ukrene vse, da bodo določila razsodbe upoštevana. Zdaj bo predvidoma kmalu vse to urejeno, ker je eden izmed občanov predlagal sodišču izvršbo.

Zal pa je tu še druga plat, o kateri pismo „Nekdanjega vaščana“ ne govori. Pri javnem tožilstvu smo zvedeli, da je medtem prišlo — kot pravijo na sodišču — do „poškodovanja tuje stvari“. V jeziku nas, navadnih smrtnikov, pa to pomeni, da je nekdo prerezal Vidrihovo žično ograjo in ubil oziroma zastrupil njegovega psa. Teh dejanj sta osumljena dva mladoletnika, ki bosta, kot kaže, morala na zatožno klop.

Odnosi v vasi so torej skaljeni. Zadržala so se romanja po sodiščih. Kakšen bo razplet, ni znano, gotovo pa bo Vidrih moral spoštovati odločitev sodišča, seveda pa tudi vsi drugi.

Prenovljena Gospodična

Planinski dom naj bi bil odprt vse leto, zato bodo napeljali tudi centralno kurjavo

Novomeški planinci so se v petek zbrali na rednem občnem zboru in z zadovoljstvom ugotovili: medtem ko jih je bilo še pred tremi leti ko-

maj 206 in od tega le 34 mladih, jih je zdaj že 619 – mladih pa kar 441. Letos naj bi svoje vrste pomnožili še s 150 novimi člani, pretežno z mladino.

Mladostnega poleta bo potrebovalo tudi njihovo letošnje delo. Predvsem dve nalogi sta pomembni. Najprej: obnova planinskega doma pri Gospodični, ki ga nameravajo modernizirati tako, da bodo v njem uredili tudi centralno kurjavo, dom pa bo zato lahko odprt vse leto. Računajo, da bo obnova končana še letos. Prvih 100.000 dinarjev dotacije je dal občinski sklad za pospeševanje turizma. Potrebovali bodo 600 do 700 tisočakov; denar bodo zbrali pri delovnih organizacijah, največjo pomoč pa bo dal Novoteks. Koča bo kajpak ostala v lasti planincev. In drugič: izdali bodo nov Vodnik po Trdinovi poti s pregledno karto te planinske transverzale. Odslej bo društvo za prehojeno pot planincem podeljevalo značke. Več kot 150 planincev je za predsednika društva spet izvolilo inž. Franca Moretija.

NOVO MESTO – V prostorih občinske konference ZMS Novo mesto so se pred kratkim sestali člani odbora aktivna mladih novinarjev, ki je bil ustanovljen v februarju. Sestanka so se udeležili tudi nekateri nečlani. Prva naloga, ki jo bodo mladi novinarji uresničili, se glasi: „Veliko kvalitetnega pisanja in v svoje vrste sprejeti čimveč mladincev in mladink, ki želijo pisati in objavljati.“ (J. P.)

Pretepač pretepača

Na Senovem je skupina pretepačev, ki stalno izzivajo drug drugega z noži in celo z bajoneti. Tako se je nedavno tega plačilni dan spremenil v dan tepeža. Na tržnici se je Alojz Kozole iz rudnika lotil Franca Zakška, pečarja brez zaposlitve. Poškodoval mu je levo roko. Nato je napadel še Pavla Omerzuja, prav tako pred pričami na tržnici.

Silvo Zučko in Jože Smole sta februarja s sekuro prišla nad Kozoleta. Pred vrati sta ga izzivala tudi z nožem, češ naj pride ven, da bo pokazal, kaj je „hrvaška kri“. Tokrat se je vse srečno izteklo, toda ljudje so zaskrbljeni. Slutijo, da se ti pretepi ne bodo dobro končali. Pretepači razpihujejo stare spore, namesto da bi se spametovali, dokler je še čas. Okolica v blokkih stare kolonije se čuti ogroženo, kajti ravno na Senovem so v zadnjih letih doživeli že nekaj tragedij zaradi „prevroče krvi in maščevalnosti“.

Dan žena so tudi letos proslavili v kočevski občini zelo svečano. Prve proslave so bile že 4. marca zvečer. Tokrat je bila zelo uspešna proslava v Željnah (na sliki) in Klinji vasi. 5. marca so počastili dan žena upokojevci. Tudi v mnogih drugih krajevnih skupnostih in delovnih kolektivih v občini so praznovali dan žena, vendar ne tako razkošno kot pretekla leta. Ponekod so namreč denar, namenjen za pogostitev žena, namenili za Onkološki inštitut. (Foto: D. Mohar)

PRETEP NA STAR NAČIN:

Zahteva 7 starih milijonov

Franc Zakšek in Drago Gmajnič pogojno obsojena, znani pretepač Avgust Fridel – takrat pretepeni! – pa zahteva veliko odškodnino!

Marca lani sta Franc Zakšek (26 let) in Drago Gmajnič (22 let) v gostilniškem pretepu na Senovem hudo poškodovala Avgusta Fridla (37 let). Sodišče ju je v petek obsojilo ob upoštevanju številnih olajševalnih okoliščin na pogojne kazni: Zakška na 10 mesecev, pogojno za dobo treh let, Gmajniča pa na 5 mesecev, pogojno za dobo dveh let.

Tistega marčnega večera lani sta Zakšek in Gmajnič pila skupaj s Šrajem, ki je bil močno vinjen. Le s težavo juma je uspelo, da sta ga okrog polnoči spravila iz Senicove gostilne. Ker je Šraj skušal priti spet nazaj v gostilno, sta se z Gmajničem prerivala. Iz gostilne je takrat prišel znan pretepač Avgust Fridel, ki je bil zaradi pretepa v nasilnega obnašanja že devetkrat kaznovan.

Fridel je brez razloga udaril Gmajniča po glavi: ta je skočil vanj,

Fridel pa je potegnil nož in zadel Gmajniča v zapestje desne roke. Zakšek je skočil Gmajniču na pomoč, Fridel pa je šel z nožem tudi nanj. Takrat ga je Zakšek udaril po glavi s kosom verige, zavite v blago.

Fridel se je po pretepu vrnil v gostilno, Zakšek in Gmajnič pa sta iz bližnjega plotla odtrgala vsak po eno lato, šla za Fridlom v gostilno in ga dobro pretepla. Padalo je pretežno

po glavi, tako da so zdravniki ugotovili prelom Fridlove lobanje, raztrganino na čelu in še druge poškodbe. Kajpak je odveč zapisati, da so bili vsi vinjeni.

In še za konec: Fridel zahteva za poškodbe 7 starih milijonov. O tem se bodo pomenili v posebni pravi. Ali pa kar med sabo: po prihodu iz bolnišnice so namreč vsi trije spet v dobrih odnosih...

Ančka Gošnik-Godec: ILUSTRACIJA (slikarka do 20. marca razstavlja ilustracije otroških in mladinskih knjig v Radovljici)

NA KOČEVSKEM

Umirat gredo v Ljubljano, k porokam pa raje doma

Manj kot desetina otrok se je rodila doma

Na območju matičnega urada Kočevje je lani umrlo 71 ljudi, predlanskim pa 66. V teh številkah niso všteti občani, ki so doma z območja matičnega urada Kočevje, umrli pa so drugod.

Rodilo se je na območju matičnega urada Kočevje lani 21 otrok, predlanskim pa 22. Razen tega se je rodilo v Ljubljani in drugod lani še 170 otrok, predlanskim pa celo 219. Te številke sicer ne povedo, koliko občanov je lani oziroma predlanskim umrlo in koliko se jih je ro-

dilo. Zaradi tega in še nekaterih vzrokov (selitve) se ne da ugotoviti, ali število občanov na območju matičnega urada narašča ali pada.

V grobem pa pristojne službe ocenjujejo, da v zadnjih letih narašča število porok v domači občini, število smrti pa pada. To pomeni, da ljudje ne odhajajo več tako pogosto na poroko v Ljubljano in drugam, pač pa se v naše prestolno mesto pogosteje zatekajo po zdravniško pomoč oziroma oskrbo.

J. P.

DRAGAŠ ZMAGAL V CELJU

Atletiki Novega mesta so se udeležili prvega letošnjega republiškega kriterija metalcev v Celju. Najbolj se je odrezal mladi Vojko Dragaš, ki je zasedel prvo mesto. Na drugem mestu je bil ravno tako Novomešan Janez Sečnjak. Med člani je Marjan Špiler zasedel tretje mesto.

KLATEŽ V ŽUŽEMBERKU

Zužemberški miličniki so 6. marca prijeli 30-letnega Ivana Goloba iz Mute, ki se je priklatil v Žužemberk. Zato so ga prijavi sodniku za prekrške, dotlej pa ga bodo pridržali v novomeških zaporih.

BREŽICE – V ponedeljek je bila skupščina občinske strelske zveze, ki so jo po 7 letih spet obudili k življenju.

Na zabavno-sportni prireditvi, ki je bila 4. marca v Sevnici, so najboljšim športnikom Dolenjske v letu 1971 podelili pokale in darila sevnjskih in novomeških podjetij. Na sliki od leve: športniki Marjan Špiler, Jože Šilc, Maja Dokl, Ivan Molan, Darinka Krstič-Uhan in Tatjana Gazvoda. (Foto: M. Vesel)

FRANCI ŠALI:

Pravica samoupravljanja izvira iz dela, ne pa iz izobrazbe in položaja

Zmotno bi bilo misliti, da že formalno sodelovanje v organih samoupravljanja zadošča za oblikovanje samoupravne zavesti. Večjega pomena kot to, da je kdo član ustreznega samoupravnega organa, je resnično sodelovanje v procesu nastajanja neke politike. Le samoupravljalška aktivnost oblikuje pozitivne poglede in stališča. Tako lahko na podlagi podatkov in ugotovitev sklepamo, da imajo delavci, ki se na raznih sestankih, sejah, zborih oglašajo, razpravljajo, bogatejšo samoupravljalško zavest kot tisti, ki so ponavadi povsod tihi.

Ob takšni stvarni samoupravljalški aktivnosti prihajajo delavci do spoznanja, da so marsikdaj v teh svojih pravicah tudi prikrajšani, ovirani. Vedno povedati, da so njihova mnenja čisto nezaželena in z močjo strokovne, položajne in podobne avtoritete zavrnjena. Tako nekateri delavci spoznavajo, da se ne izplača oglašati, ker je že vse

vnaprej pripravljeno, strokovno dokumentirano, dokazljivo, česar pa oni ne morejo, čeprav se jim včasih zdi, da stvari niso dobre oziroma da niso v skladu z njihovimi osnovnimi interesi. Takšno ozračje je nevarno, saj odvrača vse tiste, ki želijo sodelovati z namenom, da upravljajo s pogoji in rezultati dela.

S takšnim odnosom do pobud

delavcev se kršijo osnovna samoupravna pravila neposredne demokracije. Res je, da se delavci ne morejo vedno tako natančno in jasno izraziti, da njihove pobude niso vedno najboljše razločene, da okorno izpovedo tisto, kar mislijo. Toda zato so vendar službe in vodstva, da ideje, kritiko itd. skrbno pretehtajo, ocenijo in pridejo pred kolektiv z ustreznimi rešitvami in pojasnili, ne pa da se že vnaprej vse zavrača, kot se čisto dogaja. V naši samoupravljalški praksi bi moralo biti manj „vsiljevanja“ in več demokratičnega dela. Samoupravne odločitve bi morale biti samo ena izmed faz široko zastavljenega procesa oblikovanja slehernega pomembnega predloga, še posebno pa tistega, ki

zadeva osnovne interese delavcev.

Zelo nevarno je mišljenje nekaterih, da je delavec neuk, brez dolgoročnih interesov in da mu zato upravljanja z družbenimi sredstvi ne moremo zaupati. Tako mislijo tisti, ki so se poklonili tehniki in tehnologiji kot idolu napredka, človeka podredili stroju, strokovnim odločitvam, sebe povzdignili v voditelje, delavce pa v izvrševalce. Tako se določena podrejenost stroju, tehnologiji sprevrže tudi v podrejenost eliti strokovnjakov, pri čemer se človeški odnosi, ki bi morali rasti iz družbenega značaja dela, sprevržejo v svoje nasprotje. Nihaj nič proti strokovnjakom, toda mnogi bi se morali bolj zavedati, da svet, ki ga gradimo, ob bogastvu, s katerim razpolagamo, ne dovoljuje takšnih življenjskih prednosti, kot si jih čisto sami izsilijo. Če današnji napredek temelji na tehniki, tehnologiji, uvajanju sodobnih metod računalništva itd., s tem se ni rečeno, da mora biti uperjen proti delavčevi svobodi. Vprašam se, kakšen napredek bi to sploh bil, če ne bi

vključeval v svoj projekt tudi človeka?

Zato se je potrebno upreti mitu o večvrednosti strokovnjaka, ki se je močno razpasel z vrednotami socializma – toda ne s prosvetljenjem, ampak nadaljnjim poglobljanjem in razširjanjem samoupravne vloge delavca v združenem delu. Če delavec ve, da danes brez strokovnjaka ne more biti večjega kruha, naj se tudi strokovnjak zaveda svoje usodne povezanosti z delavcem! Zato pa je potrebno obema zagotoviti enake možnosti v upravljanju, kakor tudi dostop do dobrin, kot so: stanovanje, šolanje otrok in podobno. Ni prav, da je nekaterim postlano z rožicami medtem ko se drugi le s težavo prebijajo skozi vsakodnevne življenjske težave.

Zakaj nekateri od „revolucionarnih“, s socialnostjo prežetih mladih inteligentov, ko prihajajo v delovno organizacijo kot mladi strokovnjaki, pozabijo na vse, o čemer so imeli kot študentje toliko povedati? Mar so izgubili smisel za delavski razred – preprostega delavca ali pa morda

tako globoko vanj še nikoli niso prodrli? Mar morajo nekateri res vse dobiti na ključ, kredite za pohištvo, avtomobil in podobno? Ali si ne bi mogli bolj skromno in z lastnim trudom, kot si mora to pretežna večina delovnih ljudi? Kako je mogoče nekaterim dobivati kredite za stanovanjske hiše, jih uporabiti za nakup avtomobila, obenem pa še imeti lepe mesečne dohodke? Kako si morejo nekateri zaračunavati neizkoriščen dopust, obenem pa imeti še honorarne zaposlitve? Kako, kako? Mogoče je vse: govoriti o tem, kako čudovito je delavsko samoupravljanje urejeno, in z njim tudi po mili volji upravljati.

Vem, da bodo hoteli nekateri videti v mojem sestavku napad na strokovnjake in vodilne. Kdor pa ga bo pozorno prebral, bo vedel, za kaj gre. Vsi si želimo dobre strokovne in vodilne kadre, še posebno pa delavci, toda izobrazba in položaj ne smeta biti vstopnica za samoupravljanje, saj mora le-to resnično postati in ostati pravica in dolžnost vseh delovnih ljudi. (Se nadaljuje)

"Dober dan, Gastarbeiter..."

Piše: TONE GOŠNIK

● (2. nadaljevanje)

V drugem nadaljevanju potopisa z obiskov pri rojakih, ki delajo začasno na tujem, bi se najprej rad ustavil ob vprašanju, ali grozi našim delavcem v Nemčiji nevarnost, da bi čez noč izgubili delo in se znašli na cesti. Vprašanje je za nas pomembno s številnih odprtih pogledov, ki jih lahko spravimo na skupni imenovalec: „Politika zaposlovanja v tujini mora izhajati iz temeljev in potreb gospodarskega kot družbenega razvoja Jugoslavije.“ Dostikrat čujemo sva-reče opomine: kaj bi se zgodilo, če bi se nenadoma vrnil iz Nemčije domov vsi naši delavci? Kam z armado skoraj 478.000 ljudi, ki dela samo v ZRN?

Najprej pomislek: skoraj vsi naši delavci v Nemčiji imajo delovne pogodbe, uživajo delav-sko zaščito in so kot delavci enakopravni z zaposlenimi nemškimi ljudmi. Žal jih večina ni včlanjenih v nemških sindikatih; tu se naš človek igra s

pravicami, ki mu jih rad zagotovi nemški sindikat, ki se je že izkazal kot borbena razredna organizacija. Uspešen štrajk kovinarjev, predvsem v deželi Baden-Wuerttemberg konec lanskega leta, je to potrdil. Na vprašanje naj najprej odgovore Nemci sami.

„Brez tujih delavcev – ustavljena kolesa“

Dnevnik „Mannheimer Morgen“ je 19. 2. 1972 poročal o tiskovni konferenci, ki jo je priredil 18. februarja letos g. Heinz Karst, direktor urada za delo okrožja Ludwigshafen.

„Ko prideta led in sneg v Nemčijo,“ poroča omenjeni dnevnik, „ko naglo poskočijo številke o brezposelnih delavcih, takrat oživi stara nenaklonjenost. Strah za delovna mesta

se plazi v pogovore. Bodo Nemci odpušteni, tujci pa še naprej zaposleni? Po tem, kar nam je povedal direktor urada za delo v Ludwigshafnu, pa je jasno: če bi danes odšli domov tuji delavci, bi morali mi to drago plačati ...“

Članek nadaljuje s podatki: od septembra 1971 do januarja 1972 je padlo število tujih delavcev na področju okrožnega urada za delo v Ludwigshafnu od 17.200 na 16.200. V tem se zrcali ena izmed značilnosti „naših Gastarbeiterjev“: ko je pri nas najbolj mrzlo in krivulja gospodarske dejavnosti pada, gredo ti „ptiči selivci“ v svoje tople domovine. Šele spomladi se mnogi izmed njih vrnejo – in potlej jih nujno potrebujemo. Gospod Heinz Karst je dejal:

„V primerjavi s 1000 brezposelnimi na našem območju imamo prav tu 16.000 zaposlenih tujih delavcev. Če jih ne bi bilo v deželi, mnoga naša podjetja ne bi delala s „polno paro“ in vsako ve, koliko denarja stanejo stroji, ki ne tečejo ...“

Med „Gastarbeiterji“ je bilo konec januarja 1972 v tem okrožju prijavljenih 254 brezposelnih, kar je približno 1,5 odst.; številka je znatno večja, kot je tu brezposelnih Nemcev. Vzrok: predvsem slaba izobrazba tujih delavcev; največ je med njimi pomožnih delavcev; katerih delovna mesta zlasti pozimi niso zanesljiva.

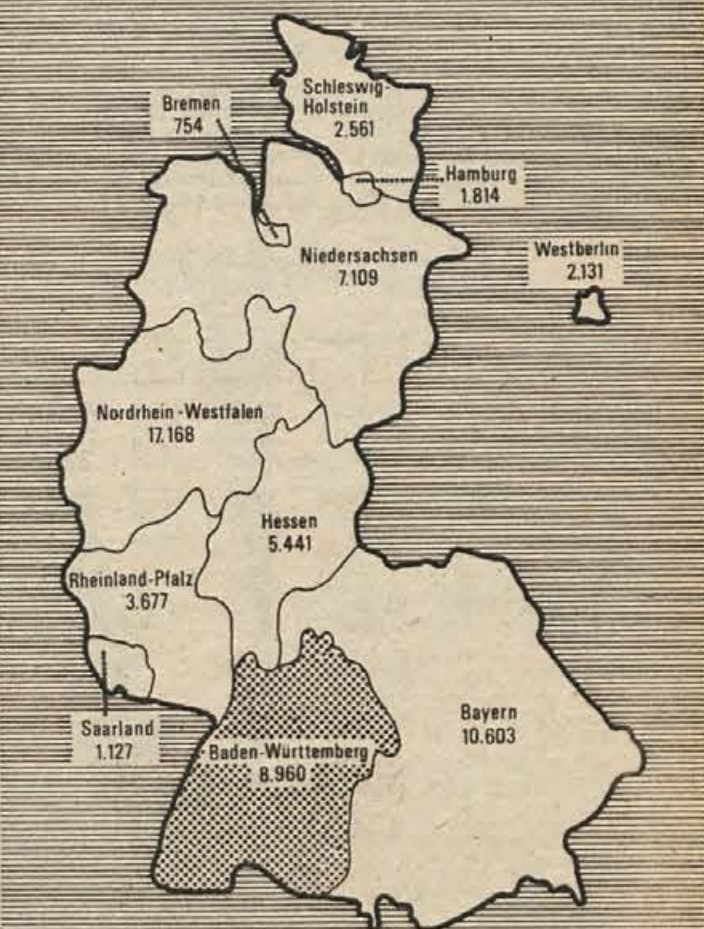
In še: čim se veter razvoja ne upira z vso močjo v gospodarska jadra Nemcev, razpisujejo takoj manj prostih delovnih mest.

Smo sredi februarja, piše isti časnik, ki bi ga lahko imenovali tudi mili junij. Betonski mešalci ropočajo na stanovanjskih gradbiščih. Samo v Ludwigshafnu išče 7000 ljudi stanovanje; na tem področju preliha 3000 Italijanov, Grkov, Turkov in pripadnikov drugih narodnosti precej znoja. Z drugimi besedami: če ne bi imeli tujih delavcev, bi morali mnogi precej dlje čakati na lastne štiri stene ...

Gospod Karst ne skriva resnice

Vodja urada za delo v Ludwigshafnu je na tiskovni konferenci povedal tudi, da mnogi Nemci sploh ne vedo, kako prav „tuji delavci vzdržujejo nemška delovna mesta! S tem da pošiljajo del zaslužkov domov v

Zvezne države ZRN in zapadni Berlin s številom prebivalstva

Stanje: 31. marca 1970
Vir: Zvezni statist. urad

Četrtnina vseh tujih delavcev v ZR Nemčiji – 550.000 od skupnega števila nekaj nad 2.240.000 – je zaposlena v zvezni deželi Baden-Wuerttemberg (pikčasti del zemljevida). Med njimi dela približno 153.000 Jugoslovancev, med temi kakih 15 do 16.000 Slovencev. V tej zvezni nemški deželi smo bili lani v jeseni Jugoslovanci na prvem mestu, hkrati pa je tu dosežena tudi največja koncentracija naših rojakov. Tu dela tudi največ Dolenjcev – (Skica: Boža Milavec)

devizah, uvažajo njihove države iz Nemčije različno industrijsko blago in surovine. Plačujejo ga seveda z markami, zato v nemški trgovinski bilanci ni „rdečih števil“ (izgube).

G. Heinz Karst se zavzema tudi za olajšave, da bi dobili tuji delavci stanovanja in dovoljenja za priselitev svojih družin. „Se nikoli nismo slišali, da bi nemška država odklanjala davke, ki jih plačujejo tuji delavci. Čemu potem takem slednji ne bi imeli pravice tudi do prostora v otroškem vrtcu ali do primerne stanovanja? Kdor prispeva k naši blaginji, naj tudi dobi kos tega kolača.“

Pri zadnjem ljudskem štetju v Nemčiji je bil na območju urada za delo v Ludwigshafnu vsak

20. prebivalec tuj državljan, toda vsak deseti je bil zaposlen. Medtem ko 78 odst. tujcev redno dela, je med nemškim prebivalstvom v tem okrožju zaposlenih le približno 35 odst. To med drugim potrjuje, da je večina tujih delavcev v Nemčiji sama; so brez družin in zato še bolj osamljeni.

Zadovoljni so zlasti z Jugoslovani

Matjaž Jančar, vicekonzul na generalnem konzulatu SFRJ v Stuttgartu, sicer belokranjski rojak iz Semiča, mi je glede tega pojasnil:

„Znaki so, da je bilo v zadnjem polletju opaziti v Nemčiji padec konjunkturo, pričakujejo pa tudi zastoj v gospodarstvu še v tem letu. S tem se zmanjša potreba po tuji delovni sili, ki je v Nemčiji neke vrste amortizer: z njim odpuste najprej tujca, ne pa domačih delavcev. Vendar ne štejemo, da bi prišlo do večjih pretresov, zlasti ne, kar se tiče Jugoslovancev. Nemci odpustijo najprej vedno nekvalificirano delovno silo, ki še ne pozna industrijskega načina dela. Jugoslovanci pa imamo med tujci v Nemčiji najvišjo strukturo kvalificiranih delavcev, pa tudi na splošno so delodajalci z našimi delavci zadovoljni.“

Omeniti moramo še nekaj: Nemci komaj pokrivajo s svojim naravnim prirastkom potrebo po delovni sili tudi v obdobju gospodarskega padca. Prav zdaj odhaja v tej pokrajini več Nemcev v pokoj, kot pa se jih na novo zaposli. Na kratko: večjega priliva tuje delovne sile ne pričakujemo; morda bo prišlo do spajanja družin, še vedno pa bodo skušali zaposliti tudi kvalificirane delavce ...“

(Nadaljevanje sledi)

Jože Avsec: »Koliko bi zaslužil doma?«

Med našimi ljudmi, ki so šli „s trebuhom za kruhom“ na tuje in se tam dobro znašli zaradi svoje pridnosti, znanja tujega jezika in uporabnega poklica, je tudi Jože Avsec iz Goriške vasi pri Škocjanu. Iz fanta, ki se je nekoč učil splošnega ključavničarstva v Šent-rupertu na Dolenjskem, pa pozneje delal v Ljubljani, 6 mesecev tudi pri IMV v Novem mestu, pa šel pozneje v Stuttgart in Frankfurt, je postal visokokvalificirani delavec, ki dela pri montaži meritvenih in regulacijskih naprav v industriji. Jože Avsec živi z družino tačas v Ludwigshafnu, tem „mestu kemije“ onstran Rena pri Mannheimu.

Ob petih popoldne sem pozvonil na številki 10 v Strelski ulici v Ludwigshafnu, a sem bil prežgaden. V slaščičarni na vogalu sem posedel še 15 minut, nato pa mi je drugo zvonjenje pri Avsevih odprlo znotraj zaklenjena hišna vrata. Pozabil sem: ob 17. uri pridejo v Nemčiji ljudje marsikje šele z dela domov. Tako se godi tudi Jožetu Avsecu, ki me je sprejel v drugem nadstropju novejših hiš v prav prijetnem dvosobnem stanovanju, mi predstavil simpatično ženo, 23-letno Hannoverčanko in sinka Jožeka, ki bo skoraj star dve leti.

Prvo vprašanje potem, ko smo se predstavili, je bilo Jožetovo:

„Kje imate novo številko Dolenjskega lista? Ponedeljek je že, pa ga še ni!“

● »Vsi občani naj zagrabiljo!«

Avsec Jože v Ludwigshafnu je eden izmed tistih naših delavcev, ki v tujini ni izgubil stika s stvarnostjo. Ze večkrat je bil medtem z ženo in otrokom doma na dopustu. Rad in veliko bere (zato je tudi prišel v poklicu naprej; brez znanja in prizadevnosti ne prideš zlasti v Nemčiji nikamor!). Ni me spravil v zadrego, priznati pa moram, da sem bil presenečen, ko me je vprašal:

„Povejte mi, zakaj tudi v Dolenjskem listu največkrat le komuniste pozivate, kaj vse je treba narediti? Zakaj ne pišete: vsi ljudje doma smo dolžni narediti to in to za skupni blagor! Berem, kaj vse ste na Dolenjskem zadnja leta novega naredili. Vidim, da je tovarna IMV postala nekaj pomembnega, pa tudi razna druga podjetja. Povsod pa je veliko neorganiziranih ljudi, ki pa imajo prav tako veliko vlogo, nič manjšo kot organizirani!“

Stekel je zanimiv, čeprav kratek pomenek o dolžnostih komunistov in njihovih zgledih, pa o tem, da pišemo pravzaprav vedno „za ves narod“, da pa so pri tem dolžnosti komunistov zares vedno še posebej poudarjene.

„Ves narod naj zgrabi za delo, vsi

„Lepo pozdravljam starše, sorodnike in vse znance ter prijatelje v Goriški vasi in drugod po Dolenjskem!“

občani, vsem to povejte!“ je terjal Jože Avsec tisti večer sredi industrijskega Ludwigshafna. Zdelo se mi je, da bi lahko takole klepetala tudi v Škocjanu ali kje drugje na Dolenjskem.

29-letni Avsec Jože iz Goriške vasi je odšel pred leti v tujino, da bi tu bolje zaslužil. Doma je zapustil delo, a želi, da bi se vrnil. Pomenek z njim me je utrdil v prepričanju, da moramo doma narediti veliko več kot smo doslej, da bodo delovna mesta vabljiva – tako z obojema stranima, kot z možnostmi, da se sposobni, mladi delavci uveljavijo. Sem sodijo tudi višji zaslužki. Dokler bomo doma o teh vprašanjih samo govorili, bodisi na sindikalnih ali drugih sestankih, pa bo ostajalo še vedno le pri lepih željah in zamislih.

Resnična odgovornost za naše delavce na tujem terja že zdaj doma veliko večjo prizadevnost vseh, ki tu lahko karkoli naredijo. Dobri zgledi, urejena in boljše plačana delovna mesta, na katerih bodo delavci zares tudi samoupravljivi z vsemi tistimi pravicami, ki sodijo k pojmu „gospodarstva na svojem“, so eden prvih pogojev, da bomo lahko pomagali njim, ki delajo zdaj na tujem, pa bi radi prišli nazaj.

Novi zakon o podjetjih daje delavcem in obratnim svetom v Nemčiji veliko večje pravice. Prvič bodo zdaj lahko tudi tuji delavci postali člani novih obratnih svetov, ki jih bodo volili od marca do maja 1972. – Žal je izmed več kot 2 milijona tujih delavcev organiziranih v nemških sindikatih komaj dobrih 20 odstotkov: v sin-

dikatih je po nepopolnih podatkih 27 odst. Turkov, 27 odst. Slovencev, 23 odst. Italijanov, 22 odst. Grkov, 17 odst. Jugoslovancev in 15 odst. Portugalcev. Škoda zaradi tega imajo predvsem tuji delavci sami. – Na sliki: kam v prostem času? Največkrat na brezplodno pohajkovanje ... (Foto: T. Gošnik)

● »Ko bom dovolj zaslužil ...«

Jože ni skrival, da v Nemčiji lepo zasluži. Sam je povedal, da mu samo dnevne navržje čez 700 mark na mesec, ker je njegovo matično podjetje v Stuttgartu. Tako zasluži od 1500 do 1800 mark na mesec, zanimalo pa ga je, koliko bi dobil zdaj v IMV. Menil sem, da približno toliko v dinarjih, če bi bil zaposlen ustrežno s svojim sedanjim znanjem.

„Ko bo dovolj denarja, pravzaprav ga ne bo nikoli dovolj, ko bom dovolj zaslužil, bom prišel nazaj!“ mi je dejal, ko se je pogovor ustavil ob vprašanju: kdaj nazaj? Marsikaj o IMV ga je zanimalo, mnogo pa je vedel tudi sam. Zlepa nisem srečal delavca, ki bi bil tako dobro obveščen o marsikaj, zlasti o dogodkih v domačih krajih.

Jože bere zdaj 3 ali 4 nemške časnike in revije, naročen ima pa tudi

V travnikih naših so skriti zakladi

Zanimivi rezultati poskusov v Smledniku, Ribnici in Gribljah, ki zgovorno kažejo, kako je mogoče povečati pridelke krme na travinju

Travnati svet zavzema pri nas 600.000 ha ali 3/5 celotne kmetijske površine. Približno 70 odstotkov vse živinske krme pridelamo na travnikih, v hribovitih predelih pa še več. Take naravne razmere narekujejo govedorejsko proizvodnjo, ki je v Sloveniji najvažnejša kmetijska panoga.

Dosedanje izkoriščanje travnatega sveta je še vedno močno ekstenzivno, posledica tega pa je dokaj skromen prirast mesa in sorazmerno malo mleka. Po statističnih podatkih dajejo slovenski travniki v povprečju le kakih 3.000 kg mrve na 1 ha. Poskusi so pokazali, da je mo-

goče pridelke z dodajanjem umetnih gnojil povečati tudi dva do trikrat. Z gnojenjem se ne poveča le količina mrve, marveč tudi njena kakovost. S pravilno rabo umetnih gnojil lahko temeljito spremenimo sestav travne ruše, v kateri se poveča delež boljše trave in detelj.

V zadnjih letih so bili pri nas opravljeni mnogi gnojilni poskusi na travnikih. Vsi so pokazali dober učinek gnojil, ki so vplivala na količino in na kakovost pridelane krme. Kmetijski zavod iz Ljubljane je lani vodil poskuse na dobrih nizinskih travnikih v Smledniku, Ribnici in Gribljah v Beli krajini. V njih

smo preizkušali gnojilno vrednost kompleksnih gnojil, ki jih izdeluje tovarna INA iz Kutine. To so bili demonstracijski poskusi, opravljeni na takih mestih, da so jih lahko opazovali kmetje. Ker so to enoletni poskusi, od njih ne moremo pričakovati stoddostne zanesljivosti, vendar pa dajejo okvirni rezultat gnojenja, ki ga bodo kmetovalci v tisti okolici lahko s pridom uporabili.

Posamezni rezultati so razvidni iz naslednje tabele „gnojenje in pridelki“.

Kot vidimo, se je pridelok mrve že v prvem letu gnojenja zelo povečal. Z uporabo 500 kg kompleksnih gnojil (gnojila z dušikom, fosforjem in kalijem) na ha so se pridelki povečali za 15 do 40 centov na 1 ha. Vsak kilogram porabljenega gnojila je dal poprečno 4,3 kg več mrve.

Največji pridelki so bili doseženi pri prvem poskusu, ko smo gnojili s 550 kg gnojila NPK 8:16:22 na 1 ha in dognojevali po prvi košnji s 150 kg NPK 17:8:9 gnojila na hektar. Lahko trdimo, da so doseženi pridelki približno enaki tudi pri drugem poskusu gnojenja s 600 kg gnojila NPK 9:18:18 in dognojevanju 200 kg NPK 17:8:9 po prvi košnji. Pridelovalce želimo opozoriti na manjši pridelok pri tretjem poskusu pri uporabi 600 kg NPK 12:12:12 in dognojevanju po prvi košnji s 150 kg NPK 17:8:9 na 1 ha. Uporaba različnih kompleksnih gnojil nam na vseh poskusnih mestih kaže boljše ekonomski učinek tistih kompleksnih gnojil, ki vsebuje večji odstotek fosforja in kalija nasproti dušiku.

Letos so bili nekoli manjši pridelki otave zaradi hude poletne suše. Prav zato je bilo ponekod dognojevanje po prvi košnji brez pravega učinka. Zato bi kazalo v krajih, ki jih lahko močnejše prizadene poletna suša, dati celotno količino gnojila že spomladi. Zlasti pri tretjem poskusu smo tudi videli, da nitrofoskali z večjim odstotkom dušika niso dali največjega pridelka, pač pa tiste kombinacije gnojil, ki vsebujejo dva do trikrat več fosforja in kalija kot dušika. Gospodarnost takega načina uporabe umetnih gnojil bi se pokazala tudi v manjših stroških za trošenje. Treba je poudariti, da smo podobne rezultate gnojilnih poskusov ugotovili tudi prejšnja leta, ko smo dosegli sorazmerno večje pridelke z gnojili, ki so imela manjši odstotek dušika.

Te ugotovitve naj bi veljale za dvoosne travnike, za travnike z intenzivnejšo rabo pa ne.

Mleko pod vodo

„Sprasujete, koliko je resnice v trditvah, da je v kmetijskih organizacijah še veliko notranjih rezerv. Ne trdim, da ne bi bilo mogoče delno zmanjšati režije, toda to še zdaleč ne bi prineslo rešitve. Poglejmo primer mleka. Marsikaj je bilo narejenega glede tehnološkega napredka, toda pridobivanje mleka je že deset let nerenabilno. Že deset let je „pod vodo“. Ključno vprašanje je: vzpostaviti avtomatizem, ki bo skrbel za sprejemljiv odnos cen reprodukcijskega materiala in kmetijskih pridelkov, mesa in mleka, je med drugim dejal Franc Nebec, glavni direktor ljubljanske „Emone“ v razgovoru, ki ga je organiziralo 23. februarja Kmetijsko poslovno združenje in sekcija kmetijskih novinarjev pri Društvu novinarjev Slovenije.

M. L.

V kooperaciji, tej „čarobni palici“, obstajajo velike možnosti za napredovanje zasebnega kmetijstva – toda ne ob neurejenih razmerah in odnosih cen, ki čez noč podirajo dobro zastavljeno delo. Na sliki: rejec telet iz Kapljišča v metliški občini. (Foto: R. Bačer)

MOŠKI POSEL ZA ŽENSKÉ ROKE

Učila se je v delu in skrbeh

Pri Mariji Ermanovi iz Šentjanža, edini trsničarki na Dolenjskem

Pri priči je vzela svinčnik v roke in izpisala na prvi papir, ki ji je bil v dosegu: „Mueller Thurgau. „Mueller Thurgau, pravite, je prvotno ime tega vina, ki ga imava pred seboj. Mi mu rečemo po slovensko rizvanec, ker je trta, ki ga je rodila, križanka med rizlingom in silvancem.“

Tako sva se Marijo Erman zapletla v prijeten, napol strokoven pogovor o trti, trsničarstvu, zemlji in človeku, ki jo dela, potem ko je postavila polič dobre kapljice na mizo.

„Marija je ena najboljših trsničarjev na Dolenjskem. Lani je imela poseben uspeh, saj je dosegla največji odstotek prijetih cepelenc. Brez sol je, kar zna, se je sama naučila. Pri tej družini je menda trsničarstvo v rodu, obiščite kdaj to zanimivo žensko,“ mi je svetoval kmetijski inšpektor Tit Dobršek, in ni se zmotil.

Marija ni le edina trsničarka (četravno prav trsničarstvo zahteva celga moža), marveč tudi duhovita, bistra in odločna dolenjska ženska. Pri enajsetdesetih letih.

Zakaj se je lotila tega posla, pripoveduje takole: „Leta 1934 je starejši brat končal

kmetijsko šolo v Šentjurju, in ko je prišel domov, se je lotil vzgoje cepelenc vinske trte. S tem so poskušali tudi drugi absolventi te šole, vendar jim ni šlo. Jaz sem delala in se učila. Ko je po vojni brat umrl v

Marija Ermanova: „V kmetijstvu je treba delati s srcem.“

prometnu nesreči, sem poskusila sama. Cepila sem en zabojček trsov in prišli so se. Zelo se je začelo. Z vsem srcem sem se oprijela tega zahtevnega posla in danes sem vesela, ko pridejo ljudje in pravijo: dobre trse ste nam dali. Za šole ni bilo ne časa ne denarja, enajstletni otrok je bilo pri hiši in treba je bilo predvsem – delati. Ko so nas med vojno izselili v Nemčijo, bi šla tam rada v kmetijsko šolo, toda samo enega so vzeli iz našega taborišča. Tako so mi ostale samo knjige in časopisi, učila pa sem se predvsem v delu in skrbeh. Spoznala sem, da je v kmetijstvu treba delati s srcem, če hočeš, da bo kaj sadu.“

Zdaj pridelava kakih 10.000 cepelenc na leto. Že od predvojne časa sem pomagala pri cepitvi Franc Seban in še nekateri drugi, dobri sosede pa ji gredo na roke s primerno zemljo, zakaj cepljenje so kot neobgleni dojenčki. Kot njim plenice, tako je trsom treba vsako leto menjavati zemljo. Ne sme biti ne prevelika ne presuha. Tudi po 23-krat je bilo že treba v enem samem letu škropiti proti peronospori, tej smrtni sovražnici trsnic, ki lahko na mah uniči ves vložen trud in denar.

Ermanova Marija, ki ni nikoli obiskovala kmetijskih šol, je povedala marsikaj o muhavosti vinske trte, o podlagah, matičnjakih, o siljenju, sajenju, varstvu rastlin. Napovedi antiperonosporne službe so zanj premalo.

Dela v sodelovanju z novomeškim podjetjem Hmeljnik, ki ima dogovore tudi z drugimi trsničarji. Ker je slovensko trsničarstvo skorajda na tleh in ker so poznane goljufije, ki se dogajajo pri prodajanju iskanih žlahtnih trsov, pravi Marija takole: „Kar dam iz rok, mora biti dobro. Kupcem, ki jih je zadnja leta mnogo več kot prej, posebej naročam, kako naj sadijo, da bo trta dobro uspevala in da jim ne bo treba za neuspeh kriviti morda celo mene. Delam po vesti, drugače si človek zapravi zupanje.“

M. LEGAN

Dolenjski kmetje na avstrijski kmetiji pri Franzu Gallobu, ki ima lesen in betonski silos (Foto: Legan)

GRADNJA SILOSOV

Les namesto betona

Lahko bi posnemali zgled Korošcev, če bi kdo serijsko izdeloval lesene silose

Naši kmetje so začeli v vse večjem številu graditi silose. Delajo predvsem stolpne, betonske silose, posebne opaže zanje pa si izposojajo s pomočjo pospeševalne službe. Stolpni silosi štejejo pač med najboljše vrste silosov, ki dajejo odlično kisalo.

Pripombe pa zasluži sam gradbeni material. Silose gradijo iz betona in železa, kar vse je treba drago plačati, saj ima ta gradbeni material pri nas nenormalne cene. V gozdu imajo kmetje ponavadi dovolj lesa, iz katerega je mogoče narediti enako dober in obstojen silos – ne da bi bilo treba odšteti denar, ki ga kmetija tako potrebuje.

Kdor obično Koroško in si ogleda tamkajšnje domačije, pa preseneti veliko lesenih stolpnih silosov ter pohvale kmetov, njihovih lastnikov. 50 let, tako je zajamčeno, zdržijo ti silosi, večje življenjske dobe pa ni mogoče pričakovati od betonskih silosov, saj je znano, da beton razjedajo kisline.

Les je čudovit gradbeni material, če je ustrezno prepariran, ima tudi zelo dolgo življenjsko dobo, in kar je za silose zelo pomembno: les je odporen proti kislinam. Kdor ima betonski silos, ve, kako je treba zanj skrbeti, ga znotraj čistiti in mazati z odpornimi premazi. Tako delo v lesnem silosu ni potrebno, saj je delovanje kislin celo zaželeno, ker les konzervira.

In še ena lastnost je hvale vredna. Les je slab prevodnik toplote in zato odličan izolator. Znano je, da se kisla ne sme pregrejeti, sicer se začne

škodljivo maslenokislinsko vrenje, ki lahko ves trud požene po zlu.

Leseni silosi, ki morajo biti sicer postavljeni na betonske temelje, imajo prednost tudi zaradi enostavnosti in hitre graditve, mogoče pa jih je tudi prestavljati. Ko tehtamo vse to, se lahko samo čudimo, zakaj se gradnja lesenih silosov bolj ne razširi. Z ozirom na to, da imamo dovolj smrekovega, macesnovega in jelovega lesa, je gradnja lesenih silosov lahko primernejša od gradnje betonskih.

Inž. M. LEGAN

Zasejte vsaj toliko koroze, da boste imeli kam vreči puške, je bilo v šali rečeno na zadnjem srečanju kmetijskih inženirjev in tehnikov Posavske in Dolenjske v Kostanjevici. Ta domislica po svoje prikazuje kadrovsko zagato, ko kmetijski strokovnjaki zapuščajo kmetijstvo in se zaposlujejo v drugih dejavnostih. Na posnetku so člani društva kmetijskih inženirjev in tehnikov pred hladilnico sadja pri Krškem. (Foto: M. L.)

KJE SMO TA ČAS V NAŠI AGRARNI POLITIKI?

Največ zla izvira iz odnosa cen

Dolg je kmetijstvu priznan, samo poravnavanje gre prepočasi

Že več let ugotavljamo, da je pri nas kmetijstvo na majavih nogah. Največje finančne pretrese je doživela živinoreja, pa tudi v poljedelstvu se ne moremo kaj prida pohvaliti, saj smo v eni izmed števil „Nedeljni pregledi poljoprivrede“ lahko prebrali, da bi bilo treba za pokritje primanjkljaja živeža za letošnji nakupiti v tujini kar za 132 milijonov dinarjev kmetijskih pridelkov.

V prvi številki „Sodobnega kmetijstva“ je bilo objavljeno, da se je lani v naši državi zmanjšalo število govedarjev kar za 16 odstotkov v primerjavi z letom dni poprej. Se posebej je porazno, da so se za polovico izpraznila stojišča v družinskih živinorejskih obratih.

Z analizami je dokazano, da je vzrok temu predvsem nesorazmerje med cenami reprodukcijskega materiala in cenami kmetijskih pridelkov. Na četrtem kongresu sindikata delavcev v kmetijstvu, živilstvu in tobačni industriji Slovenije, ki je bil decembra v Murski Soboti, so med drugim ugotovili, da so se v obdobju 1965-70 povečale cene kmetijskih strojev in naprav za 88 odst., zaščit-

nih sredstev in umetnih gnojil za 68 odst., gradbenega materiala za 52 odst., popravila strojev in naprav so se podražila za 99 odst., ob vsem tem pa so se cene kmetijskih pridelkov povečale le za 36 odstotkov. Skarje cen so se lani še razprle v škodo kmetijstva.

Lani smo se začeli resneje zavedati, da terja vse težji položaj kmetijstva hitro in izdatno podporo ter izenačevanje možnosti gospodarjenja. Nadaljnje zaostajanje kmetijstva bi namreč preraslo v veliko protislovje, ki bi vodilo k še večjemu socialnemu razlikovanju in nadaljnemu večanju uvoza.

Za rešitev teh problemov so se na lanskem oktobrskem posvetu v Skofji Loki zavzeli tudi predsedniki slovenskih občinskih skupščin. Sprejeli so več sklepov, ki obetajo zanesljivo pot k odpravi nakazanih nesorazmerij. Med drugim so se zavezali, da je treba cene kmetijskih pridelkov prilagoditi gibanjem na domačem in tujem trgu, tako da bo zagotovljeno stalno razmerje cen. V tem smislu naj bi se oblikovale zaščitne cene kmetijskim pridelkom in

živini. Za tisti reprodukcijski material, ki ga doma ne izdelujemo, so predlagali odpravo carin ter znižanje carinskih stopenj pri uvozu vseh kmetijskih strojev. Nadalje so predlagali, naj bi bil ukinjen tudi prometni davek pri nakupu strojev. Temu naj bi prilagodili predpise v zunanjetrgovinskem in deviznem režimu.

MILAN SENICA

Tolažba

Kakšne težave so pri nakupu kmetijskih strojev in naprav, je znano, kaj pa se še obeta, napoveduje Anton Turk, glavni direktor ljubljanske „Agrotehnike“ (v razgovoru s kmetijskimi novinarji), takole:

„Kmetijskih strojev ni dovolj. Trenutno ni mogoče kupiti niti navadnega železnega pluga za slovenske razmere, ker takih plugov pri nas nihče ne izdeluje. Jugoslavija daje za uvoz kmetijskih strojev 5 milijonov dolarjev, to pa je prav toliko kot kaplja v morje.“

Kako je s traktorji? Lani so slovenski kmetje in družbeni obrati kupili skupno kakih 3.000 traktorjev, od tega 1.000 prek našega podjetja. Dve tretjini traktorjev je bilo nakupljenih neorganizirano in odveč je poudarjati, da to prinaša velike probleme, saj mehanizacija ni tipizirana. Domača traktorska industrija se zaveda položaja in izsiljuje.

Ladja z Alfredom se je vračala v Evropo, njegove misli pa so bile že doma, v ateljeju, v stanovanju, ki si ga sploh niso mogle predstavljati brez Almiro. Sum valov, pomešan s kriki galenbov, je budil v umetnikovi duši neizrekljivo domotožje. Vselej, ko je na ladji kaj zaskripalo, je mislil, da Almira odpira vrata in se mu neslišno bliza, zato da bi ga nenadoma objela. Michele je sedela kraj njega in ni hotela motiti njegovih misli.

Končno je le prišel dan, ko so se v resnici odprla vrata njegovega doma. Z nenadno spretnostjo je Michele v enem dnevu vzorno uredila stanovanje. Vse je bilo v cvetju. Almirino sobico, v kateri je pred njunim slovesom stal pianino, je Michele po Alfredovi želji okrasila z rdečimi gladiolami, med katerimi so kakor školjke počivali darovi. Sklenil je, da pojde takoj drugi dan na kliniko in poprosi profesorja Brunota, naj mu spet dodeli bolniško strežnico Almiro, saj brez nje kratko malo ne more živeti.

Michele se je držala pogodbe in se Alfredu ni vsiljevala. Bila je zadovoljna in srečna, da je na potovanju imela vsega v obilju, in ob vrnitvi je sprejela njegovo ponudbo, da ji odpre modni salon v centru Pariza.

Takoj drugo jutro sta se odpeljala na kliniko. Pri vratarju je zahteval profesorja Brunota, potem je s svojo spremljevalko vstopil. Usmiljene sestre, ki so hitele po hodnikih, so se spogledovale, ko so po toliko mesecih zagledale slepega kiparja, pa še v spremstvu nezane ženske. Ena izmed usmiljenih sestra je bila Evgenija. Stopila je prišleca predzorno naproti in vprašala:

„Kaj želite, gospod Colot?“
„S kom imam čast?“ je vprašal Alfred in se priklonil.
„Jaz sem sestra Evgenija. Želite?“
„Oprostite, častita sestra, želel bi govoriti s častito sestro Almiro,“ je dejal Alfred.

„Gospod,“ je tedaj spregovorila Evgenija s trdim, ledenim glasom, „čprav ste zelo slavni in spoštovani, vendar nimate pravice, da bi si dovoljevali tukaj take burke. Dobro veste, da je bila sestra Almira iz reda izključena, ko se je delegacija samostana Sv. Vincenca prepričala, da vam je služila za model. Za to boste pred Bogom odgovarjali!“

Nato se je častita furija obrnila in odveklela svoje dolgo krilo v drug hodnik. Alfred se je opotekel in bi se bil zgrudil, da ni Micheli priskočila na pomoč strežnica. V čakalnici so mu pomagali v naslanjač. Prinesli so mu čašo vode. Srknul je le dva požirka, potem pa mu je Michele zmočila robček in mu z njim hladila čelo. Šele ko je preteklo pol ure, so ga vsega uničenega odpeljali domov.

Vrgel se je na otomano in zaril glavo v blazine. Glava ga je pekla in bolela. Ni se zavedal, da ga miluje in mu skuša olajšati bolečino majhna blazinicica z Almirino zlato kito. Tudi Michele ga je mirila, toda vse zaman. Bil je gluha za ves svet in slišal je lahko le samega sebe, ko je hropel, se zagrizel v blazine in ječal:

„Zaradi mene ... zaradi mene so te vrgli na cesto! ... Toda zakaj se nisi zatekla k meni? ... Zakaj si me zapustila? Zakaj si meni in sebi to storila?“

Michele je sedla k njemu in mu položila roko na ramo:

„Alfred, saj bo morda še vse dobro. Ti pač nisi vedel, da so jo izključili iz reda in je svobodna, zato si ji dejal, da te bom spremljala jaz.“

Bliskovito se je obrnil in skočil pokonci:

„Michele, o Michele, zdaj razumem, zdaj vem z gotovostjo: ni se hotela vsiljevati. Ko sem ji dejal, da sem angažiral tebe, se je umaknila in prepustila tebi vse ... prepustila z bridkim nožem odpovedi v srcu.“

„Lepo mi je bilo s teboj, Alfred, toda če bi bila vedela, da bo ona zaradi tega toliko trpela, bi bila odklonila tvoje povabilo, naj te spremljam.“

„Michele, moraš mi pomagati, da jo najdem in ji povežam resnico. Moram zvedeti, kje živi in kaj dela.“

„Kako pa ji je ime?“
„Kako ji je ime?“

„Da. Kako se piše? Almira je vendar le njeno redovniško ime.“

„Oh! ...“
„Ne veš?“

„Nikoli mi ni povedala ... in nikoli je nisem vprašal. Ime Almiro je bilo zame vse, pomenilo mi je vse in čutil sem njegovo večno navzočnost.“

Tako je v Parizu, v tem milijonskem ljudskem mravljišču, utonilo ime Almiro, kakor utone kamenček v Seno, ne da bi bilo pustilo na vodni površini kako sled.

Prebudilo se je lepo julijsko jutro. V jutranjih poletnih urah je Alfred najraje malo posedel na vrtu za ateljejem. Pod košatim kostanjem je bila mizica in klop in tam je, kadar je čutil, da je bliže naravi, pustil mislim, naj lete v sončni svet. In tako iskaje so se neshetokrat vračale v koncertno dvorano, kjer je Tatjana Bach hotela dodati Chopinov nokturno.

Nekoč v maju mu je Michele prebrala iz časopisa novico, da je morala Tatjana Bech zaradi bolezni odpovedati koncert v Londonu. Tedaj se mu je neznana umetnica zasmilila in začel si je očitati brezobzirnost in samoljubje, ker ni ostal v dvorani, ko je bila napovedana

njena dodatna točka. Najraje bi jo bil obiskal in jo prosil odpuščanja. Neka podzavestna sila ga je gnala, da je po telefonu poklical upravo konservatorija in prosil za naslov ruske pianistke Tatjane Bech. Ko je direktor slišal, da se za njo zanima slavni Colot, je sam prevzel slušalko:

„Spoštovani mojster, tukaj Rene Crouzet, direktor konservatorija. Drago mi je, da se tako slavno francosko ime zanima za našo umetnico. Trenutno se zdravi v Švici. Moram vam pa povedati, da ni Rusinja. Tatjana Bach je samo njen umetniški psevdonim. Francozinja je in se piše Louise Berthier.“

Alfred se mu je zahvalil za pojasnilo, njegova duša pa si je po tem razgovoru nakopala nov nemir. Vpraševal se je:

„Čemu je tej Louise potreben psevdonim? Naj bo ponosna na svoje francosko ime! Ime menjaš, če se hočeš skriti. Ali se hoče Louise Berthier skrivati? Čemu?“

... Čemu bi se ona skrivala? ... Komu? ... In ni imel miru.

Danes, v tem julijskem jutru, ga je zgrabil nov val hrepenenja in je sklenil: „Govoril bom z Luise Berthier! Moram!“

V tem trenutku je na cesti pred vrtem obstal avtomobil z znakom Rdečega križa. Dve minuti pozneje je pritekla k Alfredu na vrt Michele:

„Alfred, z avtom je prišla pote iz bolnišnice Sacre-Coeur častita mati Bernardina. Prosi te, da bi se takoj oblekel in se odpeljal z njo.“

Obstal je kot vkopan.
„Čakajo te ... nujno je!“ se je spet oglašila Michele.

„Ah, potrebujejo moj denar, da bi rešil življenje kakemu revežu, ki si sam ne more plačati zdravljenja ali ope-

racije,“ je dejal Alfred in odhajal z Michele v stanovanje.

„Daj mi s seboj moj čekovni blok.“ Pomagala mu je, da se je naglo oblekel, in mu izročila zahtevani blok. Zdajci je zaslišal prijeten, topel glas:

„Vodila vas bom jaz, gospod Colot, ker vas že poznam.“

Vstopila sta v avtomobil, ki je bliskovito odhitel.

„Lahko bi mi bili telefonirali,“ je zdaj prvi spregovoril Colot. „Obvezal bi se bil s svojo besedo, da bom pomagal.“

Tedaj je častita mati Bernardina dejala tiho, kot se izpoveduje v spovednici smrtnega greha:

„Ne gre za pomoč tujcu, gospod Colot. Gre za vaše poslednje slovo od Louise Berthier.“

„Od Louise Berthier ... poslednje slovo? ... Bolna je bila ... Zdravila se je v Švici ... Hočete reči, da je z njo slabše? ... Hočete reči ...“

„Sinoči so jo pripeljali z rešilnim avtom v našo bolnišnico. Postala je žrtev levkemije in njene ure so štete.“

Alfred je na svojem čelu občutil hladno znoj ... v duši pa ledeno slutnjo.

Dihal je težko kakor onemogel starec. Zgrabil je prednico za roko in zakričal:

„Kdo je Louise Berthier!“

„To je ona ... Almira.“

„Ne! ... je zarjul in si zaril čelo v dlani ... „Ne, ne, ne!“

Dospeli so do bolnišnice. Priskočila sta vratar in bolniški strežnik ter nesrečnemu slepcu pomagala do vrat in potem po stopnicah ... po hodnikih ...

Ko so prišli do vrat njene sobe, mu je dejala častita mati Bernardina:

„Bodite hrabri, gospod Colot. V svojih poslednjih urah kliče samo vaše ime. Šla sem po vas zato, da bi ji olajšali poslednjo pot.“

„Pot! ... Pot! ... Pot! ...“ je udarjala beseda po slepčevi glavi kakor kembelj po bronastem zvonu:

„Bom! ... Bom! ... Bom! ...“
Nenadoma se je z nadnaravno močjo zbral in dejal:

„Častita mati, vodite me k njej!“
„Tukaj je kljuka, gospod Colot. Stopite sami v sobo. Ko vstopite, se obrnite na desno in po treh korakih boste ob njeni postelji.“

Vstopil je.
S težavo je odprla veke, on pa je napejal sluh, da bi zaslišal njen glas. Zdajci je izgovorila njegovo ime, izgovorila ga je tako rahlo, kot da so ga zašepetale veje v vetru:

„Alfred! ...“
Iztegnil je roke predse, da bi jo prejel, da bi jo bolj zagotovo dosegel:

„Moja Almira! ...“
Pokleknil je ob postelji in poiskal njene roke, njene bele, prosojne, nemodne roke.

„Našel sem te in nikoli več te ne smem izgubiti! ... Ozdravela boš! ... Moja boš, kot si bila, in tvoj bom, kot sem bil! ... Moja Almira! ...“

Več ni mogel, več si ni upal govoriti. Njegova duša je zaplula po razburkanem morju gorja brez vesel, brez jader, brez krmila in brez upanja.

Z levico ji je rahlo dvignil glavo in svoje ustnice približal njenim. Ob tem dotiku so nenadoma prenehale vse njene bolečine. Njena misel je bila jasna, le telesa ni mogla ganiti. Samo ozrla se je lahko še enkrat nanj, na prelepo njegovo glavo. In opazila je, da se mu med črnimi lasmi svetlikajo srebrni. Komaj slišno mu je tedaj dejala:

„Alfred, odhajam, vendar bom ostala pri tebi ... ostala bom pri tebi v svojem ... v najinem ... otroku.“

Vztrepetal je, z obema rokama objel njen obraz kakor največjo dragocenost.

„V najinem otroku? ... Almira! ... V najinem ...“
Umirajoča je zbrala poslednje moči:

„Da ... najin mali Alfi ...“

Alfred je občutil, kako se je postelji tiho približalo majhno bitje in kako si je poiskalo prostor med njim in umirajočo. Ni pa videl, kako so živahne oči štiriletnega dečka begale, kako so se vprašujoče ozirale zdaj v slepe, steklene očči svojega očeta, zdaj v žive, mile očči svoje matere, ki so se utrujeno zapirale. Zdajci je zaslišal nežni otrokov glas:

„Mamica, ali si zaspančkala? ... Striček doktor mi je rekel, da boš morala dolgo, dolgo spančkati. Kako dolgo, mamica? ...“

„Dolgo ... dolgo ...“ je dahnila umirajoča.

„Mamica, ne spančkaj še ... Povej mi prej ... ali je ta gospod tisti moj očča, tisti očča, o katerem si mi toliko pripovedovala ... tisti dobri očča, ki vidi drugače kakor ljudje z zdravimi očmi?“

Alfred mu je pobožal glavico in zahtel:

„Jaz sem tisti očča ... tvoj očča, Alfi, ki te bo varoval vsega hudega, medtem ko bo mamica spančkala.“

Nenadoma je mali zajokal. Alfred je vedel, da je to storil po naravnem instinktu, ki mu je povedal, da je njegova mati v tem hipu izdihnila. Potem je dvignil malega v naročje:

„Naj spi, Alfi, naj spi, midva je ne smeva motiti v tem snu ... Nihče tega ne sme ...“

„Ne smeva, kajne?“ je nedolžno vprašal mali.

„Dokler bo spala, ti bom mnogo lepega pripovedoval o tvoji mamici,“ mu je dejal Alfred ljubeče.

„Kaj mi boš povedal?“

„Kako je bila lepa.“

„In kaj še?“

„Kako čudovito je igrala na klavir.“

„In kaj še?“

„Kako sem srečen, da sem od nje dobil tebe, svojega sinčka.“

Malček ga je objel okrog vratu in naslonil glavico na njegovo ramo. Tako naslonjen je strmel vanjo, ki ga ni več videla.

Konec lanskega leta je Državna založba Slovenije izdala roman pisatelja Jara Stovička **TUDI SLEPI VIDIJO**. Knjigo je prevedla Ruža Lucija Petelinova, opremila pa Nadja Furlan; natisnilo jo je celjsko grafično podjetje CETIS.

Avtor, brat znanega kiparja Vladimirja Stovička iz Leskovca pri Krškem, živi že vrsto let v Zagrebu. Tam je predlanskim izšel izvirnik te njegove najnovejše knjige (»I slijepe vide«). Že pred leti smo ga predstavili tudi bralcem našega tednika. V novem romanu opisuje Jaroslav Stoviček življenje slepega kiparja in njegovo srečanje z redovnico Almiro. Njuna usoda se odvija v Parizu, kjer se po ločitvi z umetnikom iz reda izključena nuna posveti samo klavirju in njunemu otroku, za katerega oče nič ne ve, dokler svoje edine ljubezni ne sreča na mitvaški postelji.

Objavljamo dva odlomka iz zadnjega dela knjige. Roman **TUDI SLEPI VIDIJO** lahko kupite v najbližji knjigarni ali pa naročite pri Državni založbi Slovenije.

kultura in izobra- ževanje

„Pasja radost“ izšla

Ivanko Hergold, predmetno učiteljico iz Krškega, smo kot pisateljico do zdaj poznali z literarnih večerov in na objavih črtic v Sodobnosti in drugih revijah. Poslušalec in bralac je ostal v spominu kot popisovalka drobnih in intimnih doživetij malih stvari. Pozornemu spremljevalcu ni ušlo dejstvo, da se je „rodilo“ kvalitetno in obetavno pero. Zato izid knjige „Pasja radost ali karkoli“ te pisateljice ni senzacija, marveč logično dejanje, ki se je moralo zgoditi prej ali slej. Opraviči imamo zbirko značilnih črtic, ki jih je s tenkočutnostjo napisala Ivanka Hergold. Hkrati velja poudariti, da je „Pasja radost“ precej nad ravni proze, ki jo tiskajo mladi. Ob knjižnem prvenecu Hergoldove je to spodbudna ugotovitev. Knjigo je izdala Mladinska knjiga.

15.000 OBISKOVALCEV

Posavski muzej v Brežicah je obiskalo lani 15.000 ljudi, od tega 102 skupini iz šol in 52 drugih domačinov in tujih skupin, 800 obiskovalcev je prišlo iz 20 evropskih držav, 8 pa iz drugih dežel. Muzej je lani v celoti uresničil delovni načrt.

Iz Poljan v Sušje

Učiteljica šole na Velikih Poljanah v ribniški občini je resno zbolela. Nadomestila zanj ni, zato se morajo šolarji začasnó voziti z avtobusom v šolo v Sušje. Seveda so mame prvošolčkov v skrbeh, saj njihovi otroci prvič zapuščajo domačo vas in se podajajo na potovanje po cestah, ki so polne prometa in nevarnosti. Doma spremljajo otroke na avtobus in domov starši, v Sušjah pa učiteljica. Tako je zagotovljena varnost novincev. Seveda morajo starši malčke nenehno opozarjati na čuječnost. Prvošolčki pa bodo čez nekaj mesecev že „starejši“ šolarji in zato tudi bolj pazljivi. V. P.

Otroci mamicam

V četrtek, 2. marca zvečer, je osnovna šola „Katje Rupene“ slavila dan šole, ki ga praznujejo vsako leto 27. februarja v počastitev spomina prosvetne delavke in borke NOB Katje Rupene, po kateri ima šola ime. Obenem so javno kulturno prireditev v Prosvetnem domu posvetili tudi 8. marcu – dnevu žena.

Otroška prireditev z recitalom, pevskim točkam in folkloro je bila pravo doživetje za številno občinstvo, posebno pa starše otrok. Tokrat so lahko videli, kaj vse so se njihovi otroci naučili pri krožkih in okviru pionirske organizacije, čeprav so v stari stavbi zelo slabi pogoji za tako delovanje.

Med gosti na prireditvi sta bili tudi sestre padle v zornice Katje: Mara Rupena-Osolnikova iz Ljubljane in Florjančičeva z Otočca.

Mali kulturni barometer

RAZSTAVO ILUSTRACIJ Anke Gošnik – Godec k otroškim in mladinskim knjigam so odprli pred kratkim v Radovljici.

DOLENJSKI OKTET je minuli petek nastopil v Karlovcu na koncertu skupaj z domačim oktetom. Oba zbor bomo v drugi polovici marca poslušali v Novem mestu.

PESMI IN POVESTI Ane Gale, prosvetne delavke iz Grosuplje, je izdal v samozaložbi Milan Dolgan, profesor pedagoške akademije v Ljubljani. Ana Gale je dobro znana tudi Ševničanom iz predvojnih dni, ko je v tem kraju ustanovila oddelke za duševno prizadete otroke.

Šolska TV

Kaže, da se bo slovenska televizija že prihodnje leto vključila v vzgojno-izobraževalni proces. Spored pripravljajo tako, da se bodo najprej na malem zaslonu zvrstila predavanja za prosvetne delavce, zatem pa tudi v dopolnjenih urah predavanja za učence.

Prizadevanje naše televizije, da pomaga pri posodobitvi pouka, je vsekakor hvaljevredno in je našo podporo tako pri republiškem vzgojno-izobraževalnem vodstvu kot v šolah. V predavanjih za prosvetne delavce bodo z malih zaslonov spregovorili najboljši strokovnjaki in seznanjali učitelje s sodobnimi prijemi v učno-vzgojnem procesu. Ko bodo na vrsti predavanja za učence, učitelji ne bo treba drugega kot zavrteti gumb na televizorju. Seveda bodo morali o sporedu obvestiti že več tednov naprej, da bodo v šolah prilagodili urnike televizijskim učnim uram.

Kako posnažiti učiteljev ugled?

Nedavno so ravnatelji dolenskih, belokranjskih in spodnjeposavskih osnovnih šol v Šmarjeških Toplicah slišali: Imamo religiozne in take učitelje, ki s posmehom razlagajo učencem našo samoupravno družbo

Minilo je, ko smo se zadovoljili, da je učitelj vmesna postaja med starši in učenci. Danes mora biti kaj več: oblikovalec odnosov – socialističnih odnosov do učencev, med učenci, do staršev ter med starši in učenci. Od učitelja ne zahtevamo malo, vendar to niso mlinski kamni, kar „obešamo“ nanj.

Vzgoje nismo še nikoli osvetljevali in poudarjali bolj kot zdaj, ko so nanjo letele pikre celo z najvišjih mest. Prav tako nismo še nikoli tako kot v zadnjem času podčrtovali, da sta vzgoja in izobraževanje sicer dve dejavnosti, a nerazdružljivi. Pri tem družba želi samo to, da bi šola res postala sodobna kovnica znanja in najpomembnejša

vzgojiteljica za človeške, socialistične, samoupravne odnose.

Vzgojni smoter vsega, kar „diši“ po šoli – od ure po predmetniku do dela v krožku – je prvi, kajpak poleg izobraževalnega, saj govorimo o šoli. Ta smoter pa ni vselej lahko dosegljiv; prej ga bo izluščil strokovno in svetovnonazorsko „zgrajen“ učitelj, ker se zaveda, da se ni naredil vsega, če je „odbrenkal“ predavanje in „okrtačil“ učence za oceno.

Govorimo in pišemo, da se začne otroku svetovni nazor oblikovati v trenutku, ko prestopi prag šole. Dobesedno seveda tega ne gre pojmovati, saj je vsakomur znano, da je oblikovanje človekove zavesti dolgotrajen proces. Zarodke svetovnega nazora – pogledov na svet, kot rečemo po domače – prinese otrok od doma, iz družine. Učiteljeva dolžnost je, da to ugotovi ter poskrbi, da se učenčeva mozaična predstava o svetu združi v celoto.

Oblikovalec socialističnih odnosov in usmerjevalec marksističnih pogledov na svet v socialistični in samoupravni šoli ne more biti učitelj s predsodki, z nerazčiščenimi pojmi o najrazličnejših vprašanjih. To se zlasti velja za tako imenovane religiozne učitelje. Praviloma takih učiteljev v socialistični šoli ne bi smeli imeti, ker pa tudi na tem področju prizna-

vamo „zatečeno stanje“, jih sprejemamo take, kot so, ne da bi opozarjali na potrebo po „čistki“ v učiteljskih vrstah. Zato pa je dolžnost komunistov v šolah, da ne dovolijo, da religiozni učitelji svoje versko prepričanje izrabijo za izkrivljanje znanstvenih spoznanj, v duhu katerih je zgrajena celotna stavba vzgoje in izobraževanja pri učitelju komunisti morajo dosledno preganjati in izgnati iz učilnic tudi najrazličnejše cinične in zgrešene interpretacije našega samoupravnega sistema, odnosov, dogodkov in pojavov, na katere je šola odzivna. Učitelji, ki take interpretacije zgrešijo, navadno nasledijo neznanju in nepoznavanju.

I. ZORAN

Otroci: zrcalo vzgoje v šoli

Duhovni kruh ne sme plesneti

V kulturni razvoj trebanjske občine letos še bolj vpreči: kulturno skupnost, krajevne skupnosti, mecene, pa tudi republiško kulturno skupnost – Bo letos konec prepričevanja, da človek ne živi samo od kruha?

„Če se kaj pozna, da orjemo po novem – v kulturni skupnosti? Trdim, da se. Poglejte samo tole: vsaka stvar je v svojem predalu – evidentirana, ovrednotena. To je red, kulturna politika. Mislim, da je to najpomembnejše, kar smo v zadnjem času dosegli.“

Iz Vilka Videčnika, predsednika trebanjske kulturne skupnosti, sicer znanega šolnika iz Mokronoga, vreo izbrane, pretehtane besede: ugotovitve.

– Kako se ta politika pozna v financiranju?

„Dogovoriti se bomo morali, kaj bo kulturna skupnost lahko plačala in česa ne. Veliko denarja potrebujemo. Če bi hoteli spraviti na noge matično knjižnico, bi komaj

zadostovala polovica proračuna. Upam, da bo v blagajni kaj več kot lani, ko smo imeli za vso dejavnost manj kot 300.000 din. Republiška pomoč bo morala priti, sicer res ne vem, kako bomo obdržali Tabor.“

– Amaterizmu se potemtakem tudi ne piše najbolje?

„Kar imamo, podpiramo, denar dobijo skupine po predloženih načrtih. Veliko društev in skupin ni, zato se kar zmoremo. Ljudje nenehno potujejo od jutra do večera, na delo in z dela, zato jim časa za kulturno delo ne preostaja dosti. Mladih ni. V mokronoškem zboru so malone sami upokojenci, ki imajo „čas“, z menoj vred.“

– O pomanjkanju primernih prostorov govorijo vsepovsod, tudi v vaši občini?

„Razmišljamo, da bi nekaj dali za investicije, ker za večja dela ne bo denarja. Pri tem računamo na pomoč krajevnih skupnosti. Tu pa je spet tako: če je kdo v svetu zagret za kulturo, pride kaj, sicer ne. Zlastno je zlasti to, da Trebnje kot občinsko središče nima primernega kulturnega doma. Mokronoški je v občini pravzaprav edini urejen.“

– Do zdaj so podjetja podpirala kulturne akcije ...

„Omogočala so in še vedno omogočajo življenje kulturnim skupinam, prispevala za Tabor in primaknila za vrsto drugih kulturnih del in prireditev. Njihov posluš za kulturo je hvaljevalen. Razvoj amaterizma bo še nadalje odvisen od naklonjenosti zaposlenih.“

– Kaj bi letos predvsem radi dosegli oziroma uresničili?

„Bolj zainteresirali družbeno-politične organizacije za razvoj tega našega milega amaterizma ...“

... ker morate še vedno dokazovati, da človek ne živi samo od kruha?

„Prav gotovo. Mnogim je še vedno španska vas dejstvo, da je kultura človekov duhovni kruh. No, naša naloga naj bi bila skrbeti, da ta kruh ne bi splesnel.“

I. Z.

Od 28. do 30. septembra letos bo v Novem mestu zasedal mednarodni znanstveni simpozij pod naslovom „Halštatsko obdobje v Sloveniji“. Udeležilo se ga bo okrog 50 arheologov-pragodinjarjev iz Jugoslavije in inozemstva. Simpozij pripravlja zelo delavno Slovensko arheološko društvo skupaj z Dolenjskim muzejem v Novem mestu. Organizacijske priprave in tehnično iz-

Simpozij

vedbo simpozija je društvo povabilo dr. Stanetu Gabrovcu in Tonetu Knezu.

Prva dva dneva srečanja bodo na programu predavanja, tretji dan pa bo strokovna ekskurzija po Dolenjski, na kateri si bodo udeleženci simpozija ogledali nekatera halštatska gradišča in gomila grobišča. Na povabilo organizatorjev bo na simpoziju prebranih skoraj 20 referatov, uvodni del simpozija pa bo posvečen presenetljivim novim arheološkim najdbam iz Novega mesta in metodam njihovega težavnega restavriranja.

Arheološki simpozij bo prvi sestanek na mednarodni ravni, ki si je izbral za kraj srečanja Novo mesto, in zanj vlada med strokovnimi kolegi doma in v inozemstvu veliko zanimanje. Najdbe iz halštatskega časa na Dolenjskem so tako pomembne, da so v nekaterih primerih celo ključnega pomena za širši evropski prostor v prazgodovinskem obdobju. O simpoziju bomo še podrobneje poročali.

T. K.

SLOVENSKI SLIKARJI SPET PRI NAS

Dolenjska kolonija

Bodo Novoteks v plemenitem prizadevanju podprla tudi druga novomeška in dolenjska podjetja?

Prejšnji teden je bila v Dolenjskem muzeju seja dosedanjega začasnega upravnega odbora slikarske kolonije „Krka“, ki je lani na željo kolektiva tekstilne tovarne NOVOTEKS vodil prvo kolonjsko slikarsko srečanje po vojni v naši pokrajini. Po uspehi decembrski razstavi je postalo jasno tudi širšemu krogu zainteresiranih, da bi kolonija nadaljevala svoje koristno in pomembno delo.

Na pobudo tekstilne tovarne NOVOTEKS, ki je izrazila pripravljenost, da tudi letos sama ali pa v sodelovanju z drugimi delovnimi organizacijami finančno podpre in omogoči drugo srečanje slovenskih slikarjev ob Krki, ki je zdaj skrb za pripravo slikarske kolonije prevzelo ravnateljstvo Dolenjskega muzeja. Temeljna kulturna skupnost v Novem mestu se seveda prav tako živo zanima za obstoj in nadaljnje delo

kolonije, zato bo pri njenem prizadevanju vsestransko sodelovala. Začasni statut slikarske kolonije bo zdaj dopolnjen, temeljna kulturna skupnost pa bo povabila k sodelovanju tudi vodstva drugih novomeških in dolenjskih delovnih organizacij. Le tako bo mogoče zagotoviti koloniji daljše življenje, njeno delo pa usmerjati tako, kot to kažejo koristne izkušnje podobnih slikarskih kolonij v Škofji Loki, Izlakah in drugod po Sloveniji.

Zares smo lahko veseli, da je NOVOTEKS znova pokazal tako lep odnos do kulturne dejavnosti in pravzaprav že omogočil, da se bodo slovenski slikarji tudi v letošnjem poletju ali tik pred jesenjo zbrali ob Krki. Želimo lahko samo še, da bi NOVOTEKSU gledu malo sledile tudi druge, predvsem najmočnejše delovne organizacije v novomeški občini! TONE GOŠNIK

NOVOMEŠČANI

Peli v Operi

Svojevrstno doživetje za obiskovalce ljubljanske Opere je bil 29. februarja koncert vokalne glasbe, katerega izkupiček (18.500 din) so nastopajoči podarili slovenskemu društvu za boj proti raku. S prireditvijo se je hkrati v Sloveniji začel vsejugoslovanski teden boja proti raku, ki se je končal na večerjani dan žena.

Koncert so izvajali: solisti ljubljanske opere Vanda Gerlovič, Božena Glavak in Stane Koritnik ter bolgarski tenorist Dimitar Damjanov – vsi ob klavirski spremljavi pianiste Zdenke Lukeč, ljubljanski zbor grafičnih delavcev Grafika pod vodstvom Franceta Mileka in zbor DPD Dušan Jereb iz Novega mesta pod taktirko Toneta Marklja.

Pevcem ljubljanske in novomeške zbor je bil prvi nastop v osrednji slovenski opem hiši priložnost, da se predstavijo zahtevnemu ljubljanskemu občinstvu z najboljšim repertoarnim izborom. In niso razočarali, najboljšo priznanje pa so doživeli, ko jih je pohvalil dirigent, letošnji Prešernov nagrajenec Bogo Leskovic.

Zbora sta se tokrat že tretjič srečala na skupnem koncertu. Po koncertu so pevci izrazili željo po še tesnejšem sodelovanju, ki naj bi ga že letos okronali z medsebojnim pobra-
tinstvom na Kozinovi Trški gori.

Novomeška satira se je rodila: 28. februarja so igralci domačega amaterskega gledališča v režiji Franca Čučka uspešno predstavili na odru v Domu kulture „Klopote“ – kulturno-gospodarsko-aktivistično utopijo Vladimira Bajca. Pisec se v tej satirični lepljenki norčuje iz slabosti, ki spremljajo naš razvoj od uvedbe samoupravljanja do danes, pri tem pa dopoveduje, da smo marsikaj „podedovali“ od prednikov v starorimskih časih. „Klopote“ so vsekakor delo, ki bi ne smelo ostati pri krstni predstavi. Na sliki: igralci – soustvarjalci prvega zares čisto novomeškega satiričnega večera. (Foto: Sandi Mikulan)

OCLE* DALO MLA *DI*

IZ VSEH STRANI

NOVO MESTO – Prejšnji teden je bila v tovarni IMV seja predsedstva mladinskega aktiv, ki so se je udeležili vsi člani. Obravnavali so izvedbo programov osmih komisij in jih po plodni razpravi dokončno obdelali. Sklenili so, da se bodo vključili v nadaljnjo Akcijo 75, v aktivnost vsesplošnega ljudskega odpora, ostali pa bodo aktivnejši in plodnejši tudi na športnem področju, ki je za mlade še najbolj vabljivo. Na koncu je predsednica Vida Kerin povedala, da se bodo ponovno sestali in razpravljali o celotnem programu aktiv. (J. P.)

CRNOMELJ – 25. februarja so člani predsedstva občinske konference ZMS usklajevali delovne programe z nalogami, začrtanimi v akcijskem programu. Organizacijsko so predsedstvo uredili tako, da je vsak član zadolžen za delovanje na nekem področju dela. (M. S.)

BRŠLIN – Na bršlinski osnovni šoli so izdali že drugo številko glasila „Iz naših logov“, ki so ga posvetili ženskam za njihov praznik. Večina prispevkov je namenjena materam. Med ostalimi prispevki so nekateri posvečeni Vietnamu, dalje doživljanju med počitnicami, pesmice v glavnem opjevajo pomlad, precej pa je tudi smešnih, rebusov in krizank. Na zadnji strani glasila so poročila o delu krožkov. (N. N.)

PONIKVE – Predsedstvo republiške konference ZMS Slovenije je razglasilo izid tekmovanja za najboljši vaški aktiv. Tekmovanja se je udeležilo 123 aktivov iz 21 občin. Prvo mesto so si priborili mladinci iz Trboja in prejeli nagrado 1000 din. V tekmovanju se je vključilo tudi 19 dolenjskih aktivov, najvidnejše mesto pa so zasedli mladci iz Ponikve, ki so bili peti, zato so dobili tudi nagrado 500 dinarjev. Največ so naredili pri urešičevanju izobraževalnega programa. Lep uspeh pa so tudi dosegli lani, ko so bili prvi na javni radijski oddaji „Spoznavajmo svet in domovino“. (L. R.)

METLIKA – Mesto že nekaj let nima mladinskega aktiv, zato veliko število mladih nikjer ne sodeluje. Predsedstvo mladinske konference želi v kratkem ustanoviti mestni mladinski aktiv, težave pa bodo, ker ni klubskih prostorov. (R. B.)

SUHOR – Mladinci s Suhorja so prejšnji teden priredili ples v kulturnem domu, na katerega je prišla mladež iz vseh okoliških vasi. Želeli pa je, da dejavnost aktiv ne bi ostala le pri organiziranju plesov. (T. G.)

Od športa k politiki

Predsedstvo Zveze mladine Kočevje je lani organiziralo mladinsko ligo malega nogometa, v kateri tekmuje 7 klubov: 5 s podeželja in dva iz mesta.

Mladinsko vodstvo je tako doseglo, da se je mladina v posameznih naseljih začela zbirati v začetku sicer predvsem zaradi nogometa, kasneje pa so prav s sodelovanjem te mladine začeli ustanavljati mladinske aktivne, seveda tam, kjer jih do takrat še ni bilo.

Ce je kje delo mladinskega aktiv zaspalo, je predsedstvo občinske konference Zveze mladine spet uporabilo mlade nogometaše za politične delavce, ki so delo v mladinskem aktivu oživili. To jim je v glavnem tudi uspelo.

Predsedstvo občinske konference ZM je ocenilo mladinsko ligo malega nogometa za uspešno. Število ekip v tej ligi nameravajo zato z novo nogometno sezono kar najbolj povečati. (J. P.)

naši znanci

čas zaceli rane?

Včasih sta se na slovenskem glasbeno-pevskem nebu potegovala za popularnost znana peva zabavne glasbe iz sosednje republike Mišo Kovač in Krunoslav Slabinac. S tem, ko se je Kijo zaklajel v Novem mestu, da ne bo več prišel v Slovenijo (bilo je ob „jajčnem atentatu“ v novomeškem domu kulture), se je znebil resnega konkurenta pri ljubljenski Miše. Vendar se zadnje čase spet slišijo glasovi, da bo Krunoslav pozabil na neljubi prijetljaj v Novem mestu ter da bo šel spet osvajač slovenske poslušalce. Na sliki: Kijo Slabinac

Pomlad prebujaja mlade

V devetih mladinskih aktivih na območju metliške občine nastaja nova delovna vna

O mladinskih aktivih na Suhorju, na Lokvici, na Radovici, v Draščih, Slamni vasi, Gradcu, na Božakovem, v Rosalalnicah in na Krasincu do pred kratkim ni bilo dosti slišati. Zdaj po vaseh celo starejši ugotavljajo, da so mladi oživel in da jim bo treba pri delu pomagati.

Mladinski aktiv v Draščih vključuje 50 članov. Mladi teh vasi bodo ustanovili strelsko in šahovsko društvo, mikata pa jih tudi igralstvo in nogomet. Predsednik Tone Pečarič pričakuje, da jim bo pomagala občinska konferenca. Tega se nadeja tudi Ivan Stublar, predsednik aktivna Lokvice. Njegovih 32 mladincev se zanima za organizirane prevoze na delo, za sodelovanje z mladino v delovnih organizacijah, poleg tega pa nameravajo urediti mladinsko sobo v vaški hiši, tako kot so storili v Slamni vasi. Sami so že zabodeli tla, pobelili sobo, mladinska konferenca iz Metlike pa jim je podarila nekaj kosov starega pohištva. V prijetni sobi kuje zdaj načrte 25 mladih ljudi. Predsednik Slavko Težak je optimist. Prepričan je, da je to šele začetek.

Tudi Gradac se je prebudil. V nekdanji mizarški delavnici v gradu

Ansambel Berger na turneji

Zabavni ansambel Franja Bergerja s pevčema Melito Avenak in Vasjo Matjanom bo v teh dneh prišel gostovat na Dolenjsko. V soboto, 11. marca, bodo ob 18. uri igrali v Semiču, ob 20. uri pa v Črnomlju. V nedeljo, 12. marca, bo nastopil ob 11. uri v Adlešičih, ob 14.30 na Vinici, ob 17. uri v Dragatušu in ob 19.30 v Metliki.

MLADI IN SVET Želje mladih so že dejanja

Mladi v novomeškem Novoteksu so lepo zastavili delo – Aktiv vodi Marinka Kraljeva

V tekstilni tovarni Novoteks v Novem mestu je v zadnjem času čutili povečano dejavnost mladinskega aktiv. Odkar je vodstvo mladih sprejela Marinka Kralj, ki je v podjetju komaj od lani, se mladinci res ne morejo pritoževati in tožiti, da jim je dolgčas. S pomočjo posebne ankete so ugotovili želje mladih, zdaj pa jih postopoma izpolnjujejo.

„Meni je dala srednja šola dovolj teoretičnega znanja, vendar mi to v praksi malo pomaga. Občutek imam, da smo se učili veliko takega, česar ne bomo nikoli potrebovali. Pozabili so na prakso, to pa je menda najvažnejše v današnjem času.“

– Kaj bi predlagali?

„Da bi v vseh naših poklicnih in srednjih šolah dali večji poudarek družbenemu izobraževanju; ne vem za primer, da bi dijake kdaj peljali na sejo občinske skupščine ali delavskega sveta.“

– Kako se počutite kot samoupravljalca?

„Ker me kot predsednico mladine vabijo na vse seje delavskega in upravnega odbora ter na sindikalne sestanke, sem vedno v sru vseh dogajanj. Razumljivo, da vse ugotovitve potem posredujem mladincem. Dobila sem občutek, da se vodstvo podjetja trudi mlade vključiti v vsa dogajanja. Prepričana sem, da bomo pri drugih volitvah imeli tudi mlade kandidate.“

– Videli smo vaše mladinsko glasilo „Mladi tekstilec.“ Kako so ga sprejeli vaši člani?

„V javnosti in tudi v kolektivu je imelo glasilo dober odmev, dobili smo precej spodbude. Namen glasila je, da seznanimo vse z našim delom in družabnim življenjem, ki mora postati še bolj pestro.“

– Kaj pa vaše zasebno življenje?

„Prostega časa skoraj ni! Sem namreč izredna študentka drugega letnika višje ekonomske šole v Mariboru.“

S. DOKL

Urci zamujena, ne vrne...

V Krškem so se lotili načrtnega izobraževanja mladih samoupravljalcev – Letos dva oddelka politične šole, eden je že končal delo

Družbeno samoupravljanje je pomembna družbena in ustavna kategorija, ki temelji na poznavanju družbeno-ekonomskih zakonitosti in ima svoj odsev v zavesti človeka. Pripravljanje naše družbe, da pri mladih ljudeh spodbuja in neguje osnovne kadi samoupravljanja, pa ne gre v tej smeri. Lahko bi celo trdili, da je to izredno pomembno področje družbenega življenja zanemarejeno.

Cerprav imamo še kar zadovoljivo število mladih samoupravljalcev, ki sedijo v delavskih in upravnih odborih, je v glavnem čutili samo njihovo fizično prisotnost. Za poglobljeno delo v zapletenih proizvodnih in drugih procesih niso usposobljeni, zato je njihova pasivnost povsem razumljiva. Krivda za nedejavnost pa pade na tiste, ki teh ljudi niso pripravili za opravljanje zahtevnih družbenih opravil.

Težko je popraviti zamujeno. Vendar nekeje le poskušajo rešiti, kar se rešiti da. Tak primer je viden že več let v Krškem, kjer občinski komite Zveze komunistov organizira šolo za poglobljanje družbeno-ekonomskih in drugih vprašanj; obisku-

bodo ob razumevanju krajevne skupnosti lahko uredili mladinske prostore. S svojim delom in s svojimi sredstvi. Tako izjavlja predsednik vasko mladine Dušan Plut. Tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja na Suhorju so dali vso podporo novoustanovljenemu aktivu mladih, ki šteje 50 članov.

Z zgodnjo mladostjo se torej prebujajo vaški mladinski aktiv. Velika zasluga gre občinski konferenci ZMS v Metliki, še posebno njenemu predsedniku Slobodanu Udovičiču. S porajanjem novih aktivov pa nastajajo vprašanja: kje dobiti denar za njihovo delovanje, za opremo prostorov in kje dobiti mentorje.

TONI GASPERIC

PO TREH POTEH V JELENOV ŽLEB

V počastitev občinskega praznika občine Ribnica in praznovanja obletnice vstaje v Sloveniji so se mladi v Ribnici odločili, da bodo letos organizirali pohod v Jelenov žleb, ki naj bi postal tradicionalna manifestacija ribniških občanov v sodelovanju z JLA. Proti Jelenovemu žlebu bodo 25. marca krenile tri kolone. Prva bo krenila iz garnizije v Ribnici do spomenika v Belih stelah, druga iz Dolenje vasi, tretja pa iz Sodražice, vse se bodo dobile pri prej omenjenem spomeniku. Kolone bodo sestavljali mladinci, vojaki in vsi drugi občani, ki želijo sodelovati pri tem pohodu. Tam bo tudi partizanski miting, na katerem bodo spregovorili udeleženci bitke.

NOVO MESTO PRED VELIKIM ŠPORTNIM DOGODKOM »Športna poslastica« za Dolenjsko

V Novem mestu bo junija »Veliki kriterij slovenskih mest v atletiki«, na katerem bodo sodelovali najboljši slovenski atleti in atletinje – S pripravi je treba že začeti – Atleti se pridno urijo

Dolenjski, posebno pa še Novemu mestu, se sredi letošnjega leta obeta velika atletska prireditve, prava poslastica za ljubitelje atletike. Novomeški športni delavci so prevzeli organizacijo „Velikega kriterija slovenskih mest v atletiki“, ki je ena najbolj pomembnih atletskih prireditev v naši republiki. Dosedanje prireditve so bile v Novi Gorici, Kranju, Celju in Ljubljani, tokrat pa je na vrsti metropola Dolenjske.

Atletski delavci se zavedajo, da takšno tekmovanje zahteva precej priprav. Atleti, ki so dobili z novimi telovadnicami odlične pogoje za delo, se preko zime marljivo pripravljajo. Prepričani so, da se bodo tudi pred domačimi gledalci dobro postavili, čeprav bo tokrat nastop dosti bolj zahteven. Ze vrsto let so Novomeščani vedno v družbi najboljših, zato ni nobenega strahu, da se jim ravno pred domačimi gledalci zalomi.

S pripravi na tehnično izvedbo tekmovanja pa še niso začeli. Čas neusmiljeno beži, zato je že skrajni rok, da se dobijo ljudje, ki morajo pognati v tek organizacijski stroj. Urediti je treba borišče, pripraviti razpise, spraviti v tek propagandno

Prepričani smo, da bo Novo mesto dobro pripravilo športni dogodek leta. S. DOKL

Topel sprejem v Sevnici

(Nadaljevanje s 1. strani)

mila sevnjskih in novomeških podjetij.

Pred hvaležno sevnjsko publiko se je odvijal razgiban in pester program, ki so ga pripravili telovadci iz Brežic, telovadke novomeškega Partizana, mladi telovadci in telovadke iz Sevnice, domača pionirska folklorna in plesna skupina ter zabavni ansambel Henčka Burkata s pevci. Organizatorji so za gledalce pripravili tudi nagradni kviz, z darili pa so se izkazala sevnjska podjetja Lisca, Jutranka, Stilles, Kopitarna, Trgovsko podjetje, Kmetijski kombinat, Elektro, TIS, Merx in Gostinski podjetje.

Gledalci so z navdušenjem sprejeli prireditev, saj v tem športno razgibanem kraju manjka podobnih nastopov. Predstava je v celoti lepo uspela, za kar gre zasluga prizadevnim sevnjskim telesnovzgojnim delavcem, ki so vložili precej truda.

Simpatičen je bil nastop najmlajših sevnjskih telovadcev. Pozna se jim, da še nimajo veliko izkušenj, vendar so pokazali veliko smisla za telovadbo. Lepo sta bili sprejeti tudi folklorna in plesna skupina iz Sevnice, ki sta prinesli prijetno osvežitev precej dolgem telovadnem programu. Prijetno so presenetili tudi

Velika obveznost

Dijakinja novomeške gimnazije, atletinja Novega mesta Tatjana Gazvoda je članica tistega atletskega kolektiva, ki sodi med najboljše v naši republiki. Tatjana, ki je petkratna dolenjska rekorderka, ima rekorde na 60, 100, 200 m, 100 m z ovirami in v daljini, je skromno dekle, ne pozna se ji, da je najboljša dolenjska

atletinja vseh časov. Tudi v šoli ji gre, poleg treninga pa še vedno najde čas za razvedrilo.

Cesa si v zadnjem času najbolj vesela?

„Veseli me, da smo atleti dobili tako dobre vadbene pogoje. Vadimo trikrat na teden v telovadnici, če pa še kdo želi, trenira lahko tudi zunaj.“

Bodo rezultati temu primerni?

„Pričakujem, da bomo v letošnji sezoni boljši, kot smo bili prej.“

Vas k pospešeni vadbi preganja še kaj drugega?

„Letošnje jesen smo Dolenjci organizatorji atletskega kriterija slovenskih mest. Kot organizatorji se moramo v vseh pogledih postaviti.“

In ti?

„Pričakujem boljši dosežek v daljini, ostalo pa je skrivnost.“

komisijo in druge komisije ter predvideti vse tisto, kar takšno zahtevno tekmovanje terja.

V vodstvu atletskega kluba so prepričani, da bodo novomeški telesnovzgojni delavci pomagali pri organizaciji. Saj Dolenjci že dalj časa nismo imeli na programu tako kakovostne prireditve, zato bi bila velika škoda, da ne bi imela večjega odmeva. Dragocena bo tudi pomoč delovnih organizacij in občinske skupščine, saj brez te se res ne bi mogli lotiti tako težke naloge.

Prireditve je veliko priznanje dolenjski atletiki, ki je v zadnjih letih spet dobila svoj stari dobri glas, in je res enkratna priložnost, da se da tej športni panogi poudarek, kot ga po svoji vrednosti mora imeti.

mladi brežiški telovadci, ki jih vodi prof. Jože Senica; njihov nastop na bradji je bil kakovosten. Z enakim navdušenjem so bile sprejete tudi telovadke novomeškega Partizana, ki so pokazale vaje na gredi in v parterju. Telovadke, ki jih vodi Ruža Kovačič, so pokazale bogato znanje, saj nekatere med njimi vadijo že precej let.

Pokale je najboljšim športnikom izročil novinar Dolenjskega lista Jože Splichal, ki je za to priložnost pripravil tudi nekaj svojih „jagod“. Darila podjetij Novoteks, Stilles, Novoles, Lisca, Jutranka, Labod in GG Novo mesto pa je športnikom razdelil novinar Slavko Dokl, ki je imel z nagradenci tudi razgovor; obenem je vodil nagradni kviz za gledalce. K. S.

OBRAČUN DELA TVD PARTIZAN

Prejšnji petek je imel novomeški Partizan letno skupščino, na kateri so obravnavali plodno dejavnost v zadnjih letih. Več o delu tega društva bomo pisali prihodnjč.

Za pokal Dolenjskega lista

Za košarkarski turnir, ki ga organizira Dolenjski list v bršlinski telovadnici v nedeljo, 12. marca, s pričetkom ob 8.30, se je prijavilo 12 ekip. Nastopili bodo: Novo mesto – člani in mladinci; BETI (Metlika), Partizan (Semič), Partizan (Črnomelj), Partizan (Straža), Partizan (Kočevje), ROD (Radeče), KK Vidovo, SD Sentjerne, SKS Grm in gimnazija (Brežice). Ekipa Partizan (Straža), SD Sentjerne. Novo mesto – mladinci in SKS Grm imajo obvezno predtekmovanje v petek, 10. marca, ob 17.30 v bršlinski telovadnici.

JULKA BRATUŠ ZMAGOVALKA

V počastitev 8. marca je občinska strelska zveza Novo mesto organizirala tekmovanje v streljanju z zračno puško. Zmagala je Julka Bratuš, ki je zadel 157 krogov. Sledijo: Sršen (152), M. Bračko (151), Aš (144), Povše (133) itd.

VELJKO DRUGI V RADEČAH

Mladinski državni prvak v smučarskih skokih Mirenčan Veljko Kolenc je nastopil v nedeljo v Radečah na večji skakalni tekmi. Veljko je med starejšimi mladinci zasedel drugo mesto, zbral je 181,5 točke, skočil pa je 57 in 51,5 metra.

V VODSTVU JE KRKA

Začela se je občinska keglaška liga, v kateri sodeluje 6 ekip iz novomeške občine. V prvem kolu je najvišji rezultat dosegla Krka, ki je tudi prevzela vodstvo. Med posamezniki je največ keglov podrl keglač Novoteksa Slavko Dravinec. Rezultati prvega kola: Krka : Vseh devet 803:739, Novoteks : Luknja 624:670, Stari devet : Železničar 672:733.

BREŽICE GARNIZIJA (CERKLJE) 3:2

Brežiški nogometaši, ki so imeli solidne priprave čez zimo v telovadnici, so se preselili na igrišče. Odigrali so tudi letošnjo prvo tekmo, s 3:2 so porazili nogometaše garnizije iz Cerklje.

ZA POKAL RADIA BREŽICE

V 4. kolu dvokrožnega rokometnega turnirja za prehodni pokal Radia Brežice so Brežičani slavili pomembno zmago nad Rudarjem iz Trbovelj, domačini so zmagali z 19:17. Sevnčani pa so doma dobro napolnili mrežo Radečanom, rezultat je bil 27:18. V soboto, 11. marca, bo na sporedu zadnje kolo.

NOVO MESTO – V telovadnici na Grmu je bilo občinsko pionirsko prvenstvo v skoku v višino. Nastopilo je nekaj več kot 40 tekmovalcev. Rezultati: pionirke (20 tekmovalk) – 1. Zevnik 143, 2. Skube 143, (oba Grm), 3. Beg (Grm) 135, 4. Miklavčič (Bršlin) 135, 5. M. Dokl (Grm) 135 itd. Pionirji – 1. Krizman 150, 2. Rangus (oba Grm) 150, 3. Lamut (Bršlin) 145, 4. Stangelj 145, 5. Nemanič (oba Grm) 145 itd. – Mladinci: 1. Janežič (Grm) 160, mladinke – 1. Pučko (gimnazija N. m.) 140. (J. K.)

VAVTA VAS – Badmintonška sekcija pionirskega šolskega športnega društva v Vavti vasi je prejšnji teden povabila dva odlična jugoslovanska igralca: Poharja in Pavčiča iz Ljubljane. Znana igralca badmintonškega kluba Olimpije sta mladim pokazala zanimivosti in lepote tega športa. (N. N.)

NOVO MESTO – V nedeljo je bilo v grmki telovadnici pionirsko košarkarsko prvenstvo novomeške občine. Nastopilo je osem ekip, prikazana košarka pa je navdušila. Zmagovalna ekipa pionirjev z Grma je bila daleč najboljša. Končni vrstni red: 1. OS Grm I, 2. OS „Jožica Venturini“, 3. OS „Katja Rupena“, 4. OS Vavta vas : OS Dolenjske Toplice 27:0, Grm I : OS Sentjerne 17:6, OS Bršlin : OS Žužemberk 7:5, OS „Katja Rupena“ : OS Vavta vas 10:11, OS Grm I : OS Bršlin 22:9, OS „Katja Rupena“ : OS Bršlin 17:13 in OS Grm I : OS Vavta vas 51:4 (M. H.)

KRSKO – Plavalni klub Celulozar je navezal tesne stike z „MSV“ iz Marburga v Zvezni republiki Nemčiji. Ta ekipa je lani že gostovala v Krškem, letos pa namerava preživeti tu 14 dni ter jih izkoristiti za trening in ponovni dvoboj, da bi se tako oddolžila za lanski poraz. (Z. S.)

NOVO MESTO – Na šahovskem prvenstvu Novega mesta so odigrali že pet kol. V vodstvu je Igor Penko, ki ima štiri točke, sledijo: Lubej, Milič, Šporar in Udir, 3,5, Ščap in V. Istenič 3, Komej, Ilic in Anica Istenič 2,5 itd. V petem kolu so bili doseženi naslednji rezultati: Penko – Milič 0:1, V. Istenič – Udir 0:1, Ilic – Lubej 0:1, Šporar – Jenko 1:0, Sašek – Ščap 0:1, Kitanovič – A. Istenič 0:1, Skube – Kobaš remi, Vovk – Poljanšek 0:1. (J. U.)

KRSKO – Plavalci krškega Celulozarija se pripravljajo za zimske prvenstvene nastope trikrat na teden v malem bazenu Cateških Toplic. Prvič bodo nastopili 12. marca na mitingu na Ravnah, nato pa bodo sodelovali na republiških prvenstvih za mlajše in starejše pionirje ter člane. Najboljši bodo nastopili tudi na državnem prvenstvu za mlajše pionirje. (Z. S.)

NOVO MESTO – Končano je šahovsko prvenstvo novomeške gimnazije. Zmagala sta Pucelj in Poredoš, ki sta zbrala 10 točk; sledijo: Mihalčič 8,5, Komej 8, Lužar 6,5 itd. (r. v.)

POPOVAC – Trije novomeški igralci goja so se udeležili medrepubliškega turnirja v Popovcu pri Zagrebu. Med 23 igralci je Janez Komej zasedel 4. mesto, Čefarin je bil šesti, Dragan pa dvajseti. (J. U.)

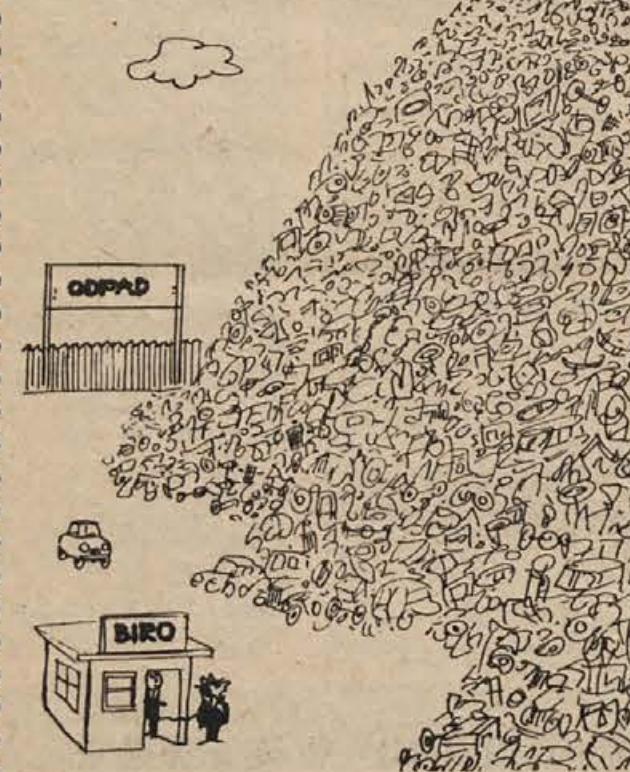
Nekateri telesnovzgojni delavci kaj radi podcenjujejo športna srečanja članov šolskih športnih društev. Tako je bilo tudi na občinskem pionirskem košarkarskem prvenstvu v Novem mestu v nedeljo na Grmu. Občinska Zveza za telesno kulturo iz Novega mesta je za zmagovalno ekipo pripravila najmanjši možni „pokalček“, ki je tako majhen, da bi ga morali gledati skoraj z mikroskopom. Nismo za razvajanje mladih športnikov, vendar je takšen pokal komaj primeren za posameznika, ne pa za ekipo najboljših fantov, ki je vse dopolne zaslužno garala za prvo mesto.

„Zdaj se morate pa odločiti — da ali ne! Besedice „mor-da“ pri nas ne poznamo!“

„Gospod kolega, paziti morava, da se vaši bacili kašljanja ne bodo nalezi česa od mojih bacilov prehlada!“

„Ljubica, kmalu bom doma! Končno sem našel trgovca s starimi avtomobili, pri katerem bom lahko dobil stikalo za moj Lloyd 1949!“

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Levstikovi spisi

(Levstikovi) spisi znanega slovenskega pisatelja in jezikoslovca, pokojnega Fr. Levstika, o katerem smo tudi v našem listu že marsikaj povedali, zbranih spisov sta prišla na svetlo dva zvezka pesni, pri gg. Kleinmayrju in Bambergu v Ljubljani. Več o tem spregovorimo ob drugi priliki. Naši izobraženi in premožni Slovenci bodo pač segli po delih učenega moža.

(Jako zanimiva) novica za nas je, da se snuje za pomlad „prvi slovenski katoliški shod“ v Ljubljani. Nemci, Francozi, Lahi itd. so jih že imeli. Tudi v Avstriji smo jih imeli vže na Dunaju in v Gradcu.

(V Rusiji) je po nekaterih krajih še vedno grozna lakota. Ljudje mro lakote; legar razsaja. Najhujeje je pa, ker kaže slaba letina tudi letos. Ozimnica je v mnogih krajih pozebla. Ker manjka tudi klaje, je živina ali pokrepala, ali pa so jo morali prodati; zato pomladi ne bodo mogli kmetje polja obdelovati.

(Papež) so dali francoskim škofom — vernim pismo, v katerem priporočajo, naj se Francozi sprijaznijo z republiko — ter skrbje zlasti za to, da bode ta ljudo-vlada krščanska. (D r u z b a) Sv. Mohorja sklene do 5. marca nabiranje udov za l. 1892. Kdor se še ni vpisal, naj se torej požuri kar brz, ker bodo gg. pover-

jeniki odpisali vpisne pole precej, ko pride zgoraj omenjeni dan. (Našim) šiviljam naznanjamo, da je naprtnik sedaj že 225 let v rabi. Prvi naprtnik izdelal je l. 1767 zlatar Nikolaj Benschosten v Amsterdamu ter ga daroval nekaj gospodični za njeni god s to opombo, da bi si pri šivilju prista ne zbudila.

(Dela vski) nemir na Nemškem obilo brezposelnih delavcev je 26. febr. v Berlinu na Nemškem ulomilo v več pekovski in mesarskih prodajalnic in si osvijoili živeč. Policija je morala orožje rabiti. Več je zaprtih. — Tudi po Italiji, Španiji in celo na Dunaji nahajajo se velike množice pomanjkanja trpečih brezposelnih delavcev.

(Razglas) Občni zbor posojilnice v Črnomlju, registrirane zadruge z neomejeno zavezo, se dne 28. febr. t.l. radi boleznih nekaterih udov načelstva ni mogel vršiti in se prestavi na dan 20. marca t.l. ob 3. uri popoldne v posojilnični sobi. (Kovaški) pomočnik, dober, pošten in priden delavec se sprejme takoj proti 10 gld. mesečni plači z hrano in stanovanjem, v kovačnico na Dvoru pri Žužemberku. Janez Zorc. (Iz DOLENJSKIH NOVIC 1. marca 1892)

Z naših vrtov

Ubogi minerec

V letnem poročilu o delu krajevne skupnosti Dobruša smo zasledili tudi naslednji stavek: „Vasi Železno je dala krajevna skupnost 60.000 dinarjev za popravilo vaške poti. To je zadoščalo za vrtnje lukenj in minerec.“

Nezaupnica

Da v Dol. Nemški vasi niso ravno navdušeni nad sodelovanjem sveta krajevne skupnosti in odborikov, dokazuje zapisnik, ki pravi: Člani sveta so se sej udeleževali stoodstotno. Udeleževali se niso občinski odboriki v celoti, zato je svet sprejel sklep, da se jih več ne rabi.

Tečaj le za gotove

Na Selih-Šumberku imajo dve vrsti ljudi: eni so že zgotovljeni, drugi pa so še v dehu. Tako bi lahko sklepali po poročilu o kmetijskem tečaju v tem kraju, ki pravi, da so ga obiskovali „gotovi občani“.

Resnica v rimah

Na letošnjem Matijevem kramarskem in živinskem sejmu na Bučki je prodajal svoje keramične izdelke tudi lončarski mojster Leopold Salobir iz Gmajne pri Raki. Razen z lonci, latvicami, pekači, skledami, majolikami in „firkeljni“ se je izkazal tudi s pesmimi, vrezanimi na svojih izdelkih. Ena pravi takole: „Ko motika zazveni, nobenega od nikoder ni, ko pa jeseni grozde dozori, prijatelji povmejo se vsi.“

Za Vinico vedo

Med pismi, ki jih viniški Klub OZN dobiva iz raznih koncev Jugoslavije od posameznih pionirjev in sol, je nekaj čudno naslovljenih, a so jih vendarle dobili. Na 15 kvartir piše: „Prejme naj Josip Broz Tito — Beograd, Klub OZN Vinica“, pisma pa so vseeno brez večje zamude priromala v Belo krajino.

Priporočamo za ...

V sevniški samopostrežbi MERX so razobesili plakate z mastnimi naslovi: Priporočamo za 8. marec, spodaj pa navajajo le vina. Da se ne bi našel mož, ki bi pozabil na darilo, najbolj ljubo njemu samemu!

Jutri, v petek, bodo ob osmih zvečer v novomeškem domu JLA peli zagrebški „Novi fosili“, nastopili pa bodo še Ljupka Dimitrovska, Pero Dimitrijevič in Edvin Fliser. „Novi fosili“ (na sliki) so posneli še štiri plošče, najbolj znana je njihova „Kad naš brod plovi“, še ta mesec pa izide njihova prva plošča v slovensčini. Peli so že po Sovjetski zvezi, menda gredo jeseni spet tja, njihovo zdajšnjo 14dnevno turnejo pri nas pa organizira „Slovenija koncert“.

KAM PELJEJO SLEDI?

Meglina usoda 13-letne Lenke

Lenka Penca, učenka novomeške osnovne šole »Katja Rupena«, doma z Male Cikave, že dva tedna ni bila doma: nihče ne ve, kje je

Iskanje pri sorodnikih in po bližnjih vaseh doslej ni prineslo nobenega uspeha. Kot bi se v zemljo ugreznila, je izginila 13-letna Lenka Penca, učenka 7. razreda osnovne šole Katja Rupena iz Novega mesta. Nihče ničesar ne ve o njej, nihče ne ve povedati, kam je odšla niti kje je in od 21. februarja; nekega navadnega zimske-spomladanskega dne so se zapletle vse sledi.

Po nekajednevnem iskanju in preverjanju našlovov so na novomeški upravi javne varnosti sporočili: „21. februarja je odšla od doma neznan kam mladoletna Lenka Penca, rojena 10. oktobra 1958, doma z Male Cikave pri Novem mestu, učenka 7. razreda osnovne šole. Njen osebni opis: srednje, vitke postave, bledega obraza, kostanjevih dolgih las, ki ji segajo do ramen, oblečena v dolge črne hlače, zelenkast zimski plašč in črna rjave nizke čevlje. Prosimo občane, ki bi kaj vedeli o iskanju, naj to sporoče najbližji postaji milice ali stalni službi UJV Novo mesto na telefonsko številko 92.“

Tako uradno sporočilo. Sicer pa je naša kratka raziskava pokazala, da se je izginila trinajstletnica zadnja pogovarjala Duška Goršek iz 8. razreda osnovne šole

„Katja Rupena“ v Novem mestu. ki je doma iz Smolenje vasi. „Tisti ponedeljek sem jo videla okrog 10. ure dopoldne“, pravi Duška. „Srečali sva se v zdravstvenem domu v Novem mestu. Šla sem v šolo, Lenka pa je rekla, da se ji je nekaj naredilo na roki in da ne bo še kmalu prišla na vrsto, tako da je ne bo več v šolo. Potem je nisem več videla. Navadno sva se skupaj z drugimi solarji iz našega konca vozili domov, a je nisem bolje poznala. Vem pa, da v četrtek in petek pred ponedeljkom Lenke ni bilo na artobiti!“

Franciška Penca, 50-letna vdova, mati Lenke in še štirih otrok: „Lenka je četrta po starosti. Spominjam se, da je v jeseni tudi odšla od doma, a smo jo po dveh dneh našli. Zdaj pa ne vem, kaj je. Dopoldne tistega ponedeljka so jo videli v

Novem mestu. Bojim se, kam je od-tavala. Šele v ponedeljek popoldne sem opazila, da zjutraj ni vžela sol-ske torbice.“

V šoli je popustila. Prvih šest raz-redov je vedno izdelala, ob polletju pa je imela nezadostno iz fizike in zdaj si je nabrala še enega ali dva. Ko sem se oglašila v šoli, so mi rekli, da trikrat pred usodnim dnem ni prišla v šolo. Ampak zjutraj je šla od doma in le enkrat se je vrnila domov prezdodaj, pa je rekla, da je nekaj ur odpadlo. Ne vem, kaj je bilo z njo zadnje čase; ali jo je bilo sram za-ni slabih ocen ali kaj. Sicer pa je bila mirna, navadno je bila doma in včasih je šla k sosedovim gledat televizijske oddaje. Strah me je, bojim se, da je naredila tak konec kot njen oče ...“

Na novomeški osnovni šoli pa so-dijo, da je bila Lenka mirna, v začetku nekoliko zadržana, potem pa se je vživela. Ob začetku šolskega leta je namreč prišla z brusniške šole in materi so povedali, da šolski uspeh ne bo dober, ker je s snovjo zaostajala za novomeškimi učenci. Preverili smo na zdravstvenem domu, pravijo na šoli, vendar se tam ni oglašila. Šolsolci v razredu so po-trtli, ker je ni. Ko je manjkala tri-krat, so v šoli mislili, da je bolna, šele potem so v ponedeljek ugotovi-li, kaj se je zgodilo.

Lenka, 13-letnica, vitka, bleda in kostanjevih las, že dva tedna vzbuja strah v srcih vseh tistih, ki so jo po-znali. Nihče ne ve, kje je. Ko je izgi-nila, je vžela doma 100 dinarjev.

... Ko je na sobotni proglasi-tvi najboljših športnikov v Sevnici Henček igral na harmo-niko, sem mislil, da se organiza-torji igrajo z lučmi. V resnici pa je športni funkcionar Danilo Kovačič nekajkrat obrnil pleso ...

... Kljub borbi proti social-nemu razlikovanju so na Slad-kem vrhu začeli delati „ritobris-ni“ Paloma-extra“. Saj pravim, enakosti ni več!

... Ob razpravah o novem sevniskem mostu: vem za čudo-vito rešitev. Lepo bi se podal v Novem mestu. Ena sama težava je — potem bi bil čez Krko, ne čez Savo ...

... Novomeški veterani se niso prijavili za zimsko prvenstvo Dolenjske v košarki. Nj-hov kapetan Slavko Medle je pri smučanju toliko shujšal, da pet igralcev nima več 500 kg — to pa je premalo!

... Novinar Jože Primc iz Kočevja še ni popolnoma poza-bil na ceste: ker že ne piše več toliko o njih, je zdaj predlagal, da bi bile vodilni motiv za pri-hodnje pustovanje ...

... Metličana Tonija Gašper-ica reklamirajo v Pavliki kot mojstra smeha. Saj se zna res kar učinkovito smejati ...

... Najboljši dolenjski špor-tnik Ivan Molan zares ne bo več dirkal. Zanima pa me, zakaj kegija: saj kegliščice nima ovinkov!

LENKA PENCA

Najbolj črnogledi se boje, da bo treba njeno izginitev povezati s skrivnostnim utopljenjem v Krki pod konzolnim mostom 21. februar-ja zvečer. Drugi se vedno menijo, da bodo Lenko našli ali da se bo sama vrnila domov.

J. SPLICHAL

KRPANOV KOTIČEK

Prav vam je!

Pomlad se bliža in pota so taka, kot bi ledino zoral. Samo malo napak stopiš, pa je nesreča tukaj. Zavaljo tega sem pustil koblico v hlevu in jo mahnil pes po Dolenjski in Suhi krajini. Spotoma sem se oglašil v krčmi in v kotu odlozil kramo v košu, ki sem ga, kaj-pak, nosil s sabo; saj cule ne maram, da bi me kdo zmer-jal z beračem.

„Martin Krpan je prišel k Brdavs! Hvala bogu, rešeni smo!“ je vpilo staro in mla-do okoli oglov, da se je sli-salo tja do cerkve.

„Pokaj kričite in tvezete take reči, ki niso ne za tovor ne za voz? Z Brdavsom sem opravil enkrat za vselej, zdaj pa hočem mir,“ se jih ote-pam in se domisljam, da je le-ta krčma „Pri Brdavs“.

„Martin, čakaj no, saj nisi voda,“ so me brz mirili. „Prišel si s košem, pa smo se nadejali, da nam prineseš novega zdravnika. Veš, ve-liko smo jih že imeli, pa so vsi pobegnili.“

„Čemu niste enega za-držali ali vsaj novega do-bili?“ jih vprašam.

„Kaj hočemo? Novih ni mo-gočee priklicati na kmete in v naš kraj, ki še vode nima, prejšnji nam je pa ušel, akoravno je cesta tako slaba, da si ljudje in živina kosti lomijo.“

„Prav vam je,“ sem jim odločno rekel. „Koga? Smo mar prav sli-“

šali, ka-li? “ so se čudili.

„Prav je, da vam gre vse po zlu. Zakaj pa ste taki? Ali vidite tamle Tončka, ki je cele dneve in noči na potu? Dostikrat se srečava. Revez je. Pravil mi je, da ga je ob rojstvu mati zavrgla. V gozdu so ga zakopanega našli dobri ljudje in rešili. Hudo mu je, da še danes nima ne miru ne pokoja. Tudi pravega doma nima. Občina skrbi zanj in streho so mu dali nad glavo, a je najraje brez vsega. Išče druž-be in prijateljstva, pa jih ne najde.“

„Kaj pa ima Tonček opravi-ti z nami?“

„Veliko. Napojite ga, re-veža, potlej se pa iz njega norčujete, ko se prevrča. Sram vas bodi! Vendar to še ni vse. Ali še pomnite, kaj ste mu naredili predlansko zimo? Zeleli ste si zabave, pa ste mu dali pijače za rajn-kega prijatelja, ki je en teđen predtem izdihnil. Tonček je mislil, da vam mora ustreči, pa je nesel. Strahoma je prišel do groba in dal pijače rajnkemu, ki je ležal na go-mili, potlej je pa zbežal in razkladal o tem. Revez ni vedel, da se je tja ulegel in ga prevrtil eden od vas živih.“

Se obilo drugih norčij ste napravili takisto. Zdaj se pa zdravite z njimi, ako menite, da je le-to prav. Ne jezite se, ako so vas to pot zdravniki povlekli za nos.“

MARTIN KRPAN

Nagrada foto krožku

Tudi ta teden se nimamo kaj pritožiti, dobili smo precej fotografij na razpis „Foto tedna“. Med temi smo tudi izbrali fotografijo tedna. Nagrada 100 dinarjev bo dobil fotokrožek na osnovni šoli Katje Rupene v Novem mestu za sliko „SEDEMSTO ŠOPKOV“, ki je teh-nično dobra in tudi motivno zanimiva. Od sodelavca Franceta Modica iz Kočevja smo izbrali posnetek „Mlada rast“. Drugi njegov prispevek „Benci“ se je podražil! bi bil lahko posnet tudi kdaj dru-gič. „Sladka reklama“ je delo našega kočevskega sodelavca Franceta Brusa; tudi ta dopodek je razgiban, vendar je premalo pomemben za širo javnost, vseeno pa zasluži objavo.

„Cigarski tabor“ je posnel Zvone Seruga iz Sel pri Ratežu. Motiv je hvalečen, tehnično pa je slika tako slaba, da je nismo mogli objavi-ti. Poskusite še drugič! Tone Zalokar iz Krškega nam je slikal no-madske ovce, ki so se pasle tudi na stadionu Matije Gubca v Krškem. Posnetek Sandija Mikšana „Suži“ pa ob boljšem posnetku z enako vsebino ne pride v ožji izbor. Tudi sliko fotokrožka na osnovni šoli Katje Rupene „Prvak — prvaku“ smo zadržali, morda jo bomo objavi-li kdaj drugič.

Ce hočete, da bo fotografija prišla v poštev za naslov „Fotografija tedna“, mora biti posneta v preteklem tednu, motiv mora biti izvirnen, slika tehnično zadovoljiva in narjena na format 13 x 18 cm (ali vsaj 200 kvad. centimetrov za druge formate), vrednostv pa mora biti vsaj v ponedeljek do 12. ure (za tekočo številko). Pošljite, ki bodo zamudile ta rok, bomo upoštevali v izboru za prihodnji teden. Sliko pošljite tudi primeren (kratek) opis z obveznim podatki.

Za vsako objavljeno fotografijo dobi avtor najmanj 50 dinarjev honorarja, za fotografijo tedna pa so rezervirane nagrade od 100 do 200 dinarjev. Posnetke pošljite do 13. marca 1972, zadnji rok je 12. ura.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

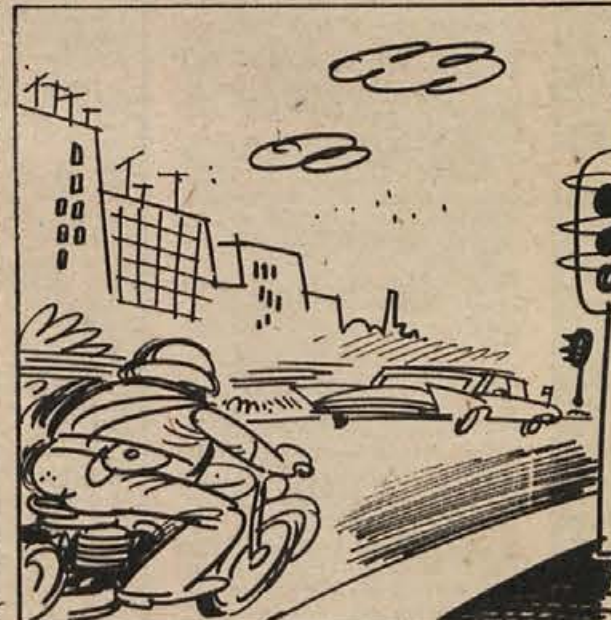
med nebotičniki

25. — Pazi! je šušnil Polde Paradižniku v uho, ko ga je objel. „Paprika je najel tri atentatorje! Eden je na kostanju, drugi na mostu, tretji pa je tamle na pod-strešju reče hise ...“

„Daj no!“ je trd kot marelja odprl usta Paradižnik. „Policijo pokličem pri priči!“

„Sema! Policija je z njimi!“ je šepnil Polde in se izgubil v množici.

Da! Taka je kruta vsakdanost ameriškega trona. Bliskovito so pričeli delovati Paradižnikovi refleksi. Pritisnil je na gumb — streha je zabrela čez limuzino; pohodil je vzvod za plin — in črna limuzina je šinila kot puščica po mestnih ulicah. Trop policajev se je udrl za njo.

Komaj so policaji dohitevali predsednika. Paradiž-

nik je še huje pritisnil na plin in pol policajev se je izgubilo v dalji; zavrtel se je v deteljico in se pet se jih je otresel ...

„O!“ ko bi s mogel človek udeti v zemljo!“ je potožil soprogi ob sebi. Nato je pomolčal in se zazrl v obzorje. Iskrnica upanja se je vžgala v njegovem srcu! Na obzorju je štrlela v nebo konica rakete ...

DOLENJCI,

specializirano trgovsko podjetje z gradbenim materialom

kmalu v vaši sredini — z otvoritvijo nove poslovalnice

ŠENTVID pri STIČNI

*(PRI POSTAJI)

Gradbeniki — gradbena podjetja in zasebniki!

Hitro in pod ugodnimi pogoji vam nudimo:

- betonske mešalce 130 in 90 l,
- stroje za izdelavo betonskih blokov in cevi,
- krožne žage in
- cestne gradbene valjarje različnih tipov in velikosti.

Ponudbe in informacije daje:

cosmos export — import,

industrija in notranja trgovina

Ljubljana, Celovška 32

in

Maribor, Grajska 7

Koper, Dimnikarska 10

AB Agraria BREŽICE cvetličarni ***** GROSUPLJE in TREBNJE

vam nudita:

- rezano cvetje in lončnice
- cvetlična semena in gomolje
- vsa potrebna sredstva in dodatke za vzgojo in nego cvetja
- razni pripadajoči pribor

Sprejemamo naročila za izdelavo vencev in šopkov. Za obisk, naročila in nakup se priporočamo!

Podjetje »VARNOST«, Ljubljana

objavlja

3 prosta delovna mesta

ČUVAJEV — VRATARJEV ZA IZPOSTAVO NOVO MESTO

Pogoji:

poleg splošnih pogojev se zahteva osnovna šola. Poskusno delo traja 90 dni, osebni dohodek po pravilniku o delitvi dohodka in osebnega dohodka.

Pismene prijave sprejema Svet izpostave podjetja »Varnost«, izpostava Novo mesto, Cesta nerojev 8. Rok za prijavo je 15 dni po dnevu objave.

TUDI DEŽNIK! – 29. februarja popoldne je bilo vlomljeno v hišo Jožeta Ajdiča na novomeških mestnih njišah. Vlomilec je prišel skozi podstrešje in vse razmetel po stanovanju. Našel in odnesel je 1.000 dinarjev, atlas, avtomobilske ključke in – dežnik, ker je tedaj deževalo. Vlomilec še iščejo.

ZA VOLANOM, PA NE TREZEN! – 1. marca so novomeški miličniki pridržali do iztreznitve Antona Pavca z Ragovske ulice, ker je vozil po Novem mestu avto, čeprav je bil pod vplivom alkohola. Med postopkom je žalil miličnike.

NADLEGOVALEC ŽENSK – Novomeščan Ivan Sever se ga je 1. marca tako napil, da je po mestu nadlegoval ženske. Miličniki so ga pridržali do iztreznitve, čaka ga še sodnik za prekrške.

PIJANOST SREDI NOČI – Okrog polnoči so 2. marca novomeški miličniki pridržali do iztreznitve Mirka Hrčka iz Krapine in Marjana Zidanika iz Notranjih gor, ki sta kot pečarja zaposlena v Novem mestu. Opita sta v hotelu Kandija razbijala kozarce, enemu gostu pa raztrgala plašč. Zdj bosta šla še k sodniku za prekrške.

RAZBIJAL KOZARCE – Črnomaljski miličniki so morali 2. marca postaviti na hladno do iztreznitve domačina Janeza Hočevca, ker se je v Svaigerjevi gostilni opil, razbijal kozarce in se nespodobno vedel.

NAŠLA MAGNETOFON – Ana Novak iz Gotne vasi je prišla novomeškim miličnikom povedati, da je našla magnetofon. Ugotovili so, da je bil to tisti magnetofon, ki so ga julija ukradli Faniki Radivojevič.

KURE ODLETELE – V noči na 4. marec je neznanec odnesel Janezu Finku v Smolenji vasi 5 kokoši iz kokošnjaka. Ludviku Novaku iz Dolenje vasi pa so neznanec odnesli 15 kokoši in odpeljali okrog 300 kg sena. Za tatovi poizvedujejo.

NEPOUČENI VLOMILEC – Od 1. do 3. marca je neznanec vlomil v viniški kamp. Moral pa je oditi brez vsega, ker v kampu še ne delajo in je poslopje prazno. Za sabo je pustil samo razmetane prostore.

IZGINILA KOLESA – 4. marca so v IMV ugotovili, da so jim neznanec ukradli z dveh prikolice, skladstvenih ob Ljubljanski cesti na prostem, štiri kolesa.

PRETEPAL SE JE – 4. marca so miličniki pridržali do iztreznitve delavca Jevrema Patkoviča, ker se je v bifeju „Dolenjke“ opil in pretepal. Zagovarjal se bo pri sodniku za prekrške.

OB POCINKANE CEVI – Ljubljancan Anton Stih je 5. marca prijavil novomeškim miličnikom, da mu je neznanec prejšnji teden ukradel 50 metrov pocinkanih vodovodnih cevi, vrednih okrog 600 dinarjev, ki jih je imel shranjene na prostem pri sorodnikih Mauserjevih v Vel. Cerovcu.

SODNIK

Bil je tržni dan in na tržnici se je trlo ljudi. Za stojnicami so stali prodajalci in ponujali svoje pridelke in blago, med stojnicami pa so hodile gospodinje (in sem in tja kakšni mladiči) in ogledovale, barantale in otipavale.

Na tretji stojnici v drugi vrsti je ženska prodajala odlično skuto. Zato je bila pred njo precejšnja vrsta. Same ženske. Čakale so, da pridejo na vrsto, in vse je bilo lepo in prav.

Naenkrat pa od strani seže moška roka in položi na tehtnico svoj kozarec. Ženske se spogledajo in ena se oglasi:

„Kaj pa to, tovariš?“

„Možak, še kar postaven in malo siv, se glasno zasmije: „Zdaj pridem pa jaz na vrsto, dekleta...“

„Kako vendar? Saj vidite, da me stojimo v vrsti!“

„Vidim,“ odgovori možak, „a zame vaša vrsta ne velja!“ In njegov kozarec ostane na tehtnici. Prodajalka prestrašeno pogleduje zdaj njega, zdaj ženske v vrsti, oni pa nemoteno nadaljuje:

„Ve imate čas, ko ste gospodinje. Saj tako klepetate in po-

Kdaj bo zagorela naša vest?

V štirih dolenjskih občinah je bilo lani 43 požarov in požigov – Premalo naredimo, da bi preprečili veliko škodo

Lani je bilo v štirih dolenjskih občinah (novomeški, trebanjski, metliški in črnomaljski) 43 požarov in požigov. V 35 primerih so gasilske sirene zatulile na pomoč zaradi požiga (to je kaznivo dejanje), vsega skupaj pa je gorelo kar za 30 odstotkov večkrat kot leto dni poprej. Kriminalisti, ki so raziskovali posamezne primere, so 20 požigalcev prijavili javnemu tožilcu, 15 imen pa so sporočili skrbstvenim organom, ker so zažgali otroke.

Malomarnost je vedno visoko dvigala zastavo, zlasti pri gozdnih požarih je navadno med vzroki na prvem mestu. Takih gozdnih požarov je največ v Beli krajini, medtem ko je na tej strani Gorjancev dostikrat gorelo ob železniški progi. Lokomotive sicer imajo iskrolovce, a jih ne uporabljajo redno.

Tudi otroška igra dostikrat po-

vzroči požar: v Gradišču so lani otroci z eno vžgalico upepeli 150 tisoč dinarjev! Starši vse premalo opozarjajo otroke na posledice in jim prevečkrat dovolijo, da primejo vžgalice v roke.

Podatki kažejo: več požarov in več škod je v zasebni kot v družbeni lastnini. Preventivna vzgoja je pomanjkljiva. In še to: pred leti so

bile požarnovarnostne komisije, ki so jim sestavljala gasilska društva. Ker ni denarja, tudi komisij, ki so pregledovale dimnike in kurilne naprave ni več. Tudi nepoučenost in malomarnost sta veliki zaveznički požarov. V Obrtnem montažnem podjetju, kjer veliko varijo, so pomagali do požara v več primerih: blagovnica v Semeču, gradbišče novomeške bolnišnice in tovarne zdravil Krka, stanovanjska baraka Pionirja.

Velja opozorilo: več vzgoje bo potrebno, več vestnosti in natančnosti! Lanski požari so naredili za približno milijon dinarjev škode. To pa je denar, ki ga ne gre zametavati: večino požarov bi namreč lahko s organizirano preventivno službo preprečili!

Vlom v trgovino

Skozi okno pisarne poslovalce so neznanec vlomil v noči od 29. februarja na 1. marec v trgovino „Potrošnik“ na Reški cesti v Kočevju. Na oknu so bile železne rešetke. Vlomilci so palice rešetk polomili na zvarjenem delu, dokler ni v rešetkah nastala dovolj velika odprtina, da so skozi zlezli v trgovino.

Vlomilci so odnesli boljše vrste cigaret (tudi kent in astor), mesne izdelke, čokolado, bombone, piščančje konzerve in drugo.

J. P.

Dva vloma in trije poskusi

Novomeško okrožno sodišče je bsodilo na 2 leti in pol strogega zapora Cvetka Kovačiča (23 let), iz Dravskega središča, ki je bil zaradi vlomnih tatvin že dvakrat kaznovan. Ko je lani prišel iz zapora, se je zaposlil v brežiški pekarni, a le za kratek čas. Potem je odšel v Nemčijo, a ga je v Avstriji prijatelj zapustil, zato se je vrnil domov. V Brežicah je dvakrat vlomil, trikrat pa poskusil vlomiti med septembrom in novembrom lani. Zasačili in prijeli so ga 6. novembra, ko je vlomil v bife. Kovačič je dejanja odkrito priznal.

Ob dva kovčka

Trebanjskim miličnikom je 1. marca Italijan Francesco Pinelli prijavil tatvino dveh kovčkov iz osebne avtomobila. Pinelli je prešel v motelu, avto pa je pustil na parkirnem prostoru. Tat, ki je odnesel kovčka z vso garderobo, se je obogatil za 4.000 dinarjev. Za storilec poizvedujejo.

Pritiski

V petek popoldne se je razburjen oglašal po telefonu sekretar miranske Dane, ker se ni strinja s pisanjem našega tednika o nepravilnostih pri poslovanju, o čemer smo poročali v zadnji številki DL na 16. strani pod naslovom „So imeli meseci premalo dni“.

Kot urednik strani, ki nosi naslov „Pota in stranpota“ sem ga seznanil, da lahko prizadeži tožijo, če mislijo, da pisanje ni resnično, hkrati pa sem mu pojasnil, da pač ne gre dvomiti o navedbah javnega tožilca.

Sekretarju Dane tak odgovor ni bil všeč, ker je zahteval, da je treba vsako pisanje preveriti. Lahko mu samo odgovorimo: delo sodišč, organov javne varnosti in tožilstev mora biti (in na srečo tudi je) javno.

Dolenjski list se vseskozi bori za objektivno in čim popolnejše obveščanje. V ta okvir šteje tudi poročanje s sodišč, tožilstev in postaj milice. Sodim, da moramo bralce seznanjati z vsem, kar se dogaja na Dolenjskem. Torej je razumljivo, da ne smemo zamolčati niti vesti o manjših svetlih ali temnih stvareh, kakršno je bilo tudi to poročilo.

Popolnoma zgrešena pa se mi zdi reakcija Dane. Namesto da bi v podjetju, če tega na primer niso vedeli, preverili ravnanje svojih delavcev, o čemer smo poročali, so najprej napadli Dolenjski list. Namesto da bi se pozanimali, ali se je v njihovem podjetju to res dogajalo, so najprej od nas zahtevali, da kaj takega ne objavljamo! S preživelimi metodami pritiska v današnjem času pač ne more računati na uspeh nihče, torej tudi miranska Dana ne.

Pogovor je mogoč le na ravni dokazovanja: se je to zgodilo ali pa ne. Z grožnjami o tem, kaj se sme objavljati, ni mogoče pričakovati uspeha. Zato bi bilo mnogo bolj simpatično, ko bi sekretar Dane namesto z grožnjami in protestom komunistov postregel z ugotovitvami Dane o tem, če so se izognili plačilu prispevkov in če so poslovali pravilno ali ne.

J. SPLIČAL

Mladi preradi pijejo

Kraje in telesne poškodbe pogosta mladostniška kazniva dejanja

Javno tožilstvo Kočevje dela tudi za območje ribniške občine. Nekatera dejstva kažejo, da mladinski kriminal v obeh občinah hitro narašča, zato smo zaprosili za razgovor javnega tožilca Alojza Petka.

– Leta 1970 je bilo prijavljenih našemu javnemu tožilstvu 36 mladostniških, lani že 69, samo v mesecu in pol letos pa že 10. Mladinski kriminal torej razmeroma hitro narašča, – je našel žalostna dejstva javni tožilec Alojz Petek iz Kočevja.

– Kakšnih prestopkov zakrivate mladi največ?

– Osnovna značilnost je, da

dujejo taki, ki niso končali osemletke in jih je zelo težko dati v uk ali zaposliti. Dogaja se celo, da je iz ene družine v več prestopnikov, kar je dokaz, da v tisti družini ni bilo dobre vzgoje.

– Nekateri opozarjajo – tudi mladinci sami – da mladi pijančujejo.

– Veliko mladostnikov se res vda v pijačo. Čeprav je bilo več oseb, ki so dajale mladostnikom pijačo, kaznovanih, še vedno vinjeni mladostniki niso redkost. Mladi ustvarjajo tudi „divje“ klube, v katerih se neorganizirano zbirajo in pijančujejo. Precej je v občini storjenih kaznivih dejanj na škodo mlado-

počenjajo mladi kazniva dejanja v skupinah. Največ prestopkov je bilo storjenih v zvezi s premoženjem (tatvine, odvzem motornega vozila) in zoper življenje in telo (telesne poškodbe).

– Iz kakšnih družin so ti prestopniki?

– Mladostni prestopniki izhajajo pretežno iz neurejenih družin, nekateri ne živijo pri starših, precej pa jih je tudi iz urejenih družin. Med njimi preva-

med para grafi

letnikov. Med take sodijo zanamernanje otrok, točenje pijače mladostnikom, spolno občevanje z mladostniki itd.

– Kako bi mladinski kriminal uspešneje zaježili?

– Če se položaj sam ne bo izboljšal, bi morali poseči po zavodskih ukrepih, se pravi, da bi morali vsaj vodje mladinskih skupin, ki se ukvarjajo s kriminalom, predati v zavezo na pre-vzgojo. Tako bi ostale skupine brez vodij, kar bi tudi vplivalo na zmanjševanje kriminala. Raz-en tega pa bi verjetno kazalo poizkusiti novost, da bi mlade prestopnike, ki so zašli na slabo pot le zaradi slabe vzgoje v družini, dali v oskrbo in vzgojo drugim urejenim družinam.

J. P.

KRONIKA NESREČ

TREBNJE: SLABO JE GLEDAL

– Stane Kozlevčar iz Velike Loke je 4. marca zvečer vozil osebni avto VW proti Trebnjemu. Pri odcepju je s smernim kazalcem nakazal, da bo zavil na desno in zmanjšal hitrost. Tedaj pa je za njim pridrvel z avdi-jem Ljubljancan Jurij Kolene in silovito trčil v zadnji del VW. Kozlevčarjev avto se je prevrnil čez streho na bok in obstal na zelenici, voznik pa je dobil poškodbe po glavi. Škode je za 12.000 dinarjev.

BIC: NEPRAVILNO PREHITEVANJE – Grgo Sivič, sofer subotiskega Agrokombinata, je 1. marca popoldne pri Biču z osebnim avtomobilom začel prehitevati tovornjak kljub neprekinjeni beli črti. Tedaj je naproti pripeljal s tovornjakom Novomeščan Janez Fink. Fink je sicer naglo zavil na skrajni desni rob, kljub temu pa se trčenju ni mogel izogniti. Udarce je bil tako močan, da je tovornjak padel pod cesto. Sivič in sopotnika Andraša Uborija so s težkimi poškodbami prepeljali v ljubljansko bolnišnico, Janez Finka pa v novomeško. Škode je za 45.000 dinarjev.

GMJAJNA: AUSTIN NA BAN-KINI – Dalimir Puljak iz Splita se je s svojim austinom morrisom 1500 3. marca peljal proti Zagrebu. Pri GMajni pa je zapeljal s ceste na bankino, podrl smernik, kilometrski kamen in tablo z označbo kraja. Škode na vozilu je za 4.000 dinarjev, nekaj škode pa je tudi zaradi podrtih kamnov in table.

NOVO MESTO: ŠKODA NA SKODI – Slavko Peterle iz Bršlina se je 28. februarja peljal s škodo z Glavne trga proti Kandiji. Pri Novoteksovi trgovini pa mu je s parkirnega prostora nenadoma zapeljala pred avto Ivanka Zupančič iz Čes-njice. Na škodi in fičku je za 4 tiso-čake škode.

NOVO MESTO: STEKLO V ČREPINJE, PEŠČU PA NIČ – Jože Luraj iz Gabrja je 1. marca popol-dne peljal osebni avto po Zagrebški cesti. Pri Mercatorjevi trgovini mu je pred avto skočil 39-letni Franc Povše iz Klenovika. Luraj je pešča padel v nogo, Povše pa je padel na pokrov avtomobila in razbil vetro-bransko steklo. Na srečo mu ni bilo nič, škode pa je za 500 dinarjev.

DRNOVO: V TOVORNJAK – 29. februarja jutraj sta tovornjaku, ki ga je vozil Vinko Matič iz Jelenič-čev pri Pazinu, izpustili obe zadnji zračnici. V Drnovem je zato šofer postavil varnostni trikotnik in začel smetati kolesa. Niko Vučič iz Po-dastinja pri Kiseljaku je mislil tovr-njak prehiteti, a je opazil, da gre na-proti drugo vozilo. Zato je zavil na-zaj na desno in se zalezel v tovr-njak, ki je stal na cesti. Škode je za 20.000 dinarjev, Vučič pa je laže poškodovan.

SEVNICA: ZAPRL JE POT – Voznik traktorja Ivan Klanšek iz Orhovega je 29. februarja pripeljal z dvorišča trgovine na Savsko cesto v Sevnici in zaprl pot osebnemu avtu, ki ga je vozil Božo Pompe iz

Sevnice. Trčenje je povzročilo za 6 tisočakov škode.

NOVO MESTO: S STRANSKE CESTE – Franc Tutin iz Smolenje vasi je zadnjega februarja s tovornja-kom peljal po novomeški Partizan-ski cesti. Ko je pripeljal v križišče, je po mostu s stranske ceste zapeljal v križišče tovornjak, ki ga je peljal Sevnčan Franc Kukec. Pri trčenju je bilo za 1.000 dinarjev škode.

BROD: ZBIL KOLESARJA – Kolesar Bela Jud z Gor. Straže se je 1. marca peljal od Straže proti Novemu mestu. Pri Brodu se je sre-čal z avtomobusom, tedaj pa je za njim pripeljal s fičkom Jože Bartolj iz Dol. Straže in zbil kolesarja na trav-nik. Na kolesu ni bilo zadnjega od-bojnega stekla, škode pa je za 500 dinarjev. Kolesar se ni poškodoval.

NOVO MESTO: POZOR, PRED-NOST! – 28. februarja okrog 17. ure je Novomeščan Slavko Bračko peljal proti Zabi vasi, v križišču pri mostu pa mu je na prednostno cesto pripeljala voznica osebne avtomobila Terezija Zupančič in trčila v Bračkov avto. Škode je za 600 di-narjev.

Prepočasi

Kaznivih dejanj se gotovo ne bomo nikoli iznebili in tudi vseh storilcev ne bomo nikoli našli. Tega se ne zavedajo le krimi-nalisti, to dobro vedo tudi obča-ni.

Kriminalisti se borijo, da bi bilo kaznivih dejanj čim manj in da bi čim več storilcev izsledili in jih izročili roki pravice. Pri svojem delu nimajo malo težav, ker so se lopovi z napredkom tehnike specializirali, motorizirali in tako izpopolnili, da so na svojem kriminalnem področju pravzaprav že strokovnjaki.

In ko se kriminalisti ukvarjajo z vse bolj popolnimi podvigi ljudi, ki so zavili s pravih poti, so zadnje čase že nekajkrat zapored naleteli še na novo težavo.

Čas je pri odkrivanju krimi-nalcev izredno pomemben. Koli-kor manj časa imajo prestopniki za beg ali za zakrivanje sledov, toliko večje so gotovo možnosti, da jih roka pravice doseže. In kaj se je zgodilo? V nekaj primerih so ljudje prijavili na postaji mi-lice prav smešno-žalostne zgod-be. Nekdo je po osmih dneh pri-javil, da so ga napadli neznan-ci iz avtomobila, drugi je prišel po-vedat, da so mu pred časom od-nesli denar ali gradbeni mate-rial...

Možnosti za hitro in učinko-vito akcijo kriminalistov in mi-ličnikov so v takih primerih znatno manjše. Zato: čas je po-memben zaveznik, če je koristno in pametno uporabljen!

Potrebno je dvoje

Milka DULAR: »Za razumevanje podatkov, ki jih posredujemo iz zaključnega računa, sta potrebna tudi znanje in zanimanje!«

V prejšnjem intervjuju je Zofka Mehle, upravnica novomeške pošte, predlagala, naj računovodkinja podjetja GORJANCI iz Straže Milka Dular odgovori, kako nameravajo pri GORJANCIH uresničiti stališča in priporočila ZK, sindikata in SZDL za obravnavo zaključnih raču-

nov, ki so jih občinska vodstva teh organizacij izrazila v nedavno objavljenem odprtem pismu. Milka Dular je odgovorila:

— V našem podjetju imamo že od nekdaj navado, da o zaključnem računu, ko ga potrdi DS, širše razpravljamo o posameznih dejavnostih, ki obstajajo v podjetju. V ta namen smo doslej sklicevali zbere delovnih ljudi in tam posredovali celotno poslovno poročilo ter se še posebej ustavljali ob podrobnostih, kot so: investicije, stroški ugotovitev in delitev dohodka, dejavniki, ki vplivajo na dohodek (nesreče, prometne nesreče, prizadevnost posameznikov in delovnih skupin), odplačila za najeta posojila, najemanje posojil, zelo podrobno pa smo vedno obravnavali vprašanje obratnih sredstev in amortizacije.

Že pred leti smo v podjetju izoblikovali politiko vlaganja čim večjega dela razpoložljivih sredstev v poslovni sklad, poleg tega pa smo si vsa leta nalagali največjo mogočo amortizacijo.

— Nelikvidnost vas torej najbrž ni posebno prizadela?

— Skoznjo smo šli brez dvoma laže, kot bi šli sicer, čeprav nam kupci slabo plačujejo. Slabih plačnikov imamo okoli 60 odst., ker posluujemo v drugih republikah. Posluujemo se sodne izterjave, polovica neplačanih terjatev je toženih. Z dnevnici, kilometrino in reprezentanco smo bili vedno v mejah dopustnosti, za to smo vedno namerjali manj, kot je dovoljeno po predpisih. Lani smo ustvarili 47,5 milijona celotnega dohodka ali za 32 odst. več kot 1970, ob tem se je zaposlenost povečala za 6 odst., OD za 21. odst., cene naših storitev pa v povprečju za okoli 20 odst.

— Kako nameravate organizirati razpravo o zaključnem računu letos?

— Že do zdaj smo skušali posredovati potrebne podatke zaposlenim na čim bolj razumljiv način. Z izvršnim odborom sindikalne organizacije smo se že pogovorili o tem, kako uresničiti priporočila političnih organizacij. Zavzeli se bomo, da bi jih v celoti uresnili. Moje mišljenje pri tem pa je — pridobila sem ga z dolgoletnimi izkušnjami — da je med člani kolektiva premalo zanimanja za podatke, ki jih posredujemo, in premalo znanja, ki bi jim omogočilo dobiti pravo predstavo ter tvorno sodelovanje. Le tisti, ki te stvari res z zanimanjem spremlja, ki bere časopise in se nenehno izobražuje, je sposoben gradivo zaključnega računa pravilno dojeti.

Moje vprašanje: ker je gradnja novega hotela v Novem mestu za nas zelo zanimiva, v marsičem pa je odvisna od preselitve podjetja ROG, prosim, naj direktor ROGA Martin Bajuk pove, s kakšnimi težavami se pri tem srečujejo oni in kdaj lahko pričakujemo njihovo preselitev, s tem v zvezi pa seveda začetek naše gradnje!

M. JAKOPEC

Soočanje se je začelo — s podporo

Organizacije in aktivni ZK v občini so se takoj lotili uresničevanja stališč občinske konference — Konkretizacija stališč ostaja še naprej osnovna naloga organizacij in aktivov

Komite občinske konference ZK je na svoji zadnji seji razpravljal o dejavnosti ZK po 1. seji občinske konference in o osnutku akcijskega programa konference. Kot glavna je prevladala v oceni dejavnosti ugotovitev, da so vse organizacije in aktivni ZK v občini, dali popolno podporo stališčem 2. seje konference ZK in da so se povsod začeli soočati z dokaj konkretnimi nalogami, ki so pred ZK.

Na novo izvoljeni organi ZK

NOVO VODSTVO REZERVISTOV

Pred dnevi je bila seja občinskega odbora Zveze rezervnih vojaških starešin Novo mesto, na kateri so izvolili novo vodstvo ter sprejeli delovni program za leto 1972. V 9-članskem predsedstvu so: Franc Plantan, Slavko Jarkovič, Viktor Krajnc, Ivan Slapnik, Jože Skufca, Slavko Bavčar, Vinko Mrvar, Ivan Tovšak in Anton Gregorič. Izvolili so tudi vodstvo organizacije in članke treh komisij. Predsednik je Ivan Slapnik, podpredsednik pa Franc Plantan. Strokovne komisije pa bodo vodili: Slavko Bavčar, Jože Skufca in Anton Gregorič.

AKTIVNI ZRVS

Na zadnji seji občinskega odbora Zveze rezervnih vojaških starešin v Novem mestu so se dogovorili, da bodo začeli ustanavljati aktivne ZRVS v večjih delovnih organizacijah. Poleg tega so se zmenili za organizacijo orientacijskega pohoda za svoje člane, ki ga bodo morali opraviti vsi rezervisti.

Suhokrajinski drobiž

OZIMNA ŽITA so v Suhi krajini še kar dobro prezimila, so pa zaradi dolgotrajne jesenske suše v slabi rasti. Zato so potrebna dognovanja z dušičnimi gnojili; teh pa v trgovinah v Žužemberku in na Dvoru še nimajo na zalogi.

SUHOKRAJINSKI KMETOVALCI že pridno režejo, in kolijo v vinogradih, medtem ko se čiščenja sadnega drevja, razen nekaj izjemnih primerov, sploh niso lotili in vse kaže, da bodo ostali sadovnjaki v celoti neokropljeni.

V SUHOKRAJINSKIH TRGOVINAH je zadnje čase veliko povpraševanje za sladkorjem, ki ga imajo trgovine dovolj na zalogi. Razen tega je tudi večja prodaja gospodinjskih strojev. Zaradi zamrznitve cen je okrnjena prodaja surovega masla, nekaterih vrst tekstila, pohištvenega okovja, ponekod betonskega železa in drugih drobnih artiklov.

V ŽUŽEMBERKU IN NA DVORU sta organizaciji SZDL skupaj s šolama pripravili proslavo dneva žena. Po kulturnem sporedu so imele žene skromen prigrizek.

M. S.

v občini so že ustvarili neposreden stik s članstvom v organizacijah in aktivih. V ta namen je bilo sklicanih več razgovorov s sekretarji organizacij in aktivov, vsem organizacijam pa so bila takoj posredovana stališča 2. konference ZKJ.

Organizacije ZK ki so bile na prvi seji komiteja po konferenci posebej zadolžene za posamezne naloge, so začele sprejete naloge takoj uresničevati. Sicer jih res niso mogle opraviti do 15. februarja, ki jim je bil postavljen kot rok, dela pa so se lotile resno in odgovorno.

O ugotovitvah 1. seje občinske konference ZK in 2. konference ZKJ so doslej razpravljale že skoraj vse organizacije in aktivni. Na seji so opozorili, da zapisniki sestankov ne prihajajo na komite in da bo treba pri tem sklepu vztrajati še naprej.

V posameznih krajevnih središčih, v katerih delajo organizacije ZK, nastajajo v zadnjem času žarišča napetosti zaradi posameznih nerešenih vprašanj. Organizacije ZK so o tem raz-

pravljale in se zavzemajo za rešitve. Na seji komiteja so opozorili, da se bodo morali komunisti povsod zavzemati za čim tesnejšo naslonitev na SZDL in sindikat in za to, da bi dejavnost KS kar najbolj približali občanom tudi glede formalnih oblik njihovega delovanja. Ta ugotovitev velja zlasti za Novo mesto, v katerem je obstoječa KS najbolj oddaljena od občanov, čeprav je sicer zelo delavna.

Na seji so spregovorili tudi o seminarju za nova vodstva ZK, ki je bil v Šmar. Toplicah. Ugotovili so, da je seminar zelo uspel, da pa je zaradi obilice tem zmanjkovalo časa za razpravo. Ob koncu seje so v razpravi o osnutku akcijskega programa konference dali več pripomb k njemu in zadolžili posamezne komisije konference, da dopolnijo osnutek vsaka iz svojega delokroga. Osnutek je bil konec prejšnjega tedna dan v razpravo organizacijam in aktivom.

M. J.

Šmihel: SZDL na nogah

Predlog: samostojna krajevna skupnost

Letna konferenca krajevnih organizacij Socialistične zveze v Šmihelu pri Novem mestu je bila po dolgem premoru spet uspešna. Zbralo se je lepo število ljudi, da bi se pogovorili o delu in težavah. Ker več let organizacija ni bila delavna, so se tokrat precej posvetili njeni prihodnosti. Izvolili so 11-člansko vodstvo, ki mu bo predsedoval Rado Medle.

Šmihelčani so govorili največ o ureditvi naselja. Kraj se povečuje, nove zasebne hiše se množe, komu-

nalno pa temu primerno še ni urejen. Težave glede ulic in kanalizacije bodo izbruhnile prej, kot bodo ljudje nanje pripravljeni.

Šmihel je z odlokom sicer priključen k Novemu mestu in ima tudi ulice — to pa je tudi vse. Vodo, ceste (ulice), javna razsvetljava — vse to je neurejeno. Asfalt glavne ceste je samo polovičen, promet pa zaradi tega še težji. Kraju služi ena telefonska linija, kar je premalo, prostor za zbiranje ljudi pa je samo v šoli. Potrebna je sodobna in kulturna trgovina, da o varstvu otrok ne govorimo.

Vse to in še marsikaj drugega je prišlo na dnevni red konference SZDL. Na njej so tudi predlagali, da bi za območje Gotne vasi, Šmihela, Drske in Broda ustanovili samostojno krajevno skupnost. Ker so določili sem še Škrjanče, Boričovo in Jedinčica, je predlog sprejemljiv. Te stvari bodo dali tudi na dnevni red zborov volilcev.

Šf

PODHOSTA

Kako do vode?

Red z elektriko, graja, ker so zasuli pot

Februarja je v Podhosti po dolgem pričakovanju zasvetila luč in naznanila, da so se za ponočnjaške fante končala vasovanja. Ljudi je zbudilo, da je elektrika slaba, vendar so strpnji. V Podhosti že stoji nov transformator, treba ga bo le priključiti na daljnovod in težava bo šla rakom žvižgat. Vaščani bodo pri daljnovodu pomagali brezplačno.

Silce grenčice je kljub temu ostalo. Ko so pred leti razširili in asfaltirali cesto skozi vas, je bilo slišati pohvalo na vsakem koraku, čeprav so ljudje tudi sami primaknili za ta dela. Že tedaj so postali nejevoljni: cestno podjetje je zasulo dostop do studenca Srkavnika, ne da bi naredilo drugo pot.

Najhuje nezadovoljstvo je udarilo na dan, ko so morali ljudje ob nedavnem pomanjkanju vode napeljati žirino v studencu. Spet so letale pikre na račun zasutega dostopa. „Če tega cestno podjetje ne bo popravilo, bodo sami z udarniškim delom,“ povedo. Pripravi pa so, da jih cestno podjetje ni dokončno pustilo na cedilu.

T. F.

Malica gre obvezno k pouku, namazan kruh in čaj pa malim Cigančkom teketa iz dneva v dan bolj. Prve izkušnje iz življenja in dela 19 otrok iz ciganskih družin, kolikor jih hodi v brslinsko šolo, so tu: ciganski otroci bodo napredovali, če volja ne bo popustila. (Foto: I. Zoran)

NJEGOVE UNIVERZE:

Življenje

Ignac Sajovic ve, kaj je proletarstvo

„Moje življenje se je začelo 19. junija 1892 v Srednjem Lankencu pri Mokronogu. Oče je takrat delal pri mlinarju Činkoletu. Kasneje smo se selili po bližnji in daljni okolici Novega mesta. Oče nam je nosil kruh kot mlinarski ali žagarski delavec.“

„Kdaj je bilo že vse to!“ se spominja Ignac Sajovic, krepak osemdesetletnik z Broda. Svoje življenje mi je pripovedoval nekaj pred zlato poroko v Novem mestu.

„Ker nismo imeli doma, nisem imel občinstva. Mislim sem moral na službo, kako se bom, čeprav še otrok, sam preživljal. 1908 sem se šel učiti za kamnoseka k mojstru Janezu Lukšiču v Kandiji. Kamne sem pri njem klesal do 1914, ko sem moral k vojakom in ob izbruhu svetovne vojne na rusko fronto.“

Leta 1917 so mu dali dopust. Družbo na poti domov mu je delal slovenski kurat. Obrazložil mu je, kaj so Slovenci v avstrijski državi in kaj bi morali biti. „S takimi mislimi sem se spet vrnil na fronto. Ker so mi dali prav, sem postal zavezanec.“

Vojna je minila in Nace, kot so ga klicali, se je vrnil. Sprejel je delo kurjača na železnici. Delavsko gibanje ga ni pustilo ob strani. Ob velikem štrajku železničarjev so ga kot enega najzanesljivejših poslali v Ljubljano.

„Družina je imela veliko ust, ki sem jih moral nahraniti. Še bolj zagrizeno sem se tolkel za pravice delavcev. Vedel sem, da bo tudi meni pošljalo sonce, če bo zmagal delavski razred.“

Sajovic ni manjkal na sestankih, ki so jih sklicevali voditelji gibanja v Kandiji in novomeškem Sokolskem domu.

„Druga svetovna vojna nas zato ni presenetila. Prva moja naloga je bila tihotapiti partizansko pošto iz zasedenih krajev. Po italijanski kapitulaciji smo na Brodu v Pirnarjevi hiši ustanovili prvi krajevni odbor OF. Določili so me za zvezo s partizani, ki so bili na položajih v okolici Novega mesta.“

Poleti 1944 so ga Nemci prišli in zaprli. „Zveza“ je postala njegova žena, ki ga je smela objektivati. Ko so ga izpustili, se je moral javljati policiji. Domov se je smel vrniti šele štirinajst dni pred nemškimi razpadom.

„To so bila moja leta,“ pravi Ignac Sajovic, če ga na poti v upokojenski klub v Novem mestu povprašate o življenju. In precej glasno ga morate vprašati, ker je mož postal naglušen. „Slabo slišim, ne zamerite,“ bo rekel.

I. Z.

Beseda tudi o volilnem programu

Občinska skupščina v Novem mestu je sprejela delovni načrt za glavne naloge, ki jih bo reševala na letošnjih sejah — Pozornost starim

Socialistična zveza je spodbudila občinsko skupščino, da bo na eni letošnjih sej — želijo, da bi bilo to kmalu — razpravljala o volilnem programu za to mandatno obdobje. Pregledali in ocenili naj bi, kaj je bilo narejeno in kaj je po treh letih še ostalo. V zvezi s tem omenjajo več neuresničenih del na področju šolstva.

Tehnto besedo bo skupščina posvetila socialnemu varstvu občanov. Po mnenju odbornikov bo potrebno najti zlasti odgovor na vprašanje, kako je urejeno za onemogle in osta-

rele ljudi, potrebne posebne družbene pomoči. Skenili so, da se bodo v nekaj tednih odločili za mesto, kjer bi naj postavili nov občinski dom za ostarele.

Naknadno so vnesli v delovni načrt skupščine za letos sprejem načrta o dolgoročnejšem razvoju občine, v katerem bodo upoštevali vse, kar je že napisano v takem republiškem načrtu.

Poleg tega bodo odborniki letos obravnavali:

— na področju gospodarstva: oceno gospodarskega razvoja v letu 1972, srednjeročni razvojni načrt za kmetijsko pospeševalno službo in v drugi polovici leta polletno poslovno bilanco gospodarskih organizacij;

— na področju komunalnega in stanovanjskega gospodarstva: urbanistični program občine, revizijo urbanističnega načrta za Novo mesto in več zazidalnih načrtov, ob tem pa stanovanjsko problematiko borcev in gospodarjenje s stanovanji v družbeni lasti ter prometno varnost;

— na področju družbenih dejavnosti: program razvoja za telesno kulturo, novi 10-letni načrt za gradnjo šol, problematiko gasilstva z

Zazidava

Novo mesto je dobilo pred kratkim načrte za zazidavo Zibertovega hriba v Žabji vasi in zazidalne načrte za Novotekosvo naselje ter šolski center v Brslinu.

Zazidava na Zibertovem hribu bo takšna, da bo omogočila gostoto 61 prebivalcev na hektar. V Brslinu (severni del) bo možno po teh načrtih graditi zasebne in vrstne hiše: 75 zasebnih in 55 vrstnih na zemljišču, ki meri nekaj več kot 10 ha.

S posebnim odlokom je občinska skupščina določila tudi imena ulic, ki so nastala v novih naseljih na novomeškem območju. Ulice se bodo imenovali po možeh, znanih iz kulture in zgodovine.

— Ena gospa je rekla, da ni mogla točno videti, kdo od mestnih očetov je med predstavo Klopotev zardeval, ker dvorana, žal, ni bila razsvetljena. Pristavila pa je, da bi satira še bolj stekla in se bolj vžgala, če bi bila namazana s podraženim oljem in proskrojena z dražjim benzinom...

Največ denarja za ceste

Za lepše mesto in boljše počutje v njem

Krajevna skupnost Kočevje bo letos nadaljevala evidentiranje starih in onemoglih, ki nimajo svojcev, in jim skušala dobiti v primeru potrebe koga, ki bi jih oskrboval.

Skupnost si je v program dela zapisala še, da bo pomagala pri urejanju otroškega varstva, sodelovala s štabom civilne zaštite in SLO, da bo oživila delo odbora za gradnjo kopališča, skrbela za boljše čiščenje in

Danes ustanovitev društva

Društvo sadjarjev in vrtnarjev bodo danes ustanovili v Kočevju. Ob 18. uri bo v domu telesne kulture najprej predavanje "Od Dubrovnika do Bohinja", na katerem bo prikazano tudi s skiptičnimi slikami predvsem urejanje vrtov in okrasitev hiš. Predavatelj Jože Kregar iz Ljubljane bo že jutraj obšel tudi vrtove nekaterih kočevskih vrtnarjev in jim svetoval, kako naj urejujejo vrtove.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Januarja sta se na območju matičnega urada Kočevje rodili dve deklici. Poročilo se je 6 parov. Umrla so: Ema Pohar, upokojenka iz Salke vasi 11, stara 76 let; Jožef Mihelič, preužitkar iz Salke vasi 112, star 94 let; Henrik Hočvar, upokojenec iz Kočevja, Trg svobode 4, star 71 let; Rozalija Babič, gospodinja iz Salke vasi 86, stara 85 let; Amalija Poje, družinska upokojenka iz Mlake pri Kočevju 16/a, stara 66 let; Jože Marinič, invalidski upokojenec iz Kočevja, Kolodvorska, nova hiša, star 80 let; Janez Vrhovšek, upokojenec iz Kočevja, Rudnik 2, star 68 let; Karel Kavčič, upokojenec iz Brega pri Kočevju 1, star 67 let; Franciška Meglen, preužitkarica iz Prickerje 16, stara 77 let, in Stefanija Delač, gospodinja iz Črnege potoka pri Kočevju 18, stara 65 let.

V februarju ni bil na območju matičnega urada Kočevje rojen noben otrok. Poročilo se je 11 parov. Umrla so: Slavko Markovčič, upokojenec iz Dolge vasi 66, star 65 let; Karolina Lavrič, gospodinja iz Črnege potoka pri Kočevju 10, stara 83 let; Anton Kuhar, upokojenec iz Salke vasi 103, star 63 let; Anton Žagar, upokojenec iz Trate VIII 1, star 70 let; Andrej Marušič, upokojenec iz Trate XIV 32, star 79 let; Viktorija Simonič, gospodinja iz Salke vasi 71, stara 70 let; Milan Jančič, invalidski upokojenec iz Kočevja, Podgorska ulica 28, star 55 let, in Marija Pohar, družinska upokojenka iz Salke vasi 8, stara 74 let.

DROBNE IZ KOČEVJA

TUDI "STANDARD", prodajalna konfekcijskega in ostalega blaga, je prodajala blago z zelo velikim popustom. Prodaje s popusti so bile sedaj že v vseh trgovinah. Vsi potrošniki še vedno ne razumejo, kako je mogoče, da je isto blago enkrat zelo drago, nato pa skoraj po polovični ceni.

MALA ŠOLA je imela pretekli četrtek prvi pouk. Malčki jo bodo obiskovali vsak torek in četrtek od 11. do 13. ure. Skupaj jih je nekaj nad 150, to je za 6 bodočih prvih razredov.

KOMISIJA za vozniške izpite je pričela pretekli teden spet poslovati. Pismeni izpiti bodo vsak torek, praktični pa med tednom.

NABIRALCI REGRATA so že po zelenih in travnikih. Ako ne bo zapadel ponovno sneg, bomo imeli kmalu dovolj te "domače" solate. Kar nepravi čas se je podražilo olje, sicer pa je regat najboljši, če je polit z vročim kisom in slanino.

PLES KOČEVSKIH gimnazijcev je bil v vajenskem domu Dušana Remiha. V gimnazijski mali dvorani nekaj popravilov. Verjetno bo v gimnaziji potrebnih še več raznih popravil, saj je bila stavba zidana že leta 1874 in že zdavnaj ne ustreza več potrebam sodobnega srednjošolskega zavoda.

PO VRTOVIH so se pričela prva spomladanska opravila, vendar jih precej moti dež. Nekateri vrtnarji računajo še na sneg. Vendar sadno drevje in okrasno grmičje že lahko obrezujejo. Napotke o obrezovanju posreduje oziroma organizira predavanja hortikulturna sekcija Turističnega društva. Nekateri menijo, naj

vzdrževanje cest, vrtov, parkov in okolice stavb. V Kidričevi ulici nameravajo dograditi otroško igrišče, pri tržnici pa čolnarno.

Iz sklada za komunalne potrebe družbenega standarda bodo financirali ureditev starega dela mesta (380.000 din), ureditev ceste v Kajuhovem naselju (100.000 din) in cest na Trati (100.000 din). Prednost bodo imele tiste ceste na območju mesta, kjer bodo za ureditev so razmeroma največ prispevali občani sami.

Med nujna dela sodi še asfaltiranje uničenega cestnega odseka med Unionom in Kolodvorsko restavracijo, novi pločnik mimo ITAS in betonsko igrišče, ki bi bilo pozimi drsališče. Že v teh dneh pa se pojavljajo še nove potrebe, saj so nekatere ulice in ceste potrebne temeljitega popravila.

J. PRIMC

KONČNO PREDSEDNIK

Zadnje dve leti je Društvo prijateljev mladine Kočevje delalo kar brez predsednika. Na nedavnem občnem zboru, ki se ga je udeležilo okoli 30 ljudi, med njimi več prosvetnih delavcev, pa so izvolili za predsednika Bogomirja Stefaniča, občinskega veterinarskega inšpektorja. Delovni program društva bo izdelal novi upravni odbor.

ZA ZDRAVJE OTROK

Kočevje in Ribnica sta dobila pred kratkim zdravnico - specializirano za otroške bolezni (pediatrijo), in sicer dr. Rozalijo Benčina iz Ribnice. Doslej zdravstveni dom Kočevje ni imel takega specialista. Zdravnica ni na razpolago le bolnim, ampak tudi zdravim otrokom, ki jim daje (ali staršem) potrebne nasvete.

Volitve

Bolje zgodnje kot pozne priprave

Kočevska mladina namerava letos na predlog SZDL odločene nastopiti v pripravah za nove skupščinske volitve, ki bodo spomladi 1973. Priprave nanje se že začnajo.

Zdaj je med odborniki občinske skupščine le en mladiček, ki je v svoji volilni enoti zelo delaven, vendar z občinsko mladinsko organizacijo nima posebnega stika.

Na nedavnem skupnem posvetu vodstva mladine in SZDL so ugotovili, da ne bi bilo pretirano, če bi imeli mladi v občinski skupščini 7 do 8 odbornikov. Vendar je število mladih odbornikov odvisno predvsem od delavnosti, sposobnosti in prizadevnosti mladih.

Mladinske organizacije in vsa mladina v delovnih organizacijah, predvsem v tistih, kjer prevladuje mladina, se bodo morale odločno zavzeti, da bodo dobili na kandidatih listah mesto mladi. Odrasli se gotovo ne bodo posebno navdušili za mlade kandidate, razen seveda v primerih, kjer so popolnoma prepričani, da bo mladi kandidat tudi sposoben odbornik.

Gotovo bo več mladincev tudi preglasovanih, vendar tega ne bi smeli jemati preveč za hudo. Za take "preglasovane" mladince pa bi morali najti mesto v raznih občinskih svetih, komisijah, v komisijah krajevnih skupnosti in raznih drugih organih in organizacijah, kjer se bodo mladi ob delu vzgajali in usposabljali za prevzemanje nalog.

Morda bi kdo menil, da je več kot leto dni pred volitvami nekoliko prezgodaj začeti javno razpravo. Prav zadnje volitve občinskega partijskega vodstva so pokazale, kako škodljive so lahko neprepoznanje in ne dovolj temeljite priprave na volitve.

J. PRIMC

Brez smisla za reklamo

Nekateri raje obveščajo po starem

Zelo slabo je v kočevski občini sodelovanje med delovnimi organizacijami, ki se ukvarjajo s turizmom

VOLITVE IN IMENOVANJA

V sekretariat občinskega odbora RK Kočevje so bili izvoljeni: dr. Mihael Petrovič (predsednik), Hedvika Pintar (podpredsednica), Jožica Klarič (sekretarka), Draga Serčer, Nada Lečič, Nežka Mihelič in Dragica Gornik (člani).

Razen njih so bili izvoljeni v občinski odbor RK še: Rezka Bršan, Sada Čilenšek, Vera Košir, Marica Furlan in Marijan Kavran. Enega člana odbora bo imenoval še občinski sindikalni svet.

bi ustanovili samostojno sadjarsko in vrtnarsko društvo Kočevje. Društvo bi se lahko bolj zavzelo za razvoj vrtnarstva in sadjarstva ter za urejanje zelenic in okrasnih površin v mestu.

PODRAŽITVE se vrstijo kar po tekočem traku. To povzroča razne komentarje med potrošniki. Zenske negodujejo zaradi olja, moški pa zaradi bencina. Nekateri pa kar potrpijo in jih nič ne moti, če plačajo za slabo uro petja Mišu Kovcu 2000 starih dinarjev, za vstop v diskotek 500 starih din in če sta uvožena žgana pijača ali tobak še tako draga. Tudi danes nekateri uživajo življenje "s ta veliko žlico", kakor smo temu rekli nekoč.

J. PRIMC

VOLITVE IN IMENOVANJA

Odbor za organizacijo proslave 30-letnice vstaje v Loškem potoku, ki ga vodi Ivan Lavrič, je pred kratkim imenoval komisije, ki bodo poskrbele, da bo proslavljanje čim lepše. Člani komisije so:

- Komisija za finance: inženir Alojz Ruparčič, Alojz Lavrič, Rudi Zbancnik, Ludvik Benčina in Mirko Anzelj.

- Komisija za načrtovanje in izvedbo kulturnega programa: Olga Mohar, Jože Modic, Franc Bambič, Mirko Kordiš, Drago Košmrlj, Marija Bambič, Marica Košmrlj, Marjan Tratar in Rudi Mohar.

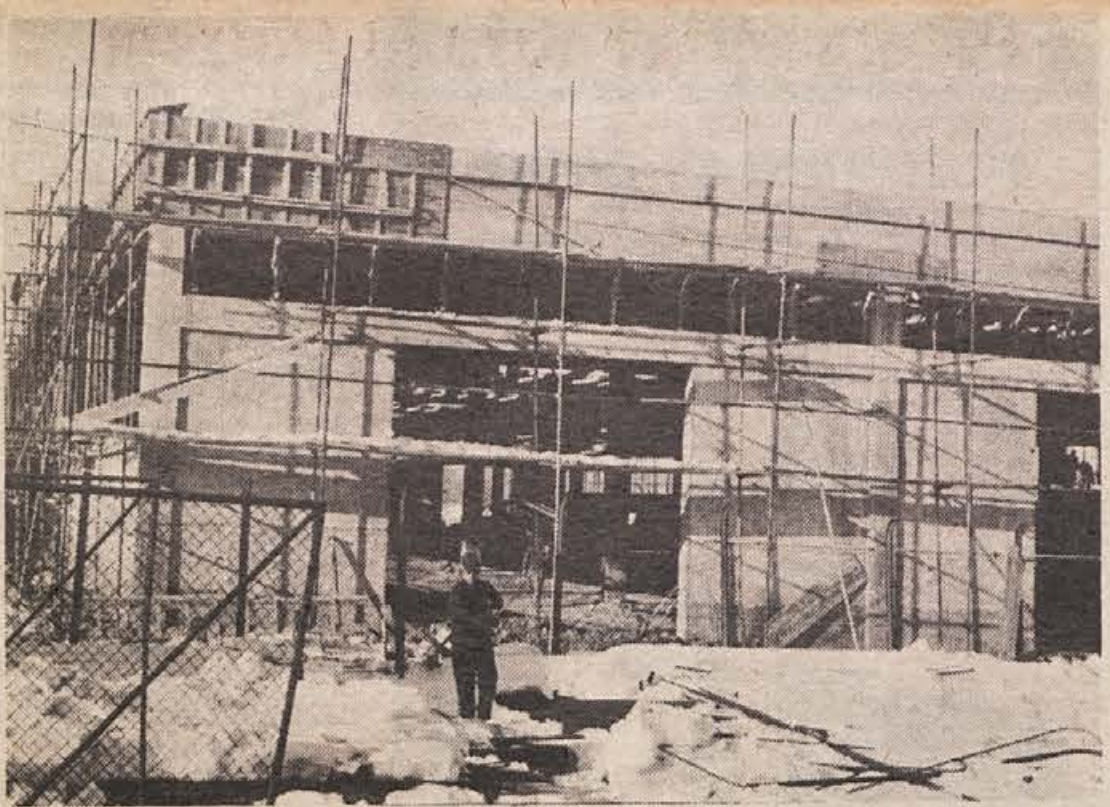
- Komisija za organizacijo gostinskih uslug: Jože Mohar, Tone Lavrič, Cirila Bambič, Zdenko Mohar, Ivan Gregorič, Alojz Car in Milka Lavrič.

- Komisija za ureditev kraja: Jože Košmrlj, Ivan Mohar, Ivan Bambič, Alojz Car, Jože Anzelj, Mirko Lavrič, Marija Rus, Stanko Vesel, Anton Debeljak, Ivan Mohar.

- Komisija za urejanje prometa: Albin Košir, Jože Benčina, Franc Lavrič, Franc Gričar, Jože Bartol, Milo Car in Ivan Krže.

- Komisija za propagando: Stan-ko Rus, Karel Oražem, Peter Lavrič in Milka Mišič.

Vsi prvimenovani so predsedniki komisij, ostali pa člani.

Nova hala ribniškega RIKA bo merila okoli 3.000 kvadratnih metrov. Po pogodbi bi morala biti pod streho že decembra, vendar je to zgodnji sneg preprečil. Gradi jo ZIDAR iz Kočevja. (Foto: J. Primc)

LOŠKI POTOK: JULIJA VELIKA PROSLAVA

V Loškem potoku se živinogojci pripravljajo na proslavo 30-letnice oboroženega upora na tem območju. Imenovali so že pripravljajni odbor za proslavo, ki ga vodi Ivan Lavrič, in posamezne komisije. Proslava bo šele 30. julija, spričo velikega obsega proslave pa bo treba opraviti do takrat veliko dela. Med proslavo bodo odprli tudi novo šolo, ki bo Loškemu potoku v ponos. Prebivalci želijo še, da bi bilo do proslave posodobljeno nekaj kilometrov ceste od Hriba do Travnika.

Zbirali seno za pogorelca

Žene in dekleta izprašane gasilke - Letos proslava gasilcev v Dolenji vasi - Pomagati društvu, ki se ne znajdejo

Občinska gasilska zveza Ribnica bo organizirala tečaj za gasilske podčastnike, za katerega se je prijavilo okoli 40 kandidatov. S tem tečajem bo izpolnila svoj letni delovni plan, ki je bil sprejet lani.

Po vsej občini so redni društveni občni zbori, ki so zelo dobro obiskani. Na njih pregledujejo delo v preteklem letu in sprejemajo načrte za bodoče delo.

Posebno pozornost posvečajo

proslavi stoletnice slovenskega gasilstva v občini, ki bo avgusta v Dolenji vasi. Razpravljajo tudi o VII. kongresu gasilske zveze Slovenije, ki bo junija v Murski Soboti.

Pohvalo zaslužita gasilski društvi Goriča in Mali log v Loškem potoku. Gasilci iz Goriče vasi so organizirali zbiranje sena za vaščana Starca, ki mu je januarja pogorel skedenj in vsa krma za 8 glav živine. Nabrali so toliko sena, da bo imel oškodovanec zadosti krme za živino do novega pridelka.

Društvo Mali Log v Loškem potoku je tudi lahko za vzgled ostalim društvom. Gasilci se zavedajo, da bodo morali v primeru potrebe računati le na svoje sile in znanje. Zato so organizirali tečaj za izprašane gasilke, ki ga je obiskovalo 18 članov in članic. Pohvalno je, da je napravilo izpit za izprašane gasilke tudi več mladink in celo tri starejše članice. Vsi tečajniki so zelo dobro odgovarjali izpraševalni komisiji, za kar zasluži pohvalo vodja tečaja tovariš Samša.

Imamo pa tudi nekaj društev, ki se za požarno varnost v svojem kraju zelo malo zanimajo, zato bo morala občinska gasilska zveza njim in krajevnim skupnostim posvetiti več pozornosti, posebno še sedaj, ko je izšel nov zakon o požarni varnosti.

ANTON ŠOBAR, st. poveljnik ObGZ RIBNICA

NOVA „NAŠA VEZ“

Pred kratkim je izšla druga letošnja številka „Naše vezi“, glasilo delovne skupnosti INLES. V njej je temeljito predstavljeno podjetje oziroma obrat „Javor“ iz Jušic, ki se je z novim letom združilo z INLESOM. Iz ostale vsebine je videti, da v podjetju razen drugim tekočim zadevam posvečajo trenutno posebno pozornost prodaji in izvozu.

Živahno o novih davkih

Zdaj še davek od stavb

Svet za družbeni plan in finance v Ribnici je na zadnji seji posvetil največ časa osnutku odloka o davkih občanov, ki predvideva devet vrst davkov, in sicer: iz delovnega razmerja, od kmetijske dejavnosti, obrtništva, intelektualnih storitev, avtorskih pravic, dohodka od premoženja in premoženjskih pravic, dohodka, doseženega z uporabo dopolnilnega dela drugih, dobitkov iger na srečo in še novi davek na dohodek od stavb.

Najpomembnejši je davek od osebnega dohodka iz delovnega

razmerja, ki znaša 4,63 odstotka od osnov, določenih s predpisi.

O obdavčitvi obrtnikov so menili, naj bo taka, da bo še spodbudna za obrtnike in jim bo zagotovila primeren dohodek. Zavzeli so se za večjo obdavčitev nekaterih vrst dopolnilne obrti in motoriziranih krošnjarjev.

V razpravi o novi davščini od stavb pa so menili, da bo potrebno uskladiati plačevanje tega davka in prispevka za uporabo mestnega zemljišča, ki ga plačujejo v Ribnici in Sodražici. Nekateri člani sveta so opozorili, da bi bili dve davščini na gospodinjstvo preveč.

Zadnjo besedo o davkih bo imela seveda občinska skupščina.

Ribnica praznuje

Bliža se obletnica partizanske zmage pri Jelenovem žlebu, v počastitev katere praznuje občina Ribnica vsako leto svoj praznik.

Spominska svečanost bo 25. marca ob 11. uri pri spomeniku v Jelenovem žlebu, kamor organizirata pohod mladina in JLA, AMD pa avto-rally.

Svečana seja občinske skupščine bo letos v Sodražici, in sicer 26. marca ob 9.30.

Podrobneje bomo o programu še poročali.

Pomagati kmetom

Sklad za pospeševanje kmetijstva občine Ribnica je v programu za letošnji predvidel najmanj 270.000 din dohodkov, s katerimi bi kril najnujnejše izdatke. Od tega naj bi skladu zagotovil občinski proračun 140.000 din. Manjkajoči denar naj bi po predlogu upravnega odbora sklada prispevale delovne organizacije. Seveda so za razvoj kmetijstva najbolj zainteresirani in odgovorni kmetijska zadruga, gozdarstvo in lesna industrija.

INSTRUMENTI SO, GODBE NI

V Sodražici so imeli gasilci pred leti godbo. Gasilci so se, godbe pa ni več. Na gasilskem občnem zboru so povedali, da so godbeni instrumenti še neke, baje v starem gasilskem domu. Poudarjeno je tudi bilo, da ni nikogar, ki bi odgovarjal za instrumente, zato počasi propadajo. Škoda bi bila, če bi propadli, saj takega neslavnega konca niso zaslužili. Morda se bo vendarle našel kdo, ki bo poskrbel, da bodo instrumenti vsaj na varnem in redno vzdrževani, če že ni nikogar, da bi spet ustanovil gasilsko godbo.

RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

SPET ŠTIPENDIJE - Temeljna kulturna skupnost Ribnica je po dolgem času spet izplačala stipendije svojim stipendistom. V sklad za stipendije se je nateklo okoli 20.000 din, ki so jih 25. februarja razdelili oziroma razposlali stipendistom.

STROŽJA OMEJITEV - Na križišču pri Dolenji vasi na odseku glavne ceste, ki jo prečka vaška pot, sta z obeh strani križišča novi tabli za omejitve hitrosti. Zdaj je tu največja dovoljena hitrost 50 km na uro, prej pa je bila 60 km na uro.

PO REDNI POTI - Na nedavni seji občinske komisije za proslave in pritožbe so med drugim ugotovili, da je treba občanom navaditi na redna pota za reševanje njihovih vlog oziroma prošenj in pritožb. Zda se namreč vse preprosto dogaja, da se občani najraje kar osebno pritožujejo pri vplivnih posameznikih, ker menijo, da bo njihovo posredovanje več zalego kot prošnja, naslovljena na občinsko komisijo za prošnje in pritožbe.

KMETIJSTVO SPET ODLOŽENO - Razprava o kmetijstvu v občini, ki je bila predvidena za zadnjo sejo občinske skupščine, ne bo prišla na dnevni red jutrišnje seje. Dosedanje razprave so namreč pokazale, da material še ni „zrel“, ker

ga je treba temeljiteje pripraviti. Predvsem je treba izdelati dober program za pospeševanje kmetijstva.

Sem slišal, da ste medvedje ostro razpravljali, da so neke neke tovariši nekaterim medvedom nekako škodljivi?

Mi smo samo ugotavljali, da samoupravna struktura, vodilna struktura, tehnokratska struktura pa še ta in ona struktura lahko škodijo strukturi našega medvedjega brloga, žal pa ne vem, kaj beseda struktura pomeni, res pa je, da se lepo sliši.

Zakaj ribniški medvedje ne zahajate nič več preko južne občinske meje?

Od nedavnega imamo vsak svojo občinsko vojsko, pa me je strah.

KOČEVJSKE NOVICE

Pota, mrliške veže in turizem

Letos se bo moralo 15 krajevnih skupnosti zadovoljiti s 570.000 dinarji iz občinskega proračuna – Prosili so ravno za trikrat več

V predlogu črnomaljskega proračuna za leto 1972 je za krajevne skupnosti predvideno 15 odstotkov več denarja kot lani, hkrati pa so ta sredstva za 300 odstotkov manjša, kot znaša vsota skupnih potreb. Delovne programe bo treba krčiti.

Dalje predlagajo, naj bi Črnomelj največ dobil in sicer 290.000 dinarjev. Za Semič je predvidenih 70.000 din, za Vinico 50.000 din, medtem ko se dotacija vsem ostalim krajevnim skupnostim vrsti od 3500 do 30.000 dinarjev. Ker je še nekaj vasi in območij, ki ne spadajo pod nobeno krajevno skupnost, potrebujejo

pa vseeno družbeno pomoč, so za take primere predlagali rezervo 30.000 dinarjev.

Načrti za razna dela se bodo pri marsikom zamajali neglede na kritike in zahteve občanov. Lotili se bodo lahko je najbolj potrebnih gradenj in popravil, a tudi pri teh občinska dotacija pomeni le osnovo. S tem denarjem kupujejo na vasi samo industrijski gradbeni material, medtem ko sta nabava lesa in fizično delo še dodatni prispevek vaščanov.

Večina krajevnih skupnosti bo morala v prvi vrsti odmeriti denar za gramoz, potreben javnim potom. Ponekod bodo dograjevali še pokopališča in mrliške veže, obkoljski kraji pa bodo skrbeli še za olepšave krajev in za razvoj turizma. Tak primer zasledimo na Vinici, v Adlešičih in v Semiču.

Če upoštevamo izkušnje in navado prejšnjih let, lahko z vsoto gotovostjo napovemo, da krajevne skupnosti ne bodo porabile za javna dela samo 570.000 dinarjev, pač pa bodo zgrajeni objekti vredni najmanj enkrat več. Navada, da občinski denar oplemenitijo z lastnim delom, še ne bo za staro šaro. Dokazuje pa, kako krčevito se zaostala območja borijo za naprede!

SODELOVANJE Z JLA

Predstavniki krajevnih skupnosti Stara Lipa so se z odgovornimi iz garnizije zmenili za skupno akcijo: popravilo in vzdrževanje vaške poti od Stare Lipe do Dreznika in dalje proti Sečjemu selu. Pomoč JLA je bila pri občanah hvaležno sprejeta.

Enemu koraku sledi drugi

Začelo se je svetlikati, če ne bliskati, na več področjih, kjer je nedavna občinska konferenca Zveze komunistov ugotavljala napake

1. marca je komite občinske konference ZK v Črnomlju ocenjeval uresničevanje zastavljenih nalog. Kot so ugotovili, se je skoro v vseh krajevnih organizacijah močno popravila delavnost.

Lotili so se zlasti razčiščenja slabosti, na katere je opozorila nedavna občinska konferenca. Prvemu koraku se torej približuje drugi. Tako je komite sklenil, da bo še ta mesec s komunisti iz občinske uprave obravnavali očitane pomanjkljivosti. Enako nalogo pa so naložili komunistom v kulturno-prosvetnih organizacijah, kjer bo potrebno z večjo odgovornostjo in delavnostjo usmerjati razvoj kulture, obenem pa onemogočiti delovanje preživljen in naši družbi tujim tokom, ki se tu in tam pojavljajo.

Komite meni, da morajo biti stališča o idejnosti vzgoje in izobraževanja (podprta na zadnji občinski konferenci ZK) osnova za razpravo v šolskih kolektivih, kjer so tem vprašanjem posvečali premalo po-

zornosti. Na pomanjkljivo idejno vzgojo in slabo poznavanje zgodovine NOB so poleg komunistov opozorili še v vodstvu občinske organizacije ZZB NOV.

Med prvimi bo tak sestanek organiziran na gimnaziji, kjer bodo obenem razpravljali še o nadaljnjem razvoju te, edine srednje šole v Beli krajini.

Ker smatrajo nekateri prosvetni delavci in drugi, na katere je letela kritika na občinski konferenci, za oseben napad, je komite ponovno zavzel stališče, da je bila odkrita in malo ostrejša beseda umestna. Dolež ni nihče „napadal“ posameznih ustanov, temveč so kritizirali le komuniste v teh sredinah, da so bili premalo vplivni in delavni. To pa je vsekakor naloga in dolžnost tako konference kot komiteja, saj gre za uresničevanje dogovorjene politike v ZK.

Komite je tokrat načel še problematiko v nekaterih gospodarskih organizacijah, zlasti politično nepravilne odnose, za kakršne gre na primer pri Kovinarju. Menili so, da bo morala tudi komisija za družbeni nadzor pri občinski skupščini pokazati večjo vnemo, saj bi bilo treba čimprej obiskati nekaj kolektivov.

KOMAJ ČAKAJO

Toplejšega vremena so v Starem trgu na moč veselili, kar lahko nadaljujejo dokončanje del na tovarniški stavbi za podjetje Komet. Plekšanje oken in vrat se je že začelo in kaže, da bodo dela čez mesec dni končana. Poljanci komaj čakajo, da bo obrat začel delati.

K. R.

GNOJIL JE DOVOLJ

Kmetijska zadruga Črnomelj je za spomladansko setev nabavila 1000 ton raznih umetnih gnojil in jih ima ves čas na zalogi, razen žlindre, ki je ni dobili. Do sedaj so kmetovalci pokupili tri četrtine zaloga. Tudi pomanjkanja raznovrstnih semen v letošnji sezoni ni občutiti.

V hipu prazno

Tisti dan, ko je radio popoldne objavil, da se bo podražil bencin, so bila omizja v črnomaljskih gostiščih kot običajno zasedena. Toda, ko je nekdo prinesel vest o podražitvi, so se lokali v hipu izpraznili, pred bencinsko črpalko pa je nastala dolga vrsta vozil. Temu se reče takojšnje ukrepanje – lastnemu žepu v prid.

LETOS DRUGAČE

Na območju črnomaljske občine so v teku letni sestanki krajevnih organizacij ZZB NOV. Sestali so se že v Dragatušu, na Vinici, v Adlešičih in v nekaterih manjših krajih. Povsod je udeležba zelo dobra, saj so bili prostori celo pretesni za vse udeležence sestankov. Značilno za letošnje zbornice je, da razprave niso več usmerjene samo k lastnim težavam, temveč je več političnega vzdušja in obravnav gospodarske problematike kot vloge borčevske organizacije pri razreševanju težav na vseh področjih.

KAJ BO S HLEVI?

Na zboru volivcev za območje Stražnjega vrha se nedavno tega spet zastavilo vprašanje: zakaj zadržati hlevi na Maverlenu propadajo in se zadruga zanje ne zmeni? Ker so ljudje objekte gradili s prostovoljnim delom, ne morejo mimo gledati, kako zdaj z njimi ravna.

NA SINJEM VRHU POLNO

V nedeljo, 27. februarja, se je zbralo več kot 60 ljudi na zdravstvenem predavanju, ki ga je imela medicinska sestra Marica Hudejla iz Vinice. Nadaljevali so z občinim zborom krajevnih organizacij Rdečega križa, kjer so izvolili nov odbor in sprejeli delovni načrt za letošnje leto. Sklenili so zbrati čimveč krvodajalcev, organizirati več zdravstvenih predavanj in prevzeti skrb za ostarele občane. Ob tej priložnosti so podelili šestim vaščanom značko krvodajalca.

V dežju obrezovati trtje je zadnje, kar si vinogradnik želi, toda delo mora biti ne glede na vreme pravočasno opravljeno. Tako je tudi Marija Kolegar iz Bušinj vasi ostan sama v turobnem dnevu šarila po vinogradu. (Foto: R. Bačer)

Drži kot pribito

1. maja se bomo do Rosalnic peljali po asfaltu – Dela na tej cesti so se že začela

Program letošnjih javnih del na območju metliške občine vsebuje 14 točk. Izračunali so, seveda po današnjih cenah, da bodo gradnje veljale 7.680.000 dinarjev. Od tega znašata delež občanov v obliki samoprispevka in podpora podjetij 2.750.000 din, za 1.100.000 dinarjev bo občina najela posojil (deloma so že zagotovljena), 1.550.000 din pa znaša obljubljena soudeležba raznih republiških skladov.

Zaradi znanih težav s pitno vodo so v letošnjem načrtu na prvem mestu: končanje gradaškega vodovoda, gradnja vodovoda do Rosalnic in Čuril, ureditev dodatnih čistilnih naprav

Godlja, ne voda

Tovarna BETI je lani vložila težke denarje v gradnjo industrijskega vodovoda, zdaj pa imajo s to vodo v proizvodnji hude težave. Namesto čiste vode, potrebne v postopku za barvanje blaga, teče godlja, v kateri je zemlje na pretek. Zgodilo se je že, da so morali proizvodnjo zaradi tega ustaviti ali pa blago ponovno prebarvati. Škoda, ki jo zaradi tega trpijo, je velika.

Če bi umazana voda pritekla enkrat ali dvakrat, ne bi bilo hude krivi, saj vsak lahko razume, da pride do nepredvidenih težav, toda kar naprej ponavljati postopek barvanja zaradi okvar so se naveličali.

Zakaj taka umazanja, se sprašujejo tudi občani – potrošniki vode, ki niso dosti na boljšem, vendar do zdaj kljub razpravam in razčiščevanju zadeve še ni jasno, čigava je krivda.

Razpoke se večajo

V gradaškem gradu stanuje 18 zasebnih strank, pri vseh pa so stanovanja v slabem stanju. Voda teče po stenah, zato so madeži vlage, veliko šip je v stavbi razbitih, vrata so razmajana, pot do doma pa je po gradnji vodovoda taka, da brez gumijastih škornjev ne moreš zdoma. Gradaški grad bi bilo treba rešiti nadaljnje propadanje, seveda pa bi bili za taka popravila potrebni težki denarji.

Vsi so dali

Ko so metliška podjetja zbirala prispevke za enotno obdaritev mater in žena padlih borcev za 8. marec na območju celotne občine, so povsod prispevali po 3 din na zaposlenega. Ker so partizanske mame že večnoma ostarele in bolehe, so jih za praznik obiskali na domu, jim čestitali in vsaki izročili skromno darilo. Ta pozornost družbeno-političnih organizacij je bila sprejeta z ganjenostjo.

Eden ni dovolj

V Metliki se spet lomijo kopja ob vprašanju: ali je zdravstvena služba dobro organizirana in ali so pripombe o njej umestne. Medtem ko zadevo obravnavajo po sestankih, smo vprašali za mnenje še nekaj občanov. Povedali so:

LOJZKA MUČ, upokojenka iz Primostka: „Če ordinira en sam zdravnik, kar se večkrat dogaja, moramo bolniki dolgo čakati. Če prijaznost se ne more pritožiti, pač pa mislim, da en sam zdravnik dela ne zmore. Bolnikom tudi ni všeč, ker se zdravniki v tej ustanovi pogosto menjavajo.“

ALOJZ ORLIČ, kmet s Suhorja: „Ker sva bila oba z ženo operirana, imam v zdravstvenem domu pogosto opravke. Čez čakanje se jaz ne pritožujem, ker moram tako čakati avtobus, pač pa mi ni všeč, ker ne morem dlje časa hoditi k nemu zdravniku. Pred vojno in tudi še potem smo imeli dolga leta enega zdravnika. Poznali smo se, on je vedel za naše težave. Zdaj tega ni.“

MIMICA ZUPANČIČ, delavka iz Metlike: „Moj otrok ima včasih epileptične napade. Kadar iščem zdravnika, mi zaradi nujne pomoči res ni treba dolgo čakati, pač pa sem morala vso zgodbo o poteku bolezni, zdravilih, ki jih otrok dobiva, itd., pripovedovati že šestim zdravnikom. Prepogosto se menjavajo. Posebno v tistih primerih, ko gre za stalno in hudo bolezen, bi človek rad imel stalnega zdravnika.“

JOZEFA MUŽAR, delavka iz Gradca: „Moja hčerka je stara 12 let in ima srčno astmo. To je huda bolezen, saj otrok večkrat na hitro zbolí in ostane celo brez zavesti. Ker sem v službi, mi čakanje pred ambulantno vzame dokaj časa. Po mojem bi morali urediti tako, da bi v nujnih primerih stranke takoj sprejeli, tako pa si odvisen od razumevanja čakajočih. Ker se vsem mudi, sem morala že večkrat z močno oslabilim otrokom dolgo čakati pred vrati vsa v strahu, da se ne pripeti kaj hudega, še preden jo bo videl zdravnik. Pri nas ne dajejo števil, temveč čakajo, dokler ne pride na vrsto.“

MALKA KRIZAN, delavka iz Prilozja: „Sem starejša, imam revmo in še kup drugih težav, zato moram večkrat po zdravniško pomoč. Če le morem, grem popoldne, kadar pa je nujno dopoldne priti v ambulantno, izgubim zaradi čakanja ves št. Moti me tudi to, ker pogosto naletim na novega zdravnika. Komaj sem se enemu privadila, že ga ni več. Zdravnikom bi morali nuditi, kar je potrebno, da bi obstali v Metliki vsaj nekaj let.“

R. B.

Stalni cestarji

1. marca je prevzelo v upravljanje 44 km novih občinskih cest metliško Komunalno podjetje. Gre za ceste, ki so ob novem letu z zakonom prešle od republiških na občinske. Da bi Komunalno podjetje lahko ta dela opravljal, bo moralo nabaviti nekaj strojev, kajti brez mehanizacije ne bo šlo. Domenjeno je tudi, da bodo cestarji stalno na cestah in da bodo sproti krpali luknje. Zaman bi bilo pričakovati, da bodo komunalci zdaj čez noč naredili iz slabih cest dobre, toda čez čas se bo stalna oskrba na cestah gotovo poznala.

SPREHOD PO METLIKI

SNEGA ŽE DOLGO NI VEČ, z njegovim odhodom pa so se očem prikazala neuradna smetišča. Veliko odpadnega materiala leži zlasti ob Stari cesti. Res bodo drevesa in grmičevje to zastrla, ko bodo ozelele, toda ne gre čakati. Bomo tako prikrivali nevestnost?

OBLJUBLJENI PLESNI TEČAJ so morali zaradi premajhnega števila prijavljenih prestaviti na poznejši čas. Organizatorji so ugotovili, da so plakati nezadostno obvestilo in da bo treba v prihodnje obveščanje okrepiti še z osebnimi stiki.

NEKAJ CEMENTNIH podstavkov za kolesa je pred gostiščem Na Dragah že dolgo razbitih. Res, da se večina gostov pripelje z avtomobili, toda če bo kdo prišel s kolesom, ga bo prisiljen prisloniti ob zid. Novi podstavki za kolesa bi bili potrebni.

KOŠARKARJI TOVARNE BETI mislijo resno. Trenirajo trikrat na teden po eno uro, in sicer v poneдельник, sredo in petek. Če je vreme primerno, imajo vadbo na Pungartu,

sicer pa v telovadnici TVD Partizan. V letošnji sezoni so dobili nove drese. Trenerja in nekaj igralcev so uvozili iz Karlovca.

KOMUNALNO PODJETJE je pričelo v novem naselju nedaleč od tovarne Beti graditi nov, 12-stanovniški blok. Te dni bodo dobili zainteresirani ponudbe za odkup stanovanj. Zanimanje je veliko, saj je znano, da v Metliki primanjkuje stanovanj, zlasti samskih. Znano pa je tudi, da so stanovanja pri zasebnikih več kot draga.

SVOJ ČAS SO BILI lutkarji na metliški osemletki zelo delavni, nato je ta dejavnost nekaj let zamrla. To prikupno obliko izvenšolske dejavnosti spet oživljajo. Lepe lutke za igrice „Medveda lovimo“ so izdelali otroci sami pri likovnem krožku. Nastopili bodo konec šolskega leta.

ZA OSMI MAREC so pripravili učenci razredne proslave, prireditve pa so imeli tudi po podjetjih. Tako so žene iz Metlike, podobno pa tudi s podeželja, lepo počastile svoj praznik.

Črnomaljski poročevalec

metliški tednik

TU VESELJE, TAM RAZOČARANJE

Pravi ključ

je samo v dejanjih

Zahteva po novih, privlačnejših delovnih oblikah ni samo fraza in bolj kot za katerokoli organizacijo velja za Zvezo mladine. Čisto običajen sestanek mladih ne zanima. Pri Agrari so ga sklicali, pa so se odzvali le štirje. Organizatorji so nato sprejeli pobudo za srečanje v Čateških Toplicah.

Odziv je bil presenetljiv: prišli so vsi, razen tistih, ki se šolajo. In seveda tudi direktor, predstavnik sindikata in partijski sekretar v podjetju. Prikazali so jim zgodovino podjetja, uspehe in načrte za njegov razvoj, nakar so mladim odgovarjali na vprašanja.

Vseh 50 mladih si je ogledalo vrtnarski obrat, ki ga delavci iz drugih enot niso poznali. Razložili so jim, kako in kdaj so zrasle prve tople grede, kaj vse so v njih gojili v minulem desetletju. Sledil je družabni večer in tako je bilo srečanje za vse prijetno doživetje. Spoznali so se med seboj, saj drugače nimajo veliko priložnosti, ker so pri delu raztreseni po enotah.

Zgled Agrarie bi se verjetno obnesel tudi drugod, zlasti če želijo poživiti delo mladih in jim vsestransko predstaviti podjetje, v katerem delajo.

Cisto drugače pa so se dan pozneje počutili taborniki Odrda Matije Gubca. Zbrali so se na letnem zboru, poročali o delu v minulem letu in se dogovorili za naloge v prihodnje. V dvorani so pogrešali predstavnike družbeno-političnih organizacij, pogrešali so tiste, ki imajo skrb za mladino pogosto na jeziku, ko pa jih povabijo medse, da bi jim prisluhnili, jim ne naklonijo te pozornosti. Toliko bolj so bili taborniki veseli odziva podpredsednika občinske skupščine in predstavnice Zveze za telesno kulturo. S svojo navzočnostjo sta vsaj nekoliko potisnila v ozadje nelagodno občutek osamljenosti in družbene nepomembnosti.

J. T.

SVET POSAVSKIH OBČIN

Predsednik sveta posavskih občin Jože Rač je bil za prihodnji teden sklican, na kateri bo tekla beseda o praznovanju 400-letnice hrvaško-slovenskega kmečkega upora v Posavju. Ta seja bo odločujoča, saj bo vsaj okvirno nakazala vsote, s katerimi posamezne občine razpolagajo, in vsoto, ki jo bodo namenile skupnim akcijam.

Med najboljšimi

Sindikalna organizacija pri IMV v Brežicah ima med članstvom navdušene športnike, ki se nikoli ne izneveverijo prireditvam, na katerih zastopajo barve svojega sindikata. Vsi člani so se vključili v popularno tekmovalstvo za pridobitev značke TRIM. Občinski sindikalni svet je razprodal delovnim kolektivom že tri tisoč priročnikov za to obliko rekreacije.

NOVO V BREŽICAH

CVETJE GRE V DENAR. Za 8. marec so se cvetličarji dobro založili. Kupcev je bilo že v soboto več kot običajno. Pri Agrari so v petek in soboto prodali na ta račun okoli 500 lončnic, veliko pa tudi rezanega cvetja. Nageljnem, tulipanom in gerberam se je cena odtajala za 50 par pri cvetu.

SOLARJI V KINU. V ponedeljek zjutraj so v brežiškem kinu prikazovali učenec šole bratov Ribarjev mladinski film o priljubljeni mali junakinji Piki Nogavički, ki jo mnogi že poznajo s televizijskih ekranov.

VAJENSKE NAGRADE. Komisija za družbenoekonomske odnose pri občinski konferenci Zveze mladine pripravlja anketo o izplačevanju vajenskih nagrad in zastopnost mladih v samoupravnih organih. Preverila bo, kako so delovne organizacije in zasebniki upoštevali lansko priporočilo, sprejeto na konferenci ZMS. Se vedno se dogaja, da nekateri vajenci med šolanjem nagrad ne prejemajo, kar seveda ni prav.

NAČRTOVALEC LEPSŠEGA MEŠTA. Po načrtih inž. Mihe Ogorevca

Tudi svedri se lomijo, vendar tokrat ni bilo tako hudo. Vrtalci na Čatežu so zamenjali samo pogonski zobčnik vrtnega stroja in delo je zastalo za dobro uro, nič več. Kadar pa se zlomi sveder (pri prejšnji vrtni se je to dogajalo), traja zastoj tudi mesec dni. (Foto: J. Teppey)

MED VRTALCI NA ČATEŽU PRI BREŽICAH Svedri vrtajo noč in dan

Prodreti morajo do razpok v dolomitu, 250 do 300 metrov globoko, da naletijo na toplo vodo

Vrtalci živijo posebno življenje. Večino dni prebijejo zdoma. Nedelji in praznikov ne poznajo. Svoj delavnik uravnavajo po strojih, ki zahtevajo od njih tudi nočno delo.

V Čateških Toplicah je lani vrtalna skupina Geološkega zavoda iz Ljubljane raiskovala zemeljske sloje na treh mestih. Povsod je naletela na toplo vodo. Na vrtnarji Agrarie so namerili v vodi iz vrtnice 57 stopinj Celzija, v zdraviliškem parku je imela termalna voda 53 stopinj, ob igrišču za mali golf pa celo 63 stopinj.

Običajno vrtajo 250 do 300 metrov globoko. Zdaj so že spet pri novi vrtni, malo pred odcepom ceste na vrtnarji. Tudi ta vrtna je poskusna. Ugotoviti želijo, kako na široko sega termalna voda in kolikšne količine je skrivajo v sebi dolomitne razpoke. Stroške za sedanjost vrtino si bosta razdelila Agraria in zdravilišče in jih poravnala vsak pol.

Vodja skupine desetih vrtalcev Ivan Jazbec se nadeja, da bodo letos vrtali še eno poskusno vrtno, če bo na voljo denar, pa tudi vrtno za črpanje termalne vode. Potreba po njej je vedno več, zlasti če bodo gradili nove bazene. Za Toplice meni vrtalni mojster, da so najlepše delovne, kar jih imajo. Delavci imajo takoj zraven lepa stanovanja v počitniških hišicah in poskrbljeno za prehrano v hotelu.

Mimogrede sem mojstra Jazbega prosila, naj mi opiše sloje, skozi katere prodirajo svedri vrtnih naprav na Čatežu. Približno devet metrov

globoko sega prod s talno vodo in potem se do globine 100 metrov vrtijo laporji. Sledi kakih 60 metrov glin, nakar naletijo na različne debeline trde kremenčeve kamnine. Pod njo je dolomit in v njegovih razpokah termalna voda.

JOŽICA TEPPEY

Veseloigra za praznik

V soboto, 11. marca, bodo na proslavi dneva žena v Mrzlavi vsi gostovali mladinci iz Sobe-nje vasi. Uprizorili bodo veseligr "Ljubosumnost". Igro so se učili pod vodstvom gimnazijca Tineta Šoška. Po proslavi bo družabni večer.

F. S.

ŠIVILJE IN KOVINARJI

Pred nedavnim ustanovitveni mladinski aktiv iz konfeksijskega obrata Jutranjke v Brežicah je navezal stike z mladinsko organizacijo v obrtnem kovinarskem podjetju v Dobovi. Najprej so priredili ples v prostorih OKP, nato pa si bodo skupaj ogledali smučarske polete v Planici. Pozneje bodo prešli še na druge oblike sodelovanja, ki so za začetek še prezahtevne, zlasti za organizacijo v Jutranjki, ki nima še izkušenj.

SPET SODELOVANJE

Na seji, ki jo bo te dni sklical sekretar medobčinskega sveta ZK Posavje s predstavniki občinskih skupščin in sekretarji občinskih konferenc ZK, se bodo posvetili vprašanju splošnega ljudskega odpora in načeli razpravo o sodelovanju med tremi posavskimi sosedami.

Prispevek za cesto

Na pobudo akcijskega odbora pri krajevni skupnosti Mrzlava vas - Velike Malence je bil minul teden sestanek občanov, na katerem so ugotovili, da je nujno treba asfaltirati občinsko cesto na Velikih Malencah in po dolini ob Globočici do cestnega križišča pod Mrzlavo vasjo. Ta odsek je dolg 2 km. Promet na njem je vsak dan večji.

Z asfaltiranjem bi se razvil tudi kmečki turizem, ki ima zaradi bližine Krke in vinskih gor in Stan-kovem, Vitovcu in Kozolcu vedno večjo perspektivo. Cesta je del pove-zave, ki se bo prihodnja leta nadaljevala na Stojdrago. Odcepila se bo v Globočicah proti Sobe-nji vasi do Čateža in bo krožna cesta za prevoz učencev iz bližnjih vasi v osnovno šolo v Brežice.

Vaščani so sklenili, da bodo od ljudi iz okoliških vasi zbrali pet milijonov starih dinarjev prispevkov. Krajevna skupnost bo dala gramoz, za pomoč pa bodo prosili še občinsko skupščino v Brežicah, od katere pričakujejo vsestransko razumevanje.

F. S.

Mleko, ribez, piščanci in teleta

Enota za kooperacijo pri Agrokombinatu v Krškem je v minulem letu pri-gospodarila 190 tisoč din dobička - Za letos spet na voljo posojila

Ko je z novim statutom v začetku minulega leta dobila enota za kooperacijo položaj enote s samostojnim obračunom, je marsikdo menil, da pomeni to le zavarovanje Agrokombinata pred veliko izgubo, ki naj bi jo poslej pokrivali kooperanti sami.

Čas je pokazal drugače. Člani sveta kooperantov so na zadnji seji z veseljem ugotovili, da je enota prigo-spodarila 190 tisoč din dobička, če-tudi so ga načrtovali le 30 tisoč.

Tako ugodne rezultate so dosegli z odkupom in prodajo mleka (960.311 litrov), črnega ribeza (65

ton), enodnevnih piščancev (63.500) in dvestokilogramskih telet (410 glav). Zaslužili so tudi s prodajo trsov za vinograde, umetnih gnojil in zaščitnih sredstev.

Enota za kooperacijo skrbi za pospeševanje zasebnega kmetijstva še na druge načine. Lani so prejeli kmetje v obliki ugodnih posojil 1.250.000 dinarjev in si z njimi pomagali pri nakupu strojev, pri so-dobni obnovi vinogradov in pre-usmerjanju kmetij. To vzbuja pri njih večje zaupanje v pogodbeno so-delo-vanje s kombinatom in je prav gotovo vplivalo, da se jih je do sedaj vključilo vanj že okoli 60 odst.

BODO PODJETJA PRISPEVALA ZA VODOVOD?

Zamahi krampov skozi kras

Tudi lastniki vikendov in zidanic plačujejo za na-peljavo pitne vode v hribovske vasi

Žeja prebujala vasi v hribih in na ravnem. Vaščani gospodamo obračajo vsak dinar, ki ga morajo zbrati za dobro pitno vodo. Da so stroški manjši, si sami gradijo vodovode. Kolikor le morejo, opravijo brez najetih delavcev, saj morajo še tako odšteti lepe denarce. Kjer je zaposlen vsaj eden od hiše, je laže, drugod pa se morajo na račun vodovoda marsičemu odpovedati.

Tudi prebivalci Goleka, Spodnjih in Zgornjih Dul, Volovnika, Kobil, Ivdola in Osredka bodo morali globoko seči v žep, preden bo pri-tekla voda v njihove domove. Dva meseca in pol je že tega, odkar so začeli kopati deset in pol kilometra dolg vodovod. Ob sobotah se jih je največ zbiralo na delu v jarkih. Po-časi so rili skozi trdi kraški svet, ki ga je skoraj 70 odstotkov.

Material jih bo veljal 251 tisoč-čakov, delovnih ur pa morajo opravi-ti 16 tisoč. Po dogovoru vodo-vodnega odbora je članarina za pristop 2 tisoč din za hišo, 1500 din za vikend in tisočak za zidanico. Rok za pristop je bil prvi marec. Ljudje, ki ne morejo delati, lahko tudi delo nadomestijo s plačilom.

Vodovodni odbor se je v imenu omenjenih vasi obrnil za denarni delež na občinsko skupščino Krško, nadeja pa se tudi prispevkov od oko-liških delovnih organizacij, saj za-poslujejo precej ljudi iz teh krajev. To pomeni, da naj bi kolektivi v taki obliki nudili dodatno pomoč tistim, ki jim življenjska raven doslej ni omogočala vode v hiši.

J. TEPPEY

CENE ELEKTRIKE ENAKE, STROŠKI RAZLIČNI

Razsežnosti, ki malo dajo

Sindikati za pravičnejšo delitev stroškov

Od združitve podjetij za di-stribucijo električne energije si delavci enote Elektro-Celje iz

„Tako hitro stvari ne stečejo. Samoupravni predpisi združene-ga podjetja so še v razpravi, v katero smo se vključili člani sindikata, od delovnih enot do republiškega sveta. Marsikaj je zapleteno, zato je razumljivo, da ne gre kot po maslu.“

„Kakšni so bili razlogi, zaradi katerih se je sindikat tako od-ločno potegoval za združitve?“

„Nič drugega kot to, da bi izenačili pogoje gospodarjenja po vsej Sloveniji. Imamo pose-ben položaj. Celjski bazen ob-sega hribovito območje od Slo-venj Gradca do Sotle, Bohorja in Gorjanec. Razsežnosti omrežja so velike, donos pa majhen. Ve-liko naprav pomeni veliko stroš-kov za vzdrževanje, cene elek-trike pa so povsod enake. Pred-pisuje jih država. To nas je torej vodilo, da smo zagovarjali in-tegracijo. Razumljivo je, da želimo vplivati na določila o porazde-litvi stroškov. Ta še niso izobil-kovana in zanje tudi še ni pravega razumevanja. Vztrajali bomo, da se bo to uredilo kar najbolj pravično.“

J. TEPPEY

Adam Vahčić

Krškega obetajo boljše čase. „Ne gre nam ravno slabo, povprečni prejemki 1.930 dinarjev so za občinska merila kar v redu, toda v panogi smo glede na težo in zahtevnost dela najslabše pla-čani.“ ugotavlja predsednik sin-dikalne organizacije Adam Vahčić.

„Ste že kaj na boljšem od lan-skega julija, ko ste se priključili Ljubljani?“

DESET DNI V ŠOLI

V soboto, 4. marca, se je poslo-vilo od desetdnevne politične šole 38 slušateljev. Med njimi je bilo le pet deklet. Iz podjetij so poslali na predavanja same mlade ljudi, take, ki so pokazali pripravljenost za so-delo-vanje v sindikatu, samoupravnih organih in Zvezi komunistov. To je šele začetek njihovega družbenega usposabljanja. Potrebni bodo nadalj-nje pomoči, sicer se bodo le težko vključili v samoupravna in politična dogajanja v svojih delovnih organi-zacijah.

POMLADNE ŽELJE NA CESTAH V KRŠKI OBČINI

Prometni znaki na krških cestah kličejo po temeljiti obnovi. Vozniki želijo, da bi pomlad prebudila ces-no podjetje, ki naj ne pozabi čim-prej postaviti razločna opozorila. Zlasti kritično je na odseku Blanca - Brestanica, kjer sploh ne spo-znate, kaj hoče povedati prometni znak.

Letos remont v Celulozi

Jeseni predvidevajo v tovarni pa-pirja tridesetdnevni zastoj proizvo-dnje zaradi generalnega remonta par-nega kotla. Papirja bodo tisti mesec napravili za polovico manj kot sicer, pa tudi proizvodnja celuloze se bo precej zmanjšala. Izpad zaradi re-monta bo kolektiv Celuloze skušal nadomestiti delno z novo proizvo-dnjo in z visoko postavljenim pla-nom.

Jutri Azurna obala

Krško hortikulturno društvo je povabilo v goste prof. Cirila Hubada iz Ljubljane, ki bo jutri, 10. marca, popeljal poslušalce na Azurno obalo. Predavanje bo v sindikalni dvorani tovarne celu-loze in papirja „Djuro Salaj“. Predavatelj ga bo ponazoril s 320 barvnimi diapozitivi. Pri-četek ob 19. uri.

KRŠKO - Kegljarsko društvo Krško je pred dnevi končalo klub-sko prvenstvo, na katerem je sode-lovalo 24 tekmovalcev. Zmagal je Ivan Vanič, ki je podrl 1.707 kegljev. Sledijo: Bajc 1.699, Colarič 1684, itd. (Z. S.)

Hočete vedeti, kaj se pri nas godi? Naročite Dolenjski list!

KRŠKI TEDNIK

BREŽIŠKE VESTI

Nova stanovanjska politika: različne stanarine za različne dohodek družin, pomoč delavcem in drugim občanom s skromnejšimi prejemki — Posnetek je iz Kopitarne. (Foto: M. L.)

OB NOVI ZAKONODAJI

Cenejša streha za revne

Kako uresničiti nova načela? — Pripravljajo ustanovitev stanovanjskega solidarnostnega sklada

V sevnjski občini je trenutno 4.833 stanovanj. Le dobra petina od vseh ima kopalnice, 60 odstotkov pa stranišča na dvoriščih, kar po svoje označuje, kakšen je stanovanjski standard. Družbeno stanovanjsko gospodarstvo se bori s težavami, pred-

vsem kako priti do novih stanovanj. Od sedanjih 467 stanovanj se nabere na leto le toliko denarja (amortizacije), kolikor stane eno samo stanovanje.

Kaj ob tem ukreniti in kako v občini uveljavljati novo stanovanjsko politiko, o tem je bilo 25. februarja posebno posvetovanje. Družbene razlike so boleče, doslej je bilo tako, da je skupnost prispevala za stanovanja enako tistim, ki imajo največje, kot tistim, ki imajo najmanjše dohodek. To je treba spremeniti, ugotavlja tudi republiška resolucija o stanovanjskem gospodarstvu. Nadalje je treba zbrati več denarja na račun stanarin, saj so te več ali manj stalno zamrznjene. To onemogoča, da bi stanovanja gospodarno vzdrževali in gradili nova.

Po novem je predviden solidarnostni sklad pri občini, pri samoupravnih sporazumih o stanovanjski graditvi pa naj bi sodelovale delovne organizacije, skupščina in sindikati. V prihodnje je predvidena redna pomoč za tiste družine, ki težko zmorejo plačilo stanarine, tako politiko so v Sevnici zastavili že lani.

Na posvetovanju so se dogovorili, da bodo pred ustanovitvijo solidarnostnega sklada preučili stanovanjsko graditev za naslednjih pet let. Posebna komisija je zbrala podatke od podjetij, do 15. maja pa bodo pripravili izhodišča za razpravo. A. Z.

Z BUČKE IN STUDENCA

ZVESTI IDEJAM — 27. februarja so se na Bučki zbrali nekdanji borci na rednem letnem zboru krajevnih organizacij ZB. Razen konkretnih akcij so obravnavali tudi stališča in sklepe 21. seje predsedstva ZKJ in druge konference ZKJ ter sklenili podpreti prizadevanja za razvoj socialistične in samoupravne družbe.

LETOS DRUGAČE — Da ne bi tudi letos dan žena minil brez proslave, so udeleženci letnega zbora krajevnih organizacij ZB sklenili ob sodelovanju učencev in prostovoljnih delavcev organizirati v nedeljo, 12. marca, ob 15. uri proslavo dneva žena v dvorani zadržnega doma.

PRVEGA MAJA PRAPOR — Prostovoljno gasilsko društvo na Bučki bo letos praznovalo 45 let obstoja. Ob tej priložnosti bodo 1. maja razvili gasilski prapor. Zanj so zbrali že 1.450 din prostovoljnih prispevkov. Za jubilej bo društvo dobilo tudi novo brizgalno znanke TO-MOS. Najstarejše gasilce so že predlagali za podelitev priznanj.

SLABA PONUDBA — Trgovina sevnjskega kmetijskega kombinata

ima majhno izbiro blaga. Tako se dogaja, da denar odteka drugam, namesto da bi ga ljudje porabili v domači občini.

NEZADOVOLJNI — Prebivalci vasi Studenec, Ponikve, Rovišč in Hudobrezja niso zadovoljni z oddelčitvijo republiških organov, ki so čisto Impoljca-Studenec-Rovišče preimenovali v občinsko. Prvotno je bilo obljubljeno, da bo ta cesta imela republiški značaj.

PREMALO REKLAME — Svet krajevnih skupnosti Studenec je sporazumno z občinsko skupščino obnovil nekdanje znanje krajevnih žvinskih in kramarske sejmice na Studencu, ki so 31. marca, 16. maja, 8. avgusta in 31. oktobra. Zaradi slabe obveščenosti se doslej niso obnesli. V prihodnje se bo treba bolj potruditi pri obveščanju.

NI KOPAČEV — Ob zadnjem lepem vremenu so vinogradniki že začeli rezati vinske trte in pripravljati kolje. Letos se obeta še večje pomanjkanje kmečkih delavcev, predvsem kopačev. K. Z.

Ribiški poziv občinam

Na letni konferenci ribiške družine heroja Maroka — Sevnica, ki je bila izrazito delovnega značaja, so ocenili delo in gospodarjenje v lanskem letu. Največ dela daje zdaj ribičem dokončna ureditev ribogojnice. V sezoni 1971-72 je družina dala valiti prve potočnice. Ko bo valilnica dokončana, bo njena zmogljivost 150.000 mladice, kar bo zadostovalo za potrebe vse ribiške družine. V letu 1971 so ribiči opravili 2.076 prostovoljnih delovnih ur, razen tega pa še mladinci 123 ur. Statistični podatki o ulovu kažejo na bogato bero. Povečalo se je tudi število članov. Na konferenci so sklenili, da bodo občinskim skupščinam Sevnica, Litija in Trebnje poslali resolucijo, v kateri bodo zahtevali hitrejšo ukrepe in dosledno izvajanje predpisov glede onesnaženja voda. D. PUC

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 12. MARCA: 10.30 Reklame in oglasi — Po domače (vmes reportažni zapis „Ogorčen boj salamarjev pri Vrtošku“) — Obiskali smo perutninarstvo farmo Fanike Šumelj — Zabavna glasba z uganko — Zene, ali je samo 8. marec vaš dan? — Za vsakogar nekaj — Tribuna poslušalcev — 12.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo (I. del) — Občinske novice in lokalna poročila — Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo (II. del) — 13.30 Zaključek oddaje.

SREDA, 15. MARCA: 16.00 Občinske novice in lokalna poročila — Reklame in oglasi — Po domače — Zdravstveni napotki (venerična obolenja) — Parada starih hitov — Mi mladi, kakšni smo, kaj hočemo, kaj moremo in kaj moramo (aktiv ZMS Stilles) — 18.00 Zaključek oddaje.

PO SLEDEH MOZIRCEV

Zgledi vlečejo

Inž. Ivan Dobršek o pospeševalni službi

Sele nekaj let je, odkar so si kmetje iz sevnjske občine ogledali moziške vzroke kmetije, pa jih mnogi že dobro posnemajo. Dohodek od mleka predstavlja zanesljiv denar za marsikateremu kmetu, predvsem v hribovitih krajih.

Lani so na 50 zbiralnicah zbrali 1,2 milijona litrov mleka, za kar so kmetje prejeli 1,8 milijonov din. Petnajst kmetov je oddajalo tudi po 1.000 litrov na mesec. Kot pravi inž. Ivan Dobršek, zbere v Mozirju kakih 700 kmetov 3,5 milijona litrov mleka, v sevnjski občini pa sedaj sodeluje 500 kmetij, kar pomeni, da je molznost še sorazmerno skromna. Vse pač ne gre čez noč. V zadnjih dveh letih se je odkup mleka podvojil, kmetje so s pomočjo posojil dobili 160 plemenskih krav, premirali pa so 98 plemenskih telic. V občini ima električne pastirje že 105 kmetij, molzne stroje 10, naprave za pretvetovanje sene 9, zasebni lasti pa je 135 traktorjev, 380 motornih kosilnic in 15 obračalnikov.

Kmetje se še vedno zanimajo za ogled naprednejšega kmetovanja v Mozirju, zadnje čase pa tudi v Ljutomeru. Na vprašanja, katera težava je ob moziškem zgledu še posebno očitna, je inž. Dobršek odgovoril, da v moziški občini skrbi za pospeševalno službo 8 kmetijskih strokovnjakov in 6 molznih kontrolorjev, v Sevnici pa se s tem delom ukvarja le en strokovnjak, eden skrbi za pogodbe pitanih telet, eden pa za kreditiranje živine. Razen tega so v občini še trije molzni kontrolorji.

Večje uspehe bi dosegli, če bi kmetom lahko nudili več posojil in bolj spodbudno ceno mleka. Čaka še veliko dela, saj je načrtovano, da bodo uredili 100 vzornih gospodarstev, za kar bi bilo treba vložiti 10 milijonov dinarjev. A. ZELEDNIK

IZ SKLEPNIH RAČUNOV:

Podražitev vse »požro«

Zaradi stalne dražitve surovin, ki ji nič ne more do živga, vse manjša donosnost v »Dani«

Če se bo dosedanja politika cen še dolgo nadaljevala, se utegne mirenska „Dana“, to najmočnejše podjetje trebanjske občine, kmalu znajti pred hudimi težavami. Lani, ko je bilo treba na račun investicij plačati blizu 4 milijone dinarjev, je prigrisnjen denar komajda še zadoščal, letos, ko bo treba odplačati 6 milijonov dinarjev, pa je že veliko vprašanje, če bo šlo.

Kljub vsem pozivom, dogovorom, prepovedim in zamrznitvam se je povprečna cena surovinam, iz katerih dela „Dana“ svoje izdelke, lani povečala za 32 odstotkov, cena „Daninih“ proizvodov pa je ostala skorajda nespremenjena. „Ne moremo razumeti, kako more zamrznitev veljati samo za ene, za druge pa ne! Naše podjetje se oskrbuje s surovinami predvsem iz drugih republik in zdaj se dogaja, da nam jih druzijo iz dneva v dan. Očitno delajo tamkajšnji zavodi za cene izjeme ali pa se proizvajalci surovin ne bojijo inšpekcije. Vedno znova nas postavljajo pred dejstvo, da surovina toliko stane, in pika!“ pravi direktor Alojz Krhin.

Kar je lani prigrisnjen „Dana“, je šlo na račun večje količine izdelkov. Podjetje je imelo skorajda 53 milijonov dinarjev celotnega dohodka, to pa je nič manj kot 63 odstotkov več kot eno leto prej. Zaradi stalnih podražitev je donosnost vse manjša, tako da je trenutno že 80 odst. vseh izdelkov na meji rentabilnosti ali pa celo že pod njo. Ob sedanjih cenah je prišlo celo do takega nesmisla, da stane vinski destilat več, kot podjetje dobi za izdelek iz tega destilata. M. LEGAN

TREBELNO: O KRUHU IN MESU

Na nedavnem zboru občanov, katerega se je udeležilo približno 120 ljudi in na katerem je o aktualnih političnih dogodkih pri nas in v svetu govoril Franci Kolar, so ljudje želeli, da bi novomeško podjetje „Dolenjka“ preuredilo trgovino v tem kraju ter prodajalo meso, za kar bi bilo treba kupiti primerno hladilno napravo. Na zboru so povedali tudi svojo željo, da bi na Trebelnem prodajali svež kruh. Vendar zaenkrat s tem kaj slabo kaže, ker peki tarnajo, da imajo že z dosedanjim dostavo v večje kraje izgubo, ker so cene kruha zamrznjene. Odlok izvršnega sveta je prišel 26. novembra, prav tedaj, ko je bil že pripravljen utemeljen predlog za podražitev kruha.

PO ZBORIH OBČANOV

Obračun 1971

Kaj delajo naše krajevne skupnosti?

Prejšnji teden so bile „na rešet“ krajevne skupnosti Veliki Gaber, Dol. Nemška vas in Sela-Sumbrk, danes pa objavljamo kratke izvlečke iz poročil o opravljenem delu ter načrte (če so že pripravljeni) za naslednje krajevne skupnosti.

DOBRNIČ. Poročilo o lanskem delu razčlenjuje, kaj so naredili vaščani posameznih naselij. V javnih delih so povečini pomagali z večjimi ali manjšimi lastnimi deli. Za letošje je v načrtu razen poti: zasutje luže v Vavpči vasi, gradnja vodnega hrama nad Artmanjo vasjo in nad Presko ter napeljava vode po hišah, ureditev javnega stranišča v Dobrniču, dokončanje osemenajstletne postaje na Dobravi in preureditev električne napeljave v tem kraju. Predvidenih je še več del v Zelezemcu, Zagorici, Sahovcu, Vrbovcu. Finančni načrt predvideva 26.008 dinarjev dohodkov, od tega večina od proračuna. Krajevna skupnost ima že tudi okvirni načrt za leto 1973 (telefon, ambulanta, ozvočenje v Dobrniču itd.).

ŠTEFAN. Krajevni skupnosti Stefan je občinska skupščina za lani dodelila 7816 dinarjev pomoči. Ker je imela še nekaj drugih dohodkov, je lani lahko porabila 8481 dinarjev, nekaj denarja pa je še ostalo in ga je svet KS namenil za pomoč ostarelim ljudem. Med posameznimi vasi le Benečija ni izkoristila dodeljene pomoči.

TREBELNO. V nadrobno razčlenjenem poročilu krajevnih skupnosti Trebelno je navedenih 16 delovnih akcij, v katerih so občani opravili 17.179 prostovoljnih delovnih ur, z vprekami pa se 1196 ur. Skupna vrednost opravljenega dela je znašala 240.354 din, kar je za to krajevno skupnost zelo veliko. Letos je v načrtu vodovod Ribjek-Trebelno, Čilpoh-Češnjice, Brezje-Ornuška vas, Boršt-Jelševac ter dokončanje vodovoda v Radni vasi. Razen tega je v načrtu še ureditev pokopališča na Trebelnem in v Statenberku, javna razsvetljava na Trebelnem ter obnova spominskih obeležij NOB. Seveda je treba omeniti tudi dograditev nove osnovne šole.

MIRNA. Ta krajevna skupnost se lahko pohvali z največjo aktivnostjo med vsemi šestnajstimi, kolikor jih je v trebanjski občini. Seveda ima zaradi večje gospodarske razvitosti tudi večje možnosti. Predvsem je koristno sodelovanje s podjetji, ki povečini razumejo, da je treba za splošne potrebe kraja in okolice prispevati denar. Lani je bila cela vrsta akcij pri popravilih poti in gradnji vodovodov (Stan, Brezovica-Gomila, Sevnica-Skrjanec, sv. Helena). Poročali smo že o drugih delih krajevnih skupnosti, predvsem pri urejanju rekreacijskega središča pod mirenskim gradom. Na tem mestu je premalo prostora, da bi mogli našteti vsa opravljena dela. Krajevna skupnost ima za letošje predvidenih 199.772 dinarjev dohodkov, med važnejšimi deli pa gradnjo vodovodov, nadaljnjo graditev bazena, popravila doma TVD Partizan itd. M. L.

TREBELANSKO Tu smo in — ostanemo

Odbornik T. Žagar o »malih« željah ljudi

Koliko sej, zborov volivcev, koliko skrbi in nalog, če si trinaest let občinski odbornik! Trinaest let prihaja Anton Žagar v soncu, dežju ali snegu iz Češnjic v Mokronog in Trebnje, da lahko pove, kaj mislijo in kaj bi radi ljudje na Trebelanskem, tem tako dolgo odmaknjenem in zapostavljenem svetu, ki so mu prerokovali svoj čas že napovedani konec.

Toda Trebelansko živi, zadnje čase celo bolj radoživo. Na Trebelnem gradijo novo šolo, pripravljajo se na graditev več vodovodov, do letošnje prošnje 30-letnice ustanovitve Gubčeve brigade bodo razširili cesto Mokronog-Trebelno.

„No, kaj boš pa zdaj, Tone, govoril na sejah, ko že gradite šolo?“ me je zadnjič zbadel predsednik občinske skupščine, jaz pa njemu nazaj: „Veš, Ciril, se marsikaj moramo narediti, mi ne mislimo mirovati!“

Ko sva se s Tonetom pogovarjala na njegovem domu v Češnjicah, je povedal zakaj: „Iz našega konca se vozi na delo v novomeško podjetje, delno pa tudi v ljubljanski Litostroj blizu 30 ljudi. Ti morajo peš ali kakorkoli drugače do delavskih avtobusnih prog. Ker smo tako blizu Novemu mestu, si že dolgo časa želimo, da bi zgradili cesto proti Karteljevemu. Računamo pa seveda tudi na Mokronog, toda slabe obete je slišati o tamkajšnjih možnostih za zaposlitev.“

Druga stvar, ki jo bomo morali s pomočjo občine kake urediti, je preskrba z mesom in kruhom. 12 vasi se oskrbuje iz trgovine v Češnjicah in bi bilo zato prav, da bi podjetje „Dolenjka“ namestilo hladilno napravo, da bi lahko prodajala tudi meso. Pomislite, nad 30 ljudi je v našem koncu zbolelo za nalezljivo zlatenico in morajo, če se hočejo držati diete, po meso v devet, pa tudi več kilometrov oddaljeni Mokronog.“ M. L.

VEČJE PRISTOJBINE

Po novem, bo treba plačevati za preglede v klavnicah, preglede mleka, jaje, nakladanja in razkladanja živine ali mesa ter pri uvozu ali izvozu živine ali mesnih izdelkov večje pristojbine, kot jih je bilo treba plačevati doslej. Odlok, ki ga je na zadnji seji sprejela občinska skupščina Trebnje, določa, da bodo pristojbine za 25 do 100 odstotkov večje. To je utemeljeno s povečanjem odkupnih in prodajnih cen živine v zadnjih petih letih, ko so veljale enake pristojbine.

NOVO V ŠENTRUPERTU

CUT DO SOCLOVEKA — 27. občni zbor krajevnih organizacij RK v Šentrupertu je znova pokazal, da je veliko prijateljev te organizacije, saj je na malokaterem shodu zbranih toliko občanov. Iz bogatega poročila predsednice Marije Majcnove je bilo mogoče ugotoviti, da je organizacija v preteklosti dobro delala, nakazane pa so bile tudi naloge, ki jih bo treba uresničiti v prihodnje. S svojim prispevkom jih je dopolnil tudi dr. Jož Možgan, ki je veliko pripomogel, da je zaživel občinski odbor Rdečega križa.

PREVOZ ŠOLARJEV? — Krajevna skupnost je sklicala posvet predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, da bi usklajali delo. V razpravi so se največ zadržali pri šolstvu. Ker je ena šestina učencev oddaljenih od 4 do 7 km od šole, si prizadevajo, da bi zanje preskrbeli prevoz. Ugotovili so tudi, da bi bilo nujno varstvo za predšolske otroke in tiste učence, ki imajo zaposlene matere in očete.

DOM KULTURE — V Šentrupertu bi bilo treba postopoma urediti

prostor, primeren za žimske igre pionirjev in mladincev. Sola nima telovadnice, kar je velika pomanjkljivost. Da bi začasno omilili težave, nameravajo urediti dom kulture, kjer bi bil tudi pouk telesne vzgoje.

LETOS PRAPOR — Šentruperski gasilci skrbijo za podmladek, saj v kraju uspešno deluje pionirska gasilska deseterina. Letos bodo razvili pionirski gasilski prapor. Gasilci mislijo tudi povečati gasilski dom, ker so sedanjí prostori za delo društva že pretesni.

ZA JUBILEJ PIONIRSKÉ ORGANIZACIJE — Delo društva prijateljev mladine je opazno predvsem v tekmovalstvu za znak „Tisoč radosti“. V Šentrupertu bodo skrbili tudi, da bo proslava 30-letnice pionirske organizacije kar najbolj svečana. Tedaj naj bi pionirji razvili svoj prapor. Pionirska organizacija se udeležuje tudi pri skrbi za ostarele in osamljene ljudi, delovanje novinarskega krožka v Šentrupertu pa je znano že dalj časa. D. Z.

Ni navala »zelenih«

Pa so se vsi tako bali, da zaradi kmetov ne bodo prišli na vrsto pri zdravniku! Kmet je ostal kmet: k zdravniku ga naženejo le gnojne vile in vonj po smrti

Po izenačitvi pravic iz zdravstvenega varstva, potrjeni z decembrskim referendumom v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih ter veljavni od letošnjega novega leta dalje, se struktura v »zdravniških« čakanicah v črnomaljski, krški, metliški, novomeški in trebanjski občini ni bistveno spremenila. Ostalo je tudi prejšnje razmerje: dve tretjini delavcev in ena tretjina kmetov – kljub napovedi in bojazni, da bodo podeželani z zelenimi zdravstvenimi izkaznicami poslej navalili na ambulate, zdravstvene domove in bolnišnice.

V glavnem je še vedno tako, da se kmečki človek, ker se težko in nerad odtrga od dela, zateče k zdravniku šele tedaj, ko mu je smrt za petami. In še takrat vpraša, kje so »zadnja« vrata, da bi jo čimprej popihal. »Kdo bo pa drva napravil in postoril pri živini, če bom moral ostati tu?«

Izjeme so tudi zdaj, ko zdravniki in lekarnarji nič ne sprašujejo po barvi zdravstvene izkaznice in je vseeno, ali ima kmet v zeleni izkaznici z žigom in podpisom potrjene obveznosti do sklada ali ne: sramežljivost, plahost, okornost ali kaj se je usleda »stricu« pod klobo in »teti« pod ruto in ju

je treba k zdravniku malone napoditi z vilami. Kot povedo, so tudi drugačne, bolj robate izjeme, češ: »Jaz imam zdaj zdravnika brezplačno, zato boste drugi tule kar še malo počakali, da jaz odpravim.« Vendar red in v čakalnici nepristranskega zdravnika velja samo »prej prideš, prej melješ« – ne glede na priimek, bivališče, barvo, stan in položaj.

Toliko ob robu »dogodkov« v nekaj več kot dveh desetletjih izenačitvi pravic pri zdravniku in lekarnarju. Kajpak bi bila podoba tega obdobja hudo nepopolna, če ne bi vsaj za nekaj trenutkov odgnili zavese in pogledali, kako se poti in trudi parlament – združena skupščina zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov, da bi take pravice obdržal in zagotovil denar za to. Skupščina se je zadnje dni februarja že spet sestala in določila, kolikšna bo sklada, kdo in s koliko žlicami bo iz nje zajemal in koliko se bo smelo pojesti. Delovno razpoloženje je malce »kvarila« le stabilizacija, ki so ji morali tudi močje v skupščini zdravstvenega zavarovanja prislusniti ne samo z ušesi, ampak tudi s pametjo, razsodnostjo oziroma možginstvom.

KAKO STA SKLADA POSLOVALA LANI?

Delavci izgubo, kmetje dobiček

Primanjkljaj v delavskem skladu bodo poravnale delovne organizacije od marca do konca leta po stopnji 0,8 odstotka od bruto osebnih dohodkov – »Kmečki« dobiček je zato, ker so še slabše »jedli«, kot plačevali

Združeni parlament zdravstvenega zavarovanja je na februarSKI seji poslovanje delavskega in kmečkega sklada v minulem letu kritično ocenil. Obema je priznal uspeh, čeprav je delavski sklad pri-gospodaril 6.735.387 din primanjkljaja, kmečki pa 158.753 din prebitka.

Zakaj pri »delavcih« izguba in pri »kmetih« dobiček?

Zaključni račun kaže, da je imel delavski sklad na voljo nekaj več kot 68.167.600 din dohodkov, izdatkov pa kar 74.903.000 din. Dohodkov je bilo celo za več kot 42,5 odst. nad pričakovanimi v letu 1971. Izdatki pa so se povečali zaradi podraženih zdravstvenih storitev in povečane osnovne zdravstvene dejavnosti (zaradi novih zaposlenih).

Poslovanje bi bilo ugodnejše, če ne bi sklada zadel omejitvev: vse, kar je dobil več kot 10,8 odst. glede na porabo prejšnjega leta, bi bil moral odvesti v posebno rezervo. Skupščina delavskega zavarovanja je našla sālomonsko rešitev: za zadnja dva meseca je znižala prispevno stopnjo od 7,2 na 3,28 odst., pustila gospodarstvu, »kar je njegovega«, se izognila posebnemu skladu in tako zavestno privolila v primanjkljaj, ki bi bil sicer ostal (s posebno rezervo ne bi smela kriti izgube v svojem skladu).

Z znižanjem prispevne stopnje so gospodarstvu »vrnili« približno 8.500.000 din. Ko je bila beseda o tem, kje iztakniti denar za kritje izgube, so menili, da je edina možnost v temle: gospodarstvo naj skladu vrne večji del »dolga«, pa bo vse v redu. Zato so sklenili za čas od marca do konca leta predpisati posebno stopnjo 0,8 odstotkov, po kateri naj bi delovne organizacije plačevale prispevek od bruto osebnih dohodkov zaposlenih. Podjetjem je bilo vseeno vrnjeno več, poudarjajo, kot bo potrebno

zdaj vplačati s posebnim prispevkom.

OH, TA IZTERJAVA!

Komisija za proučevanje vprašanj iz zdravstvenega zavarovanja kmetov – podobnih teles je v novi skupščini zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov še več – je ugotovila, da je kmečki sklad preudarno gospodaril. Vse leto je imel izgubo, stanje pa se je ob koncu popravilo, da se je pokazal presežek.

Presežek oziroma dobiček je, kot kažejo bilančni podatki, zgolj naključen. Ni nastal zaradi izredno dobrih vplačil kmetov (njihov skupni dolg je bil ob koncu minulega leta 2.402.186 din), ampak zaradi manjših stroškov, saj so se kmetje zdravili manj, kot so predvidevali pri sestavljanju načrta.

Če bi znali vsi tako »obrniti« denar!

Iz pregleda o obremenitvi in denarnih nakazil je razvidno, da so prispevek za kmečko zavarovanje izterjali le v 78,07 odstotka. Tradicionalno neugodna izterjava je tudi tokrat razočarala. V megli pa so ostali razlogi, zakaj tako.

Delež občin za socialno ogrožene kmete je bil zadovoljivo izpolnjen, menijo pa, da je bil premajhen. Poudarjajo, da so ogroženci tudi med tistimi z več kot 2000 din katastrskega dohodka, našli pa bi jih v krajih, kjer so ostali le še ostareli ljudje. Tudi vprašanje plačilne zmožnosti kmečkih ljudi v višinskih predelih še ni povsem rešeno. Vse to bo treba upoštevati že pri letošnjih pogodbah o plačevanju za te kategorije ljudi.

Občine pa so se zelo izkazale pri plačevanju večletnega primanjkljaja v kmečkem skladu: obveznosti so izpolnile že do konca 1971, čeprav so imele pogodbeni rok do konca 1973.

le delavsko zavarovani prebivalci. Z analizami in ob premetavanju številsk po načrtovalci prišli na dan s stopnjo 9,05 odstotka, ki jo je skupščina tudi sprejela. Ze tedaj pa so pripomnili, da ta odstotek ni za-betoniran in da bodo verjetno prišli popravki.

To se je tudi zgodilo: stopnja ni obveljala, popravki so jo celo znižali. Na to je vplivalo več razlogov, predvsem pa: družbeni dogovor o izhodiščih za izvajanje in financiranje zdravstvenega varstva v letu 1972 in spremembe v politiki družbeno-ekonomskih izhodišč v naši republiki, piko na i pa so postavili še stabilizacijski ukrepi, ki se jim tudi na tem področju ni bilo moči izogniti.

Nova in (vsaj do »nadalnje-ga«) veljavna stopnja je 8,9 odstotka. Ta stopnja naj bi združeneru skladu zdravstvenega zavarovanja za Dolenjsko zagotovila denar za kritje pravic delavcev in kmetov; 0,4 odst. bo šlo za investicije v zdravstvu, 0,1 odst. za sofinanciranje kliničnega centra v Ljubljani. Samo sofinanciranje pri izenačitvi pravic iz zdravstvenega varstva kmetov z delavci bo od te stopnje »pobralo« 0,6 odstotka.

Izračuni kažejo, da bi se moralo letos zbrati v skladu 115.725.000 din. Ker je treba 2 odst. tega izločiti v obvezno rezervo, bi ostalo čistega dohodka za razdelitev 113.410.000 din.

Po tradicionalnem ključu so ta denar na papirju razdelili takole: 92.159.000 din ali 81,26 odst. naj bi dobilo zdravstveno varstvo, za denarne dajatve bi šlo 15.500.000 din ali 13,67 odst., 5.751.000 din ali 5,07 odst. pa za druge izdatke.

V primerjavi z lanskim poslovanjem delavskega in kmečkega sklada bodo tako letošnji skupni dohodki združenega sklada večji za 42,83 odst., izdatki pa celo znatno manjši – za nekaj več kot 10,5 odstotka. Primerjava je približna: prvič zato, ker so bili dohodki iz delavskega zavarovanja v zadnjih dveh mesecih minulega leta bistveno zmanjšani (prispevna stopnja zmanjšana v tem času od 7,2 na 3,28 odst.), drugič pa zato, ker so letos v združenem skladu predvideni tudi dohodki in izdatki za izenačitev, česar lani niso poznali.

Skupščina je kljub zmanjšani prispevni stopnji sklenila poslovati tako, da ne bo primanjkljaja. Poslovanje – pregled dohodkov in izdatkov – bo obravnavala ob polletju in ob morebitnem neravnovesju ukrepala.

»Če le ne bo višje sile, ob letu ne bo bilančnega glavobola. Zato večkrat: svinčnik in papir v roke!«

PARLAMENT ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA PRED DEJSTVOM:

Z manjšo stopnjo nasititi več ust

Ob koncu minulega leta sprejeto prispevno stopnjo so februarja zmanjšali za 0,15 odstotka – zaradi gospodarske stabilizacije – Prehuda neravnovesja bodo sproti analizirali in zavarovali pred bilančnim glavobolom

Vestnost pri stroju in gospodarjenju z denarjem

Zdaj bo kakšen dinar tudi za sol, olje ...

**pridružite se
varčevalcem!**

- zbiramo hranilne vloge in jih obrestujemo od 7,5 do 10 odst.
- vodimo žiro račune in devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- dajemo kredite za stanovanjsko gradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo vse druge bančne posle.

Zaupajte nam svoje denarne zadeve! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

Vsak varčevalec, ki ima pri svoji banki vloženi vsaj 500 din, je neizogledno zavarovan.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s poslovnimi enotami v KRŠKEM, METLIKI,
NOVEM MESTU in TREBNJEM

**PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!**

● **Bi radi delali
v dobrih delovnih pogojih?**
● **Nimate kvalifikacije?**
Mi vam jo nudimo zastonj!

● **TAKOJ SPREJMEMO 60 DELAVCEV
ZA RAZLIČNA DELOVNA MESTA**

- ★ Čisto delo v pokritem prostoru
- ★ Urejena družbena prehrana
- ★ Urejena stanovanjska politika

**Pri nas boste zaslužili od 1.200
do 1.800 din na mesec!**

NOVOTEKS, NOVO MESTO

Naučite se še vi leteti!

na novomeškem športnem letališču
V LETALSKI ŠOLI DOLENJSKEGA LETALSKEGA CENTRA
Prečna 46 pri Novem mestu

Tečaj za začetnike:

Prijave sprejemamo vsak dan od
10. do 13. ure na letališču.
Telefon: 21-107

KONFEKCIJA "KOMET", METLIKA
prodaja

**1 kombi – dostavno vozilo IMV
9 šivalnih strojev**

Licitacija bo v petek, 10. marca 1972, ob 7. uri v prostorih podjetja.

SOP

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA INDUSTRIJSKO OPREMO, KRŠKO

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE SPLOŠNE SLUŽBE

Pogoj:
administrativna ali ekonomska srednja šola.

Prednost imajo kandidati s prakso.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

AVTO-MOTO DRUŠTVO NOVO MESTO

razpisuje po sklepu upravnega odbora
JAVNO LICITACIJO (ustno), ki bo 19. marca
1972 ob 10. uri v Gasilskem domu, Cesta hero-
jev 27, Novo mesto, za odprodajo

treh osebnih avtomobilov Zastava 750
letnik 1970, v voznem stanju

Ogled vozil bo mogoč 19. marca od 8. ure do začetka
licitacije. Vsi interesi morajo pred licitacijo položiti
10-odstotno kaveljico.
Družbeni in zasebni sektor sta pri licitaciji enako-
pravna.

Komisija za delovna razmerja in izobraževanje

**gostinskega podjetja
"DAJ-DAM", Ljubljana**

razpisuje

v skladu z 205. in 206. členom statuta naslednji
prosti delovni mesti:

1. poslovodje OZD bife "Krpanov hram",
Velike Lašče
2. KV natakarice

Pogoji:

1. visoka kvalifikacija gostinske stroke s 5-letno
prakso ali
kvalifikacija v gostinski stroki z 8-letno prakso;
2. kvalifikacija.

Stanovanje ni zagotovljeno.
Razpis velja 15 dni po dnevu objave.
Kandidati se naj prijavijo razpisni komisiji Gostinskega
podjetja "Daj-Dam", Ljubljana, Resljeva cesta 38.

COSMOS Ljubljana
TOVARNA BELT, Črnomelj

sprejme

25 NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV
v priučitev za livarsko delo

Prosilci morajo biti stari nad 16 let in izpolnjevati
druge splošne pogoje za sprejem na delo. Delavci bodo
na posebnem tečaju pridobili tudi teoretično znanje in
s tem polkvalifikacijo.

Prošnje sprejema kadrovska služba tovarne.

**Osrednji svet službe Skupnosti pokojninskega
in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji**

razpisuje za podružnico Novo mesto
naslednja prosta delovna mesta:

1. **SAMOSTOJNEGA SVETOVALCA**
– vodjo referata za invalidsko
in pokojninsko zavarovanje
2. **REFERENTA za invalidsko
in pokojninsko zavarovanje**

Poleg splošnih pogojev za zaposlitev se zahteva:
pod tč. 1: visoka izobrazba pravne smeri
in 5 let delovnih izkušenj
pod tč. 2: višja izobrazba pravne ali upravne
smeri.

Kandidati naj vložijo pismene ponudbe z življenjepi-
som in dokazom o izobrazbi najkasneje do 30. 3. 1972
na sedež podružnice 68001 Novo mesto, Kidričev trg 3.

OSREDNJI SVET SPIZ

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža, ata in starega ata

ANTONA BUTALA
iz Otovca

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, sosedom, vaščanom, pri-
jateljem in znancem, vsem, ki so v najtežjih trenutkih prisko-
čili na pomoč, ga spremili na zadnji poti, nam izrazili sožalje
in darovali vence. Posebno se zahvaljujem Gasilskemu dru-
štvu in Zvezi borcev Talci vrh ter Lovski družini Črnomelj
za izrečene poslovljne besede ter časten pozdrav. Zahvaljujem
se tudi sindikalnim podružnicam IMV Novo mesto in tovarni
zdravil "Krka" ter sodelavcem za darovane vence.

Zalujoči: žena Franciška, hči Marija z družino, sinovi: Tone,
Miro in Jože z družino

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je za vedno zapustil naš skrbni mož, ata,
brat, stari ata in stric

VALENTIN JERMAN
IZ DOLNJE STRAŽE 82

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijate-
ljem in znancem za podarjene vence in evetje ter za spre-
mitvo na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujem druži-
nam Lukšič, Kulovec in Bedek za pomoč v težkih trenutkih.
Iskrena hvala tov. Jaketu za poslovljne besede ob odprtem
grobu, kolektivu Novoles, SZDL in ZB Dolnja Straža za
podarjene vence, zdravniškemu osebju ambulate Straža ter
gospodu vikarju iz Novega mesta za cerkveni obred. Vsem
še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Reška, France, Jože, Justa in Martina
z družinami, sestre ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob prerani in tragični izgubi dragega moža, očeta, starega
očeta in strica

JOŽETA MEDICA
S PODTURNA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom
in prijateljem za vso tolažbo v težkih trenutkih ter za podar-
jene evetje in vence. Posebno zahvalo smo dolžni kolektivu
Ljubljanskih mlekarov iz Ljubljane, posestvu "Snežnik" – Ko-
čevska Reka, podjetju Viator iz Ljubljane, Iskri v Sentjerneju,
Novolesu iz Straže, pevskemu društvu iz Dol. Toplice, gasil-
skemu društvu s Podturna in Novega mesta, Lovski družini
Dol. Toplice, dobremu tovarišu Karlu Oblaku in Avgustu
Stravsu za vso pomoč, govornikom Francu Markovcu, Jožetu
Smalcu in Karlu Turku za ganljive poslovljne besede in go-
spodu župniku za pogrebni obred. Vsem, ki ste dragega po-
kornika spremili do njegovega preranega groba, še enkrat
lepa hvala!

Zalujoči: žena Matilda, sinova Jože in Janez z družinama;
hčerke Tilka z možem, Anica z družino in Zofka ter drugo
sorodstvo.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 10. marca – 40 mučencev
Sobota, 11. marca – Krištof
Nedelja, 12. marca – Gregor
Ponedeljek, 13. marca – Kristina
Torek, 14. marca – Matilda
Sreda, 15. marca – Klemen
Četrtek, 16. marca – Marij

KINIO

BREŽICE: 10. in 11. marca ameriški barvni film „Odisseja v vsemirju“.
12. in 13. marca ameriški barvni film „Blago Aztekov“, 14. in 15. marca francoski barvni film „Skriti laboratorij št. 4“.
BREŠTANICA: 11. in 12. marca ameriški film „Knez bojevnik“.
CRNOMELJ: 10. marca ameriški barvni film „Kako se rešuje zakon“.
12. marca ameriški barvni film „Oni, ki smrdijo po znoju“, 15. marca ameriški barvni film „Janez in Marija“.
KOSTANJEVICA: 12. marca francoski barvni film „Agent X 13“.
KRŠKO: 11. in 12. marca ameriški barvni film „Dogodek pri F.“

maliglas

SLUŽBO DOBI

SLUŽBO DOBI takoj ali po dogovoru KV ali priučenca natakara. Stanovanje in hrana v hiši. Plača po dogovoru. Ponudbe pošljite ali se osebno zglasite na naslov: Gostilna Blažun – Franc Grašič, Cesta talcev 7, 64000 Kranj; telefon 22-001.
SOBO IN HRANO dam ženski, ki bi izmenično pazila na dva otroke. Naslov v upravi lista. (459/72).
VEČ MIZARSKIH POMOCNIKOV sprejem. Stanovanje zagotovljeno. Karel Kregar, Persinova 3, 62120 Ljubljana-Sentvid.
ISCENO pošteno žensko – mlajšo ali starejšo – za varstvo dveh otrok ter pomoč v gospodinjstvu. Nudimo lastno ogrevano sobo. Ostalo po dogovoru. Družina Iskra, Medvode 162.
SPREJEM DEKLE za varstvo dveh punč in za pomoč v gospodinjstvu. Lenarčič, 61210 Ljubljana – Sentvid, Podgorška 20.
ISCEN ŽENSKO za varstvo 17-mesečnega otroka na domu od 6. do 14. ure. Plača po dogovoru. Polčan, Kandijska c. 13, Novo mesto.

HRANO IN STANOVANJE dam mlademu fantu, ki bi po službi pomagal na kmetiji. Preskrbim mu tudi službo. Peter Mesec, Zabnica 1, 64209 Zabnica.
FRIZERSKO VAJENKO sprejem takoj. Slavka Južnič, Irča vas 66 a, Novo mesto.
POSTENEMU DEKLETU preskrbim službo, za delno pomoč v gospodinjstvu pa nudim hrano in stanovanje. Vrabec, Staretova 25, Ljubljana.
TAKOJ SPREJMEMO trgovsko pomočnico. Interesenti naj se zglasijo osebno. Trgovina „Astra“, Novo mesto.

SLUŽBO IŠČE

OSEBNI UPKOJENEC sprejme vsako sezonsko delo. Naslov v upravi lista (467/72).

STANOVANJA

ODDAM SOBO mlajši upokojenki. Milena Bučar, Mačkovec 3, Otočec.
KUPIM enosobno stanovanje v središču Novega mesta. Naslov v upravi lista. (477/72).

Motorna vozila

PRODAM malo rabljen moped. Milena Bučar, Mačkovec 3, Otočec.
PRODAM v dobrem stanju invallidski avto EZETA, 300 ccm, registriran. Anton Prosenik, Migoljska gora 9, Mirna.
PRODAM motorno kolo Jawa v vzornem stanju, registrirano. Zelič, Jedinišča 7, Novo mesto.
PRODAM FIAT 750. Tramtje, Bršljin 52, Novo mesto.
PRODAM FIAT 750. Pezderšek, Breg 5, Novo mesto.

Hillu“. 15. marca italijanski barvni film „Dekle z revolverjem“.
SEVNICA: 11. in 12. marca francoski film „Nenavadna zgodba N. Chapmana“, 15. marca ameriški film „Prekrito posestvo“.
TREBNJE: 11. in 12. marca italijanski barvni avventuristični film „Agent Sigma 3“, 15. marca barvni kriminalni film „Človek iz Istambula“.
MIRNA: 11. in 12. marca francoski film „Ni rož za agenta OSS 117“.
METLIKA: Od 10. do 12. marca angleški barvni film „James Bond 007 – Casino Royale“. Od 10. do 12. marca francoski barvni film „Kdo je ubijalec?“, Od 10. do 14. marca ameriški film „Destiny“, 15. in 16. marca francoski barvni film „Tat iz Pariza“.
MOKRONOG: 10. in 11. marca ameriški barvni film „Grofica iz Hongkonga“.
NOVO MESTO: Od 10. do 12. marca ameriški barvni film „Obesite ga brez milosti“, 13. marca Koncert – Oto Pestner. Od 14. do 16. marca francoski barvni film „Veliki spopad na pariški televiziji“.
POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 3. do 7. marca ameriški barvni film „Pojem pesem Dominique“.

PRODAM

PRODAM 1000 kg sena. Anton Turk, Gor. Stara vas, Sentjernej.
PRODAM mlatilnico Gorenje s čiščenjem in valj za poravnalni stroj z vrtno glavo in par gumijastih kompletih koles za frezo. Dobrava 32, Škofjan.
PRODAM KOŠENICO in gozd na Gorjancih. Anton Klemenčič, Sela 7, Suhor.
PRODAM dnevno sobo – kompletno, dobro ohranjeno. Ogled vsak dan. Nežka Trdny, Bršljin 61, Novo mesto.
PRODAM 15.000 kg sladke krme. Franc Sajovec, Zabljak 19, Trbovlje.
UGODNO PRODAM tračni brusilni stroj (šlifmašina). Slavko Kene, Radovljica, Jurčičeva ulica 5.
ZELO POCENI prodam 2 vprežna obračalnika. Ivan Babič, Velika vas, Leskovec pri Krškem.
PRODAM desni vzdolžni štedilnik na dva – 3 plošče in dve pečici. Sitar, Šmihel 54, Novo mesto.
PRODAM SODE: 1800 l, 1700 in 350 litrov. Oglasite se pri gostilni Prešeren, Kronovo.
PRODAM sobno in kuhinjsko pohištvo in montažno garazo. Božo Todorovič, Bršljin 45, Novo mesto.
PRODAM skoraj nov globok otroški voziček. Jožeta Plantan, Mestne njeve blok 5, Novo mesto.
PRODAM hladilnik „Eka“ za 300 din in slamorezno za 500 din, voz samec za 400 din – vse v brezhibnem in dobrem stanju. Viktor Zaplatar, Mokronog 113.
PRODAM nerabljene „pajki“ na mreže. Stanko Lamovšek, Mali Cirk 5, Sentrupert na Dolenjskem.
POCENI PRODAM visečo omarico in pult. Naslov v upravi lista (500/72).
PRODAM mahagonijev lakiran regal – omaro in mizo. Ogled popoldne. Kebe, Kristanova 32, Novo mesto.
UGODNO PRODAM novi priključek – veže in žanje 133 in ga lahko priključite na Figaro 133 – za 150.000 S-din ceneje kot v trgovini. Jože Božičnik, Krize 19, Koprivnica pri Brestanici.
PRODAM malo rabljen 5 T gumi voz, primeren za vožnjo s traktorjem. Naslov v upravi lista (506/72).
POCENI prodam kombinirano omaro. Vprašajte v Šolski ulici 4, Novo mesto.
PRODAM semenski krompir Igor. Bajc, Ravno, Raka.
PRODAM dobro ohranjen moped štiribrzinec, letnik 1971, oranžne barve, prevoženih 2868 km. Slavko Gramc, Vrhovska vas 14, Cerklje ob Krki.

POSEST

V SEVNICI prodam enostanovanjsko hišo z 800 kv. m vrta. Helena Škerbec, 68270 Krško, Cesta 4. julija 39.
DVOŠTANOVANJSKO HIŠO, gospodarska poslopja in nekaj zemlje, ugodno prodam. Primerno za gostilno, ker je na prometnem kraju. Naslov v upravi lista.
UGODNO PRODAM 1,19 ha zemljišča ob cesti Krško-Brežice. Informacije pri Alojzu Ašču, Na Resi 1, Krško.

V NOvem MESTU prodam takoj vseljivo enostanovanjsko hišo z vrtom. Naslov v upravi lista (451/72).
PRODAM GARAZO v Ulici Majde Silc in leseno barako za gradnjo stanovanjske hiše. Jože Hribar, Majde Silc 14, Novo mesto, telefon 21-457.
PRODAM dvostanovanjsko hišo v Žužemberku. Ponudbe pod „Ugoden nakup“.
V OKOLICI ČATEŠKIH TOPLIC prodam enostanovanjsko hišo z gospodarskim poslopjem, primerno za obrtnika. Pismene ponudbe na naslov: Anton Gerdanc, Gartenst 7107 Neckarslilim, Deutschland.
PRODAM POLOVICO vinograde v Drmašniku blizu Rodin pri Trebnjem. Dostop z avtomobili. Cena po dogovoru. Anton Suštar, Belšinja vas 7, Trebnje.
PRODAM hišo v bližini Novega mesta. Naslov v upravi lista (471/72).
POSESTVO s pribl. 5,5 ha zemlje, hišo in gospodarskim poslopjem v bližini Brežic ob asfaltni cesti – naprodaj. Naslov v uredništvu lista pod šifro „Ugodno 72“.
PRODAM borov gozd v velikosti 75 arov v Jastrangu pri Zdolah. Informacije pri Branku Molanu na Zdolah pri Krškem.

RAZNO

ODDAM v najem poslovni prostor, primeren za skladišče ali manjšo mimno obrt, v bližini okolici Novega mesta. Naslov v upravi lista (496/72).
BIFE z vsem inventarjem manjšega obsega oddam v najem. Oglasite se osebno ali pismeno na naslov: Mici Bulc, Mokronog 44, Dolenjska.
POROČNI PRSTANI! – Najlepše darilo za vašo nevesto vam pripravi zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

HAHVALE

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in prababice

MARIJE ŠTRITOF iz Sp. Pohance 2

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem za izraze sožalja, za cvetje in vence ter za spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala EE Energije celuloza, Krško, pevskemu društvu „Prosveta“ Artiče, govornikom za poslovlne besede, skratka vsem in vsakomur hvala, ki nam je pomagal v teh težkih trenutkih.

Zalujoči: sinova Ivan in Franc ter hčerka Marija z družinami

Ob nenadomestljivi in boleči izgubi moje ljube žene, mame, sestre, tete in svakinje

FANIKE JEVNIK, roj. ŠKEDELJ iz Kočarije pri Kostanjevici

se najprizneje zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanecem, ki so nam stali ob težkih urah ob strani, darovali cvetje in vence, dr. Furlanu za lajšanje bolečin pokojnice, posebno se zahvaljujem kolektivu LABOD Krško, Elektrotehničnemu podjetju Novo mesto in IMV Novo mesto za darovane vence in pomoč ter vsem, ki so našo ljubo pokojnico spremlili na zadnji poti. Se enkrat prisrčna hvala.

Kočarija, Novo mesto, Bubljarci, Postojna, Kranj, Kostanjevica
Zalujoči: mož Lojze, sinovi Stanko, Janez, Lojze, sestre Marija, Jožica, Angela in brat Adolf z družinami, nečaka Ida in Franci z družinama ter drugo sorodstvo.

Po kratki bolezi nas je za vedno zapustil naš dobi oče, stari oče in tati

ADOLF KRESE iz Gor. Sušice 15

Zahvaljujem se vsem znanecem in prijateljem za tolikšen obisk in podarjeno cvetje. Posebno se zahvaljujem sosedom, ki o bili z nami tako dobri in so nam ves čas stali ob strani. Lepa hvala duhovščini za opravljeni obred.

Zalujoči: sin Jože in Franc ter hčerke Pepca, Marija in Milka z družinami

Ob prerani izgubi dobrega in skrbnega očeta

FRANCA ŽNIDARŠIČA iz Štrekljencev

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so z nami sočustvovali in ga spremlili na njegovi zadnji poti, posebno pa še GD Štrekljencev, gospodu kaplanu iz Semeča, tov. Francu Pašiču za ganljive poslovlne besede, podružnici sindikata ISKRA Semeč in vsem sosedom in darovalcem vencev.

Zalujoči: sin Alojz in hčerke Anica, Francka, Marija in Pepca z družinami

Tovarni zdravil „Krka“ iz Novega mesta se najtopleje zahvaljujem za darilo. Hvaležni Ivan Završki, Valančičevo 3, Novo mesto.

Najtopleje se zahvaljujem prof. dr. Bajcu, dr. Moreli, dr. Šavliju in drugemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice v Novem mestu za uspešno operacijo, zdravljenje in vso skrb v času bivanja v bolnišnici. Iskreno se zahvaljujem tudi dr. Vodniku za uspešno zdravljenje in vso skrb na domu. Hvaležna pacientka Amalija Teropšič iz Ragovega.

CESTITKE

Ljubi sestrici Pepci Železnik in njenemu možu Lojzetu, ki živita v Ameriki, iskreno čestitam za zlato življenjski jubilej – 50-letnico skupnega življenja. Obenem želim sestri Pepci vse najboljše za god. – Sestra Ančka iz Otočca.

Dragemu sinu oziroma bratu Jožetu Hočevanju, ki služi vojaški rok v Beogradu, vse najlepše za praznovanje, da mu ne bi bila vojaška suknja pretežna in da bi se čimprej vrnil med svoje domače, želijo – mama, ata ter brata in sestre z družinami.

Ljubljeni mami Francki Brudarjevi iz Novega mesta želijo za dvojni praznik vse lepo in veliko zdravih let ter ji čestitajo za dan žene – otroci z družinami.

Dragi sestri Mici Avguštin s Podtuma za dvojni praznik in svaku Jožetu za god želi vse lepo – sestra Reška z družino. Ostalim pa lep pozdrav!

Dobri prijateljci Karolini Gorše s Podtuma čestitam za rojstni dan, njenemu možu Jožetu pa za god. Želim, da bi jima bilo lepo še mnogo let in bi jima sijalo sonce sreče, ter ju pozdravljam. Hvaležna Reška Matoh. Enako tudi sinu Jožetu in ženi Pepci.

Ljubljeni mami Jožeti Mikolič, Vel. Brunsice 88 (Bendje), želimo za njeno godovanje 19. marca vse najboljše in še mnogo zdravih ter srečnih dni v bodočem življenju! – Dragi mama, ker je pot iz Chicaga predolga, da bi skupaj z nami praznovali, naj bodo tele vrstice dokaz naše ljubezni do vas! To vam iz srca želimo iz daljnega Chicaga: sin Tone Mikolič z ženo Marijo-ter hčerka Milena z možem Stefanom in sinom.

Dragi ženi in dobri mami Mariji Tomazič, Slančji vrh, želimo za 70. rojstni dan veliko zdravih in srečnih let in se zahvalimo za vse njene do-

DELOVNIM ORGANIZACIJAM, USTANOVAM, DRUŠTVOM IN DRUGIM PRAVNIM OSEBAM!

Ze pred leti smo s posebno okrožnico pojasnili vsem uradnim naročnikom (podjetjem, ustanovam, zavodom, društvom in organom državne uprave), da znaša letna naročnina na Dolenjski list zanje več kot za zasebne naročnike. Slednjim regresira del naročnine prispevek za sofinanciranje stalnih komunističnih strani, ki ga plačujejo občinske konference SZDL oz. zanje občinske skupščine. Tako znašani letos celoletna naročnina za vse pravne osebe za naš teden 80 dinarjev, vendar tudi z njo ne pokrivamo dejanskih stroškov za list.

Vse uradne naročnike lista, ki so prejeli zanj račun za 80 din, prosimo, da naročnino takoj poravnajo. Plačila je vnaprej in je tudi raznim društvom ali manjšim ustanovam ne moremo zniževati.

UPRAVA LISTA

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Alojz Avbar, avtoprevoznik iz Bršlina; Milena Kovačič, Francka Juršič, Jože Udovič, Jože Dragman, Marija Tramtje, Fani Lešjak, Jože Skedelj, Martin Avbar, Anton Sikonja, Ana Lunder, Ivanka Štepec, Alojz Hočevan, Franc Luzar, člani Novoteksa, Novo mesto; Alojz Pust in Alojz Mavcar, člani Splošne bolnišnice, Novo mesto; Peregrin Košir, Franc Bajer, Andrija Budisavljevič in Darko Kavšek, člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Janez Gazvoda, član Varnosti, Ljubljana; Jože Klobučar, Janez Jerman, člani IMV Novo mesto; Albin Hrovat, Stane Cimprich in Franc Juntez, člani Pionirja, Novo mesto; Anton Zupančič, kmet z Daljnega vrha; Marta Gazvoda, Marija Pavlič, Marija Konda, Marija Hudoklin, Marija Derganc, Marija Deželan, Marija Železnik in Jožeta Blatnik, gospodinje iz Brusnic; Martin Rukše in Alojz Božič, upokojenka iz Brusnic; Stefan Crncec, član Novograda, Novo mesto; Alojz Retelj, član Novolesa, Strazja; Emilija Avguštin, gospodinja s Podtuma; Franciška Turk, gospodinja z Dolža; Zofka Rotar, članica PTT Novo mesto; Stojan Majcen, član Zavoda za zdravstveno varstvo, Novo mesto.

brote. Mož Anton, hčerke Minka, Julka, Tončka, sinova Tonče in Jože, vsi z družinami.

Naši dobri mami in stari mami Tereziji Gazvoda iz Sentjošta za njen 70. rojstni dan prisrčno čestitamo in ji želimo, da bi bila še veliko let v našem družinskem krogu – sinovi Jože, Martin, hčerke Lojzka in Anica iz Kanade in hčerke Reška, Mica, Tina, sin Lojze in Milena, vsi z družinami. Obenem vsi prisrčno čestitamo tudi očetu Jožetu za njegov god.

ŠČETKE ZA LOŠČILCE in za sesalce za prah obnovi Ščetarstvo Armič, Ljubljana, Tržaška 52. – Izdelujemo tudi ščetke za čiščenje radiatorjev – nov izdelek, ki temeljito očisti rebra radiatorja vsega prahu, ki zadržuje oddajo toplote.

PALČKE V ŽIVIH BARVAH za balkon in vrt izdelujem. Višina 50 cm, cena 90 din. Pošljem po povzetju. Franc Cvar, Jelovec 4, Sodražica.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Milar iz Gorice – Jožico; Anica Pavič iz Rud – Andjelka; Pavla Marolt iz Podbočja – Jožico; Brigita Staroveški iz Črešnjice – Borisa; Silva Arnskež iz Krškega – deklico; Marija Koprive iz Dobove – Alana; Nežika iz Brežic – deklico; Ana Baumkirher iz Podvrha – deklico; Zorica Cvetkovič iz Strmca – Dražena; Liljana Krejačič iz Samobora – Petro; Breda Pavlov iz Brežic – Srečka; Julijana Grdanjski iz Bregane – Romana; Vera Kovačko iz Oreja – deklico; Rozalija Černelc iz Polja – Jožeta; Franciška Sintič iz Prusnje vasi – dečka; Stefanija Sotošek s Senovega – dečka; Karolina Rožman iz Sp. Pohance – Aleksandra; Franciška Seraj iz Poljčice – Stanko; Olga Bogovič iz Kraljevca – Ančko; Ivana Skoljanec iz Skopje – Jožefo; Anica Rihl iz Bukoska – deklico; Brigita Hočevan iz Velike vasi – Patriksa; Mira Komolar iz Cerine – Melito. – Čestitamo!

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Miha Ban, kmet iz Dečnih sel, star 72 let; Pavla Frjanič, upokojenka iz Zagreba, stara 76 let; Ana Molan, gospodinja iz Gaberja, stara 40 let.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ottilija Uhan iz Pušcave – Renato, Ana Zorko iz Smalčje vasi – Jernejo, Anica Olovce iz Ostrca – Jožeta, Lidija Resnik iz Anž – Stanislava, Angelca Luzar iz Gabrja – Mojmir, Janja Koblar iz Broda – Duška, Marija Jarc iz Vrbovece – Tatjana, Alojzija Markovič iz Zagrada – Andrejo, Franciška Longar iz Žužemberka – Klemenca, Marija Macele iz Semeča – Bojana, Dragica Senica iz Gornje Straže – Barbaro, Anica Prah iz Stare vasi – Ognjeslava, Marija Ambrožič iz Bereče vasi – Mojco, Marija Perme iz Smavra – Marjeto, Jožica Gazvoda iz Vinje vasi – Jožeta, Silva Česnovar iz Krškega – Andrejo, Marija Strajnar iz Gornje Globo-dole – dečka, Marija Krivic iz Česnjic – dečka, Marinka Kirm iz Dola – deklico in Anica Hudak iz Kašče – deklico. – Čestitamo!

OBVESTILA

OBVEŠČAMO cenjene stranke, da bo brisovsko-frizerski lokal Jožeta Novaka, Bršljin, od marca naprej ob nedeljah in ponedeljkih zaprt. Ostale dneve pa bo odprt kot vedno.

IZDELUJEM cementne zidake: format 30 x 20 x 40 – cena 5,20 din; 25 x 20 x 40 – 4,20 din; 20 x 20 x 40 – 3,20 din. Sprejemam naročila in se priporočam. Leon Kušljan, Sentjernej 122.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jekc, Franc Lapajne, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zivc.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Slavko Doki, Marjan Legan, Jože Prime, Jože Spilchal, Jožica Tepepy, Ivan Zupan in Alfred Zelez-nik. – Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 1 dinar – Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev oziroma 20 DM (ali ustrezna druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev) – Devizni račun: 521-620-1-32002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm oziroma 10 črtov) 33 din, 1 cm na določeni strani 45 din, 1 cm na prvi, srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din. vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. 1. 1971. – Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-8-9 – NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 68001 Novo mesto. Glavni trg 3 – Poštni predal 33 – Telefon: (068) 21-227 – Nenaročenih rokovnikov in fotografij ne vračamo – Tiska tiskarna „Ljudske pravice“ v Ljubljani.

- * aktivna moč premaga vso umazanijo
- * aktivna moč varuje vaše perilo

prvi jugoslovanski biološko razkrojljivi detergent
belemu perilu daje dišečo svežino
pisanemu perilu vrne pristne barve
tudi sodobne tkanine so tako lepo oprane, kot doslej le z zamudnim kuhanjem

karkoli perete - potrebujete le **mixel**
ZLATOROG MARIBOR

Ljubljanska banka podružnica KOČEVJE

OBVEŠČA VLAGATELJE,

da je od 6. marca 1972 odprta poslovna enota za področje

LOŠKEGA POTOKA in DRAGARSKÉ DOLINE

s sedežem na HRIBU - v občinski stavbi.

Uradne ure za stranke so:

- vsak dan od 7. do 13. ure
- ob sredah od 7. do 15. ure
- ob sobotah enota ne bo poslovala

Za občane opravljamo naslednje posle:

- vodimo vse vrste hranilnih vlog
- odpiramo devizne in žiro račune občanov
- odobravamo potrošniška posojila
- vodimo stanovanjsko varčevanje
- menjavamo tuja plačilna sredstva

Na hranilne vloge in devizne račune dajemo od 7,5 do 10 % obresti.

Za vse informacije se obračajte na našo poslovno enoto na HRIBU v LOŠKEM POTOKU.

Ljubljanska banka podružnica KOČEVJE

VSAD DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00 Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 10. MARCA: 18.10
Glasbena matineja - 9.35 Od melodije do melodije - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Jože Španring: Rezultati sortnih in agrotehničnih poskusov s pivovarskim ječmenom - 12.40 Po domače - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Kaj vam pripoveduje glasba - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Človek in zdravje - 18.15 „Signali“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Valterja Skoka - 20.00 Slovenski zborovski skladatelji z evropskimi sodobniki - 20.30 „Top-pops 13“ - 21.15 Oddaja o morju in pomorsčakih - 22.15 Besede in zvoki iz logov domačin.

SOBOTA, 11. MARCA: 8.10
Glasbena matineja - 9.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Iztok Winkler: Dohodek od gozda, delo ali renta - 12.40 „Po domače“ z domačimi višami - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Gremo v kino - 18.15 Iz operetnega sveta - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом bratov Avenik - 20.00 Mladinski radijski klub - 22.20 Oddaja za naše izseljence

NEDELJA, 12. MARCA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! - 8.05 Radijska igra za otroke - Saffer Pal: „Pavlek in romantika“ - 9.05 Koncert iz naših krajev - 10.05 Se pomnite, tovariši... France Fajdiga: Boj na Pugledu marca 1942 - 10.25 Pesmi borbe in dela - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 11.15 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.30 Nedeljska reportaža - 13.50 Z domačimi ansambli - 14.30 Humoreska tega tedna - F. Seeborg: Alfred - 15.05 Nedeljsko športno popoldne - 17.30 Radijska igra - Adolf Branold: „Velika dnevna glasba“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 „V nedeljo zvečer“ - 22.20 Godala za lahko noč

PONEDELJEK, 13. MARCA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti

RADIO BREŽICE

CETRTEK, 9. MARCA: 16.00 do 16.15 Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki - 16.15 do 17.00 Nove plošče RTB - Aktualnost tedna - Obvestila in reklame - 17.00 do 18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 11. MARCA: 16.00 do 16.30 Pol ure za pop glasbo - 16.30 do 16.40 Radijska univerza - 16.40 do 17.10 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil, reklam ter melodij za vas - 17.10 do 17.30 Za naše najmlajše - Tone Seliskar: Indijanci; skladbica iz naše glasbene šole - 17.30 do 18.00 Narodnozabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 12. MARCA: 10.30 Domače zanimivosti - Uvodnik - Koliko denarja turizmu (po seji upravnega odbora sklada za turizem občine Brežice) - Za naše kmetovalce: Razgovor o reji prasičev - Nove naloge SZDL v brežiški in krški občini - Obvestila, reklame in spored kinematografov - 12.00 do 16.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 14. MARCA: 16.00 do 16.15 Napoved programa in srečanje z ansambлом Valterja Skoka - 16.15 do 17.15 Poročila - Novo v knjižnici - Jugoton vam predstavlja - Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista - Obvestila, reklame in filmski pregled - 17.15 do 17.30 Tedenski športni komentar - 17.30 do 18.00 Mladinska oddaja.

PLESI!

Maturanti Kmetijske šole Novo mesto vabijo na **MATURANTSKI PLES**, ki bo v soboto, 18. marca v Cateških Toplicah.

Igral bo ansambel **ČRNE VRANE**, peli pa **MAJDA SEPE** in **DOCA MAROLT** VABLJENI!

Inž. Franc Habe: Vplivi krme na maščobo mleka - 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne - 18.15 Lepe melodije - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute s triom Jožeta Burnika - 20.00 Dirigent Milivoj Šurbek vam predstavlja posnetek - 22.15 Za ljubitelje jazza

TOREK, 14. MARCA: 8.10 Operna matineja - 9.35 Slovenske narodne pesmi - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Vilko Masten: Črna pegavost breskev - 12.40 Z domačimi ansambli - 13.30 Priporočajo vam... - 14.40 „Na poti s kitaro“ - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 18.15 V terek na svidenje! - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Borisa Franka - 20.00 Prodajalna melodij - 20.30 Radijska igra - Slawomir Mrozek: „Policaži“ - 22.15 Glasba angleških virginalistov.

SREDA, 15. MARCA: 8.10 Glasbena matineja - 9.25 Zvoki iz musiclov - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 12. MARCA
9.00 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) - 9.40 Po domače z Dobrimi znanci (Lj) - 10.10 Kmetijska oddaja (Bg) - 10.55 Mozaik (Lj) - 11.00 Otroška matineja: Don Kihot, Boj za obstanek (Lj) - 11.50 Sola smučanja - 10. oddaja (Lj) - 11.55 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - 12.45 TV Kažipot (do 13.05) (Lj) - Nedeljsko popoldne: 13.05 Zdjaj, ko bizonov več ni (Lj) - 14.05 Nekaj veselih domačin (Lj) - 14.30 Calgary: Svetovno prvenstvo v umetništem drsanju - tekmovalstvo žensk, barvni prenos EVR - 15.30 Obisk v nedeljo (Lj) - 16.00 Za konec tedna (Lj) - 16.30 Košarka Lokomotiva: Jugoplastika (Zg) - 18.00 Sest žena Henrika VIII. (Anna de Cleves) (Lj) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Vaščani Luga - humoristična oddaja (Bg) - 21.20 Pred festivalom „Pesem Evrovizije 72“ I. del barvne oddaje (Lj) - 21.45 Športni pregled (JRT) - 22.15 Poročila (Lj) - 22.20 Atletika v dvorani - barvni posnetek iz Grenobla (Lj)

PONEDELJEK, 13. MARCA
9.05 Odprta univerza (bg) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Francoščina (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.45 Tigrček Peter - III. del (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 V avtobusu - serijski barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Mladi za mlade (Sa) - 19.45 Kratak film (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 G. Abadžijev: Tobačnica - drama TV Skopje (Lj) - 21.15 Calgary: Svetovno prvenstvo v umetništem drsanju (Lj) - 22.30 Poročila (Lj)

TOREK, 14. MARCA
9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Ruščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.50 Ruščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Angleščina (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.45 Tiktak: O zajčku, ki je hotel drsati (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Rapsodija v modrem - balet (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Računalniki: Kompjuter (Lj) - 19.30 Mikroekonomika: Kontejner - I. oddaja (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Past za zajce - ameriški film (Lj) - 21.40 Svetovno prvenstvo v umetništem drsanju - barvni posnetek najboljših (Lj) - 23.40 Poročila (Lj)

SREDA, 15. MARCA
8.20 TV v šoli (do 11.00) (Zg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.50 Don Kihot - serijski film (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Napstop ansambla Bayanihan (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Od filma do filma (Lj) - 19.20 S kamerom po svetu: Po stopinjah Jacka Londona (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Veliko prebujanje - oddaja iz cikla Civilizacija, barvna oddaja (Lj) - 21.25 Zbor volilcev Gorenja vas (Lj) - 22.20 Poročila (Lj)

CETRTEK, 16. MARCA
9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Francoščina (Bg) - 14.45

TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.45 Veseli tobogan - Moravce II. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Boj za obstanek (Lj) - 19.00 L. Bernstein predstavlja: Šostakovič in ruska tradicija (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Četrtekovi razgledi (Lj) - 21.35 G. Boccaccio: O ženski zvestobi (Decamerom) (Lj) - 22.10 Jaz na ekranu: Kvartet Boška Petroviča (Lj) - 22.40 Poročila (Lj)

PETEK, 17. MARCA
9.35 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.30 Poroka - oddaja iz cikla Veliki in majhni (Zg) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Rezerviran čas (Lj) - 18.45 Vzgojni problemi: Otrokova ogledala (Lj) - 18.55 Sola smučanja - 11. oddaja (Lj) - 19.00 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Kviz 72 - prenos (Zg) - pribli. 21.40 Prepovedani vulkani - francoski barvni film (Lj) - 23.00 Poročila (Lj)

SOBOTA, 18. MARCA
9.35 TV v šoli (do 11.00) (Zg) - 16.30 Košarka Olimpija: Partizan - prenos (Lj) - v odmoru rezerviran čas (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Štirje tankisti in pes - poljski serijski film (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Humoristična oddaja (Lj) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Zakaj bi veselo ne peli (Lj) - 21.35 Cirkus (Lj) - 21.55 Tekmea - serijski barvni film (Lj) - 22.45 TV kažipot (Lj) - 23.05 Poročila

Obvestilo Pustnih novic

„Pustne novice“ iz Krškega sporočajo svojim bralcem, da so prejeli za letošnje nagradno križanko 133 rešitev. Triletna Andrejka Žibret je izvelika kuverte in s tem razdelila nagrade takole:

1. nagrada: 7-dnevni penzion za 2 osebi v Počitniškem domu Materada - Poreč - pripade Anici Golob, Sevnica, Heroja Maroka 5;
2. nagrada: 200 din - pripade Vinku Matku, Novo mesto, Gotna vas 48;
3. nagrada: z „IZLETNIKOM“ enodnevni izlet v Trst za 2 osebi - pripade Faniki Macur, Senovo 217.

Nakazila po 200 din homo poslali po pošti.

Rešitev: AMERICAN, LJUBLJANA, ANA, OKAN, SINE, ENA, V, T, P, C, OK, A, PEPE, SMARTNO, KIKLA, STATUS, C, KORONA, JR, NI, DORE, SAMOS, BEOTI, FOSIL, ZA, OT, KOL, SINONIM, TO, ARES, ALJEHIN, BINE, AP, PART, LUES, RE, KR, NU, I, NOTES, T, VASJA, BES, KROV, SEME, OKA, LECT, J, JLA, AC, MILIGRAM, O, TADEI, AR, TAM, OI, UVJ, OV, L, CAV, TAT, DOL, UA, M, AMEBA, TAJGA, A, STRN, STROKA, T, RAI, C, S, SIJ, KASA, SST, INN, AMAN, JE, ATE, ON, AGRUMI, SALAMA, RR, LENA, TRANS, NOREC, V, LADKO KOROSEK, MA.

Uredniški odbor „PUSTNIH NOVIC“

Od rokoborca do častnega člana

Andrej Arko častni član PARTIZANA Ribnica

Preden so mu solze ginjenja orosile oči, je Andrej Arko dejal lahko le še: „Jaz bi se ribniškemu društvu najlepše zahvalil...“

V zaključnem delu svečanosti podelitve priznanj PARTIZANA Slovenije zaslužnim telesnovzgojnim delavcem z območja kočevske in ribniške občine, ki je bila

22. februarja v Kočevju, je Franc Levstek v imenu TVD PARTIZAN Ribnica predal Andreju Arku iz Kočevja listino, ki potrjuje, da mu je PARTIZAN Ribnica podelil svoje največje priznanje – imenovanje ga je za častnega člana društva.

Andrej Arko se je rodil 21. novembra 1905 v Ribnici. V svojem 50-letnem delu na področju telesne kulture je odločilno vplival na njen razvoj ne le v ribniški in kočevski občini, ampak tudi daleč preko njenih meja. Za napredek telesne kulture se je boril z duhom, telesom in peresom.

Sokolski vestnik za leto 1925 poroča: „Po izvajanju prostih vaj je sledila v našem okrožju nova, dokaj zani-

miva točka športne telovadbe, in sicer rokoborba v grškem slogu med bratoma Arko Andrejem in Ribnice in Lucijan Marjanom iz Maribora...“

Leta 1930 je ribniška tekmovalna vrsta na vseslovenskem zletu v Beogradu zasleda v orodni telovadbi 9. mesto. Vrsto je vodil Arko, ki je zasedel pri posameznikih odlično 15. mesto.

Arko je vzgajal športnike, sodeloval pri raznih prostovoljnih delovnih in drugih akcijah, organiziral nastope in proslave in tudi sam tekmoval.

Med obema vojnama je skrbel za razvoj telesne vzgoje na območju vsega tedanjega okraja kot okrajni načelnik in načelnik ribniškega društva. Po osvoboditvi je vse do ukinitve okrajne vodil načelstvo okrajne zveze Partizana. Kot predsednik uredniškega odbora je posebno zaslužen za izdajo knjige „50 let telesne vzgoje v ribniški občini“.

Seveda pa je Arko delal in še dela tudi v raznih republiških in zveznih telesnovzgojnih vodstvih, razen tega pa še v drugih društvih, organizacijah in sekcijah. Omenimo naj le turistično, filatelistično, polharsko, hortikulturno, kjer ima najodgovornejše položaje in katere zelo uspešno delajo.

Za svoje delo je bil Arko že večkrat odlikovan. Predsednik Tito ga je odlikoval z medaljo zaslug za narod in z redom dela s srebrnim vencem. Kot prvi z območja zahodne Dolenjske je prejel Bloudkovo plaketo. Dobil je tudi Šeškovo nagrado in plaketo ter še mnoga druga priznanja.

J. PRIMC

Smrt pri Ložinah

Tržaški voznik pobegnil

V soboto, 4. marca, ob 13.45 se je zgodila v Srednjih Ložinah pri Kočevju huda prometna nesreča, v kateri je izgubila življenje 35-letna Breda Pust iz Ljubljane, zaposlena v „Optiki“ v Kočevju.

Pustova je vozila iz Kočevja proti Ljubljani. Pri Srednjih Ložinah jo je na ravni cesti prehitel voznik z italijansko registracijo, ki je zapeljal v „škarje“, naproti mu je namreč pripeljal tovornjak. Italijan je zapeljal tesno pred Pustovo, da bi se izognil trčenju. Pustova se mu je umaknila v desno, zapeljala na bankino, peljala 68 m z desnima kolesoma avta po njej, nato pa ji je uspelo zapeljati spet na cesto. Njen avto je nato 14 m daleč zanašalo sem ter tja, da je zapeljala na svojo levo stran ceste in trčila v naproti vozeči tovornjak.

Pri trčenju je bil osební avto Pustove uničen, voznica je izgubila življenje, tovornjak pa se je prevrnil s ceste. Italijanski voznik je najprej ustavil avto, nato pa zapeljal do motela „Jasnica“ in naročil receptorki, naj sporoči postaji milice, da se je pri Ložinah zgodila prometna nesreča. Voznika Michela Chiotakisa iz Trsta so potem prestregli na Škofljici.

Na vozilih je za okoli 25.000 din škoda.

J. PRIMC

Maturanti TSS Krško vabijo na

maturantski ples

ki bo v soboto, 11. marca, ob 20. uri v Dolenjskih Toplicah.

Rezervacije sprejemamo na telefon 71-223.

POŠKODOVANKA V BOLNIŠNICI

Udarci po gluhtonemi ženski

Životarjenje dveh invalidnih sester pri očimu nima izhoda – V hiši sta revščina in prepir

Nevezdrne socialne razmere v odročnih vaseh marsikdaj odkrije šele milica. Tako je bilo tudi s 50-letno Jožeto Klavnikovo, ki se zaradi hudih telesnih poškodb zdravi v brežiški bolnišnici.

Jožeta je gluhonema in živi s svojo dve leti mlajšo sestro Antonijo v Mrčnjih selih pri upokojenem rudarju Jožetu Božiču. Ta je njun oče. V hišo ju je sprejel, ko se je poročil z njuno materjo. Umrla je in tako sta ostali invalidki sami z njim.

V njunem domu gospodari revščina. Očim trdi, da sta obe gluhonemi sestri leni in da početa pomagati pri delu. Trdi še, da sta se ženski sami stopli, odtod poškodbe pri Jožeti. Milčnikov s temi besedami ni prepiral. Jožeta so obiskali v bolniš-

Tako veselo je bilo lani, ko so pari 16 evropskih in afriških dežel prišli v Metliko. Ukanju in vriskanju ni bilo ne konca ne kraja. (Foto: Ria Bačer)

Ženinom in nevestam

Belokranjski svatbeni običaji bodo tudi letos del svetovno znane prireditve: kmečke ohceti – V Metliko pride še 170 ameriških turistov

Del kmečke ohceti, ki se je lani prvič odvijal v Metliki, je tako uspel, da so organizatorji te velike mednarodne prireditve tudi letos Metličanom ponudili sodelovanje. Priprave na prireditev, ki bo 28. maja, se v Beli krajini že začnajo.

Prvo šrango za žene in neveste iz raznih evropskih in afriških dežel bodo tudi tokrat postavili pri Badovincu na Jugorju, kjer bo imel „ka-

rampampuli“ glavno vlogo. Množičen sprejem v belokranjskih narodnih nošah bodo gostje doživeli pred stavbo občinske skupščine v Metliki, po kosilu v obnovljenem hotelu pa bo ceremonija s prevozom nevestine bale in vsemi starinskimi belokranjskimi običaji, ki sodijo zraven.

Metliški odbor se loteva organizacije prireditve na podlagi lanskih izkušenj. Drobne pomanjkljivosti, zlasti v oskrbi gledalcev, bodo odpravili, napovedujejo pa še nekaj drugih novosti.

Društvo Bela krajina v Ljubljani se spet pripravlja na veliki avto-rally ob tej priložnosti. Metličani pa dobijo v goste še 170 ameriških turistov, ki si pridejo nalašč ogledat našo kmečko ohceto.

Posamezniki v Metliki imajo sicer pomisleke, če se toliko truda in skanjanja ob tej prireditvi finančno izplača, toda taka mnenja so kratkovidna. Če si hoče Metlika dobiti mesto v domačem in svetovnem turizmu, ni lepše priložnosti, kot je kmečka ohceta. Naložbe v turizem se ne pokažejo čez noč. Gotovo pa je, da se bodo ženi in neveste, ki so spoznali prijazno in gostoljubno Metliko, radi vračali na obisk. Če ne takoj, pa čez leta.

R. B.

NIČ VEČ SKRIVNOST:

Po grehu pride pokora

Anton Kuček, brezposelni delavec, je osumljen vloma v župnišče v Šmarjeti

Poročali smo že, da je bilo 16. januarja letos vlomljeno v župnišče v Šmarjeti. Ko sta bila župnik in njegova gospodinja med 6. in 7. uro pri maši, je neznanec vlomil v župnišče in odnesel čeden kupek denarja: 8000 dinarjev, 100 ameriških dolarjev, 300 nemških mark in nekaj avstrijskih šilingov.

Cepprav je šlo skoraj za popoln vlom, se je še enkrat izkazalo, da popolnosti v kriminalu ni! Za rešetkami novomeških zaporov premišljuje zdaj o napaki, ki jo je storil, 38-letni brezposelni delavec Anton Kuček.

Kuček je namreč osumljen, da je pobral denar iz župnišča v Šmarjeti. V Ljubljani je zadnje čase na veliko pijančeval in zapravljal denar. Ko so ga prijeli, so pri njem našli veliko dinarjev, precej mark in skoraj vse dolarje. Osumljeni je bil doslej že večkrat obsojen: vlom v župnišče pa je bil tudi narejen na način, kakršnega uporablja Kuček.

Pijana sta imela spet srečo

Ukradla sta avto, a ga na srečo nista mogla ali znala spraviti v pogon – Škode ni bilo

Mladinca Stefan Juhnar z Ljubljanske ceste v Kočevju in Janez Andlovic z Roške ceste v Kočevju sta v noči od 29. februarja na 1. marec vzel avto, last Jožeta Stoparja z Roške ceste.

Avto je bil parkiran na dvorišču za gasilskim domom. Pijana mladina ga na srečo nista mogla ali znala spraviti v pogon. Z avtom sta se pošteno namučila, ko sta ga po-

rivala po Prešernovi cesti, končno pa sta obupala in ga pustila za Škofjim domom.

Tokrat se je „sposojanje“ avta srečno končalo za oba „sposojevalca“, lastnika avta in avto. Običajno dobi lastnik nazaj razbit avto, pa tudi sposojevalci so vsaj malo poškodovani. Zgodilo pa se je v Kočevju tudi že, da se je taka vožnja končala s smrtjo „sposojevalca“.

J. P.

NA KRATKO

BREŽICE – V torek popoldne so v domu JLA odprli razstavo gobelinov in drugih ženskih ročnih del. Sledila je proslava dneva žena s sodelovanjem učencev osnovne in glasbene šole.

CRNOMELJ – V torek zvečer je bila v Prosvetnem domu proslava v počastitev dneva žena. Prisrčen program so pripravili učenci gimnazije in osnovne šole, medtem ko so bile aplavza deležne tudi članice pevskega zbora, ki so prvič nastopile v dolgih oblekah.

SEVNICA – V torek je občinska skupščina sprejela srednjeročni razvoj načrta otroškega in zdravstvenega varstva, ob tem pa ostro grajala delo zdravstvene službe in delitev v regije, ki povečuje socialne razlike med Slovenci.

KRŠKO – Na torkovi proslavi 8. marca so nastopili v domu Svobode učenci osnovne šole, harmonikarski orkester glasbene šole ter malčki iz otroškega vrta.

KOČEVJE – O nalogah Poljske združene delavske partije po VI. kongresu je v ponedeljek zvečer predaval v Kočevju član CK te partije Tadeusz Jarozelewsky.

SEVNICA – Na ponedeljkovi volilni konferenci ZK Sevnica so za sekretarja občinskega komiteja znova izvolili Viktorja Auerja. Zelo kritično so razpravljali o uresničevanju politike v sevnški občini.

IMV za rover, triumph in jaguar

Od prvega marca naprej je zastopniška organizacija IMV postala tudi generalni zastopnik za specialna vozila BLMC. Tako bo IMV zastopnik za specialna terenska vozila, med katerimi so najbolj znani landroverji in novi terenski avto Range rover, zastopala pa bo tudi osebne avtomobile znamk rover, triumph in jaguar. Izredno pomembno je, da bo IMV kot generalni zastopnik za Jugoslovijo dobila tudi možnosti za kooperacijo za tiste vrste vozil, ki bodo za jugoslovanske kupce najbolj zanimiva!

ČUDNO NASILJE:

Napadalec iz avta

Od Bonovih iz Novega mesta je zahteval zeleno karto – Trčenja pa ni bilo!

Marija Bon iz Novega mesta je prijavila novomeškemu miličniku, kaj nenavaden dogodek, smo poročali prejšnji teden v treh vrstah. Kaj je hotel napadalec iz avta 20. februarja letos?

Pri Srebrničah sta Bonova opazila, da pelje za njima mercedes, ki je nekaj minut prej peljal proti Toplicam. Zdal sta bila oba avtomobila obrnjena proti Novemu mestu. Mercedes ljubljanske registracije je ustavil, enako sta storila Bonova. Moški iz uglednega avtomobila je začel kričati: „Daj mi zeleno karto, razbil si mi avto!“

Nobenega trčenja ni bilo, a Bon je vseeno dal nasilnemu neznanecu potrdilo o tem, da ima plačano zavarovanje proti tretji osebi. Naj bi se odpeljali v Novo mesto na milico. Mercedes je čez čas obrnil proti Dolenjskim Toplicam: tam sta Bonova ugotovila, da je mercedes udarjen, a da tam že rjavi Hrabrega neznanca ni bilo nikjer več. Marija Bon je pri zdravniku dobila potrdilo, da je dobila živčni šok.

Neznanec iz mercedesa pa ni ubral prave poti, da bi dobil zastojno odškodnino od nekoga, ki ni ničesar zakrivil! Bonova sta namreč zadevo prijavila novomeškemu miličniku.

NEDELJO ODPRTO

SAMOPOSTREŽBA pri mostu MARKET v Bršlunu

DOLENJKA

Spoznala sva se med službo. Res je, da so tudi druge ženske, toda ona mi je pomenila vse. Tako prikupne in ustrežljive ne srečaš na vsakem koraku. Kadar sem prišel v njeno podjetje, je bila takoj pri meni:

„Zdravo! Boš kaj spil? Ti smem ponuditi kavico? Bi kaj prigriznil?“

Kdo se ne bi zaljubil v to bitje, pa naj so ženske še tako slabo zapisane pri njem? Poročeni, ločeni, vdovci, fantje,

Huda žejal!

5. marca je Anton Spec iz Stančeve vasi ugotovil, da je neznanec vlomil v njegovo zidnico v Šentpavku pri Dvoru. Storičec je vlomil skozi vrata, v zidnici pa si je privoščil žganja in vina. Poskusil je vlomiti tudi v sosednjo zidnico Terezije Mežnaršič iz Gor. Polja pri Straži, vendar so bila tam vrata zanj pretrda.

Med malico sem skočil k njej. Ni me niti pogledala. Čeprav sem jo skoraj na kolenih prosil, naj mi pove razlog, je molčala. Potem je prišel njen šef. Ta me je nadržal in me vrzel ven. Kmalu zatem me je poklical sodnik. Zaradi obrekovanja in žaljenja. Ampak vseeno sem bil ponosen, ko sem na njegovo željo moral recitirati njemu in zbranim porotnikom svoj sonet! Potrdil sem se in skrbno pazil na poudarke:

Tam, kjer si ti, sem vedno jaz. Brez te življenje nezno mi postaja in naj je zunaj vroče ali mraz, pri tebi biti – lepšega ni kraja.

Želel bi, da moja sreča vedno traja, da gledam to, ljubezen črnih las, kako ročica tvoja me opaja z vsem, kar je prišlo ob dober glas:

naj to je cviček iz neznan'ga kraja, Teran al' „starček“, ki bogve kje nastaja, merlot, refoško ali pa rebula prava

(po kateri še tri dni boli me glava). Pa naj od tega še taka daje me vročica, pozabil bom, da drobiža mi vrnila ni ročica!

Če bi ne bili na sodišču, bi mi porotniki zaploskali. Sodba je bila kratka...

Gospod doktor pravi, da bom čez šest mesecev lahko šel domov. Saj mi tu nič ne manjka, le na mleko se ne morem navaditi. Sedaj pripravljam sonet, s katerim bom užalil kravo. Morda bom šel lahko prej domov? Ampak – zaljubil se pa ne bom več. Raje bom pisal revolucionarne pesmi.

DURAKOV TOMAŽ

LJUBEZENSKA ZGODBA

skratka, moški vseh vrst so divjali za njo. Čeprav sem bil zaljubljen do ušes, nisem bil ljubosumen.

Ponoči sem sanjal o njej, šepetal njeno ime in prav vsak dan sem moral k njej. Mislim sem, da bom znorel, če samo enkrat nisem mogel priti. Komaj sem čakal jutro, da bom šel v službo!

Večja je bila moja ljubezen, mlajšega sem se počutil. Toliko sem se že pomladil, da sem kot v dijaških letih začel prebirati Prešerna, Lermontova, Petrarko. In začel sem pisati pesmice v starem, romantičnem slogu.

Neko noč me je tako žgalo, da sem ji zložil sonet. Uspelo mi je. Toliko ljubezni, toliko žrtvovanja za ljubezen in toliko lepih življenjskih primerjav v enem samem sonetu ne bi znal napisati niti Petrarka. Celo noč sem ga premleval in zjutraj sem ga že znal na pamet. Napisal sem ga na čist papir, poskrpil z Leut magnetom (po britju!) in ji ga zjutraj ves srečen izročil. Ljubila mi je, da ga bo do malice prečitala.

Med službo sem si ga recitiral in bil čedalje bolj navdušen nad lastno mojstrovino.